

COLECȚIA SFINX

RADU NOR

TRIDENTUL DE AUR

COLECȚIA SFINX

RADU NOR

TRIDENTUL DE AUR

EDITURA MILITARĂ – 1972

COPERTA: DUMITRU IONESCU

O mică pană la marele experiment

Început de iunie. Deși vîntul mai sufla rece dinspre mare, soarele dogorea fiindcă încurcase filele calendarului și se credea în toiul lunii lui Cuptor. Purtam uniformă nouă, iar centura mă strîngea ca o menghine, căci pusesem cîteva kilograme și mă ambiționam s-o închei tot la aceeași gaură. Ehei, să fi fost acum în vechiul meu pantalon de doc și în bluza de bumbac cu găurele!... Aberații! Un colonel de securitate — anul trecut, după afacerea cu *Păianjenul**, am fost avansat — nu se prezintă într-o asemenea ținută în fața superiorilor și a unor persoane simandicoase din lumea științei.

Actuala mea misiune consta în supravegherea unei experiențe care, fără exagerare, putea fi considerată epocală, deoarece avea toate șansele să conducă la o revoluție în domeniul transporturilor aeriene și navale. Sarcina mea, evident, era aceea de a asigura paza și păstrarea secretului invenției, drept care însoțisem prototipul de la institut pînă la poligonul de pe malul mării, asistasem la depunerea lui în buncherul subteran anume amenajat și înjghebasem, cu ajutorul unei echipe de specialiști, sistemele de protecție și alarmă.

Pregătirile duraseră două săptămîni, pînă în preziua premierei, a probelor practice, în condiții naturale, cu

* „Reîntoarcerea Păianjenului" — Editura militară, 1971.

HAL-1 HAL-1 — nu comit nici o indiscreție — este prescurtarea uzuală pentru „Hidro-aerodina lenticulară“, vehiculul aerian și submarin realizat de un colectiv de savanți și ingineri pe principiul binecunoscutului efect Coandă.

De afară, aparatul seamănă izbitor cu ceea ce ne-am obișnuit să numim „farfurie zburătoare“. E drept că pînă azi n-am avut norocul să admir o farfurie zburătoare și nu cunosc performanțele de care sînt capabile controversatele OZN (*Obiecte Zburătoare Neidentificate* este termenul corect, științific, pentru întreaga „veselă“ volantă), dar sînt convins că vehiculul nostru, deplasîndu-se cu aceeași ușurință și în aer, și sub apă, e mai bun !

Așa dar, ziua mult așteptată sosise. În zori, abia făcusem ochi, m-am pomenit cu colonelul Tomescu, șeful meu ierarhic și fost coleg de școală, de care mă leagă o veche și statornică prietenie. Ori de cîte ori mă întîlnesc cu Tomescu, mă încearcă însă un meschin sentiment de invidie. E cu un cap mai înalt ca mine și, cu toate că sîntem aproximativ de aceeași vîrstă, el a rămas suplu ca la douăzeci de ani ; îl mai invidiez pentru că suportă căldurile cele mai mari, de parcă s-ar fi născut undeva la ecuator, pe cînd eu... ce să mai vorbim !

Venindu-i în întîmpinare, îi admiram uniforma impecabilă care, în pofida ceasurilor petrecute la volan, arăta ca scoasă de la croitor. M-a examinat la rîndu-i din cap pînă-n picioare, cu acel zîmbet ștrengăresc, ușor zeflemitor, pe care i-l cunosc prea bine. Grozav îi place să mă tachineze.

— Noroc, Radule !

— Bine-ați venit, tovarășe colonel ! l-am luat eu oficial, cu o vagă speranță de a evita... inevitabilul.

— Îți priește la mare, a continuat, fixîndu-mi neiertător catarama centurii.

— Nu... nu cred ! Țin un regim foarte sever ! Carne friptă, carne fiartă, iaurt, brînză de vaci... Metabolismul, bată-l vina !

— Bietul de tine ! Cu cîte kile zici că te-ai îngrășat ?

— Cu nici un gram ! am mințit cu disperare. Mă mențin.

— La nouăzeci ? Tot la nouăzeci ? În sfîrșit, n-are importanță ! Bine că e răcoare și că n-ai început încă să transpiri !

Această nouă lovitură sub centură — de fapt nădușisem puțin — mi-a îmbrobonat fruntea de-a binelea. N-aș fi vrut să-i dau satisfacție, dar neavînd încotro, am scos una dintre cele trei batiste pe care le port încontinuu asupra mea. Căutam zadarnic un pretext să-l determin să schimbe subiectul. Cînd l-am auzit, în sfîrșit, întrebîndu-mă „cum stați cu treburile ?", am fost fericit. M-am grăbit să-i răspund, ca nu cumva să născocească o altă năzbîtie.

— Sîntem gata ! La șapte vor începe să patruleze cele trei elicoptere ; la unsprezece oprim circulația pe drumul de acces. Radarele au fost verificate și funcționează fără cusur. Alaltăieri am introdus, de probă, curent de înaltă tensiune în rețeaua ce împrejmuiește poligonul sub apă. Am patru echipe de intervenții formate din scafandri și un cordon de ostași, care veghează zi și noapte pe uscat. În interiorul cordonului sînt posturi mobile echipate cu aparate de emisie-recepție, avînd consemnul să comunice imediat orice mișcare suspectă. Suficient, Tomescule ? Ce spui ?

Nu mi-a făcut plăcerea să răspundă răspicat. A stat puțin pe gînduri.

— Sper să ajungă, dacă-și fac toți datoria.

— Nici un șoarece nu se poate strecura ! am zis eu înțepat.

— Asta rămîne de văzut ! Nu te supăra, dar sînt obligat să controlez.

Nu m-am supărat pe vechiul meu prieten, deși ar fi putut să-și manifeste mai puțin ostentativ lipsa de încredere.

L-am condus mai întîi la cabana unde instalasem postul de comandă — îl denumisem „Delfinul" — și am chemat pe rînd punctele de observație din jurul terenului de experimentare, echipa de scafandri, personalul care deservea instalațiile radar și sistemul de protecție submarin. Răspunsurile au sosit cu promptitudine, spre marea mea satisfacție și, așa cel puțin speram, spre necazul lui Tomescu.

Părăsind postul de comandă ne-am dus la buncher, un cub de beton cenușiu, păzit de ostași înarmați cu pistoale automate. Am luat-o după aceea de-a curmezișul pădurieii, unde din clipă în clipă se ițea cîte un planton, somîndu-ne și cerîndu-ne nu numai parola, ci și actele.

În cele din urmă, șeful s-a declarat satisfăcut, așa că ne-am înapoiat la postul de comandă. Aveam în frigider cîteva sticle de Pepsi la care mă gîndisem tot drumul cu jind. Am destupat de îndată două. Repet : *două* sticle ! I-am oferit și lui un pahar din „elixirul dătător de avînt și energie" deși, între noi fie vorba, nu merita.

Pe la unsprezece și jumătate, de la punctul de control de pe șosea ne-au fost anunțate primele mașini. Mai întîi au sosit cei de la institut, constructorii aparatului ; au urmat invitații militari, ofițeri superiori din aviație și marină, și civili — oameni de știință, cercetători, specialiști în construcția de avioane și de nave, cu totul vreo patruzeci de persoane. Conducătorul colectivului de constructori ai hidro-aerodinei, profesorul Iuga, un bătrînel semănînd la figură cu cel mai simpatic dintre piticii lui Disney, îndeplinea oficiile de gazdă, însoțindu-și musafirii la mica tribună improvizată. Eu m-am postat lîngă scară și, făcînd exces de zel, am controlat invitațiile și documentele de identitate. N-am găsit nimic suspect, dar m-am ales cu conștiința datoriei împlinite.

În timp ce Iuga ținea oaspeților o prelegere despre principiile de funcționare și despre calitățile hidro-aerodinei, parcurgeam cu privirea terenul pe care-l cunoșteam ca pe propriul meu buzunar. Drumul de acces trecea prin pădurice și dădea în porțiunea de țărm rezervată experienței. Pe nisipul cenușiu creșteau mărăcini, scaieți și arbuști pipernieiți, iar firele de iarbă erau atît de veștede, de parcă n-ar fi conținut nicicînd clorofilă. De la liziera pădurii pînă la faleza înaltă și abruptă era o distanță de aproximativ 150 de metri. La dreapta, malul se desfășura ca firul de ață întins ; pe partea opusă, o limbă de pămînt se înfigea în mare, alcătuind o graniță naturală între poligon și plaja vecină și totodată un golfuleț, unde valurile se potoleau, încrețindu-se cît cele ale unui iaz.

Toate erau la locul lor și, din partea mea, se putea începe. M-am alăturat lui Tomescu, care asculta expunerea profesorului.

Curînd, poarta de oțel a buncherului s-a dat la o parte și din întunecime și-a făcut apariția electrocarul, pe a cărui platformă stătea prototipul. Deși îl mai văzusem, mi-a produs aceeași impresie insolită. Cu carcasa în formă de disc din metal cromat, cu mica lui cupolă străvezie de deasupra carlingei — deocamdată HAL-l era fără echipaj, teleghidat — și cu duzele ovale amplasate în jurul circumferinței exterioare, părea descins dintr-un film științifico-fantastic.

Electrocarul a străbătut „pajiștea", adică buruienișul, oprindu-se în centrul pătratului din benzi albe de pînză. O macara a ridicat aparatul și l-a depus pe nisip. Momentul lansării se apropia. M-am despărțit cu părere de rău de tribună.

Şi de aici, din postul de comandă, l-aș fi putut vedea, prin fereastră, dacă n-aș fi avut o mulțime de alte treburi. Întîi și întîi alerta pe toată durata experienței ! Am apucat microfonul și am apăsat pe clapa albă a emițătorului :

— Atenţiune, aici „Delfinul" ! Pruncul deschide ochii ! Pruncul deschide ochii ! Confirmați primirea mesajului !

Răspunsurile au sosit, matematic, din zece în zece secunde :

— Sînt „Ciocîrlia" ! Recepționat mesajul !... Sînt „Cintezoiul" ! Recepționat mesajul!... Aici „Bufnița"! Recepționat mesajul !... și așa mai departe.

După acest prim contact, mi-am putut permite și eu luxul să devin spectator. Ora 12 și 31 de minute ! HAL-l se desprinsese de-acum de sol și zăbovea, într-o tăcere solemnă, la vreo zece metri înălțime. Apoi, fascinanta lui plutire s-a preschimbat într-o ascensiune vertiginoasă, ca urmare a faptului că profesorul Iuga răsucise un anumit buton pe pupitrul de comandă. S-a opintit ca un armăsar dornic să scape din hățuri și, descriind o curbă elegantă, s-a avîntat către tăriile cerului. Era greu de apreciat la ce altitudine și-a început programul de acrobații aeriene. A executat cîteva loopinguri, o coborîre în picaj spectaculoasă, urmată de o redresare și mai spectaculoasă, a

zburat paralel cu oglinda mării, atît de jos încît crestele valurilor l-au stropit cu spuma lor albă, a luat din nou înălţime, ca în cele din urmă să revină bolid şi să se scufunde. În continuare s-a desfăşurat a doua fază a probei, cea de submersie, care putea fi urmărită pe ecranul unui monitor de televiziune.

Din păcate, n-am avut plăcerea să vizionez acest *program sui-generis* — monitorul fusese instalat în faţa invitaţilor, Tomescu aflîndu-se bineînţeles printre ei — mulţumindu-mă cu ascultarea prin difuzor a comentariilor. Din ele am dedus că aparatul se comporta aidoma unui submarin foarte mobil, de mare viteză, circulînd la diverse adîncimi, aşezîndu-se pe fundul mării sau ridicîndu-se brusc pînă aproape de suprafaţă. La un moment dat s-a stîrnit rumoare. Ceva se întîmplase. L-am auzit pe Iuga enervîndu-se :

— Naiba ştie ce-o fi avînd ! Nu mai răspunde la comenzi ! O clipă vă rog...

L-am zărit prin fereastră învîrtind cu disperare butoanele. O defecţiune ? Fireşte, aşa ceva se putea întîmpla ! Totuşi, al şaselea simţ mă îndemna să intervin. Pun mare preţ pe acest al şaselea simţ, care nu o dată m-a scos din impas.

M-am adresat, prin radio, postului de lîngă tribună :

— Alo, „Pelicanul", alo „Pelicanul" ! Aici „Delfinul" ! Teodorescule, fugi la profesorul Iuga şi întreabă-l dacă trebuie să trimit scafandri !

— Am înţeles !

N-a mai fost nevoie de intervenţie ! Teodorescu mi-a raportat că aparatul se deblocase de la sine şi că oaspeţii continuau să urmărească, puţin îngînduraţi, isprăvile de sub apă ale hidro-aerodinei.

Am răsuflat uşurat şi cu a treia batistă, cea care mai rămăsese utilizabilă, mi-am tamponat ceafa. După aceea am dat pe gît o sticlă de Pepsi.

Cînd năstruşnicul vehicul a reapărut din mediul acvatic şi s-a înşurubat în văzduh, dinspre tribună au răsunat aplauze răzleţe. Ceea ce a urmat, o nouă evoluţie aeriană şi aterizare, s-a desfăşurat în strictă conformitate cu programul

Iuga și cîțiva dintre colaboratorii săi s-au repezit la aparat și l-au supus unui examen riguros. Am părăsit cabina, alăturîndu-mă grupului.

— N-are nimic ! a conchis savantul. Nici o deformare a duzelor, rotoarele intacte...

— Și atunci ? am gîndit cu glas tare.

— Vreun animal marin, vreo meduză ! A nimerit probabil într-unul din orificiile de absorbție și pînă a fost expulzat... Va trebui să montăm grătare protectoare ! Explicația a fost acceptată unanim. Și eu m-am liniștit, aprinzîndu-mi o țigară.

În jurul orei trei musafirii s-au suit în mașini și caravana a pornit în viteză înapoi la Constanța, ca să ajungă la timp la masa festivă oferită de primarul orașului. A plecat și Tomescu. Eu am mai rămas, avînd obligația să supraveghez încărcarea aparatului într-un camion special și să organizez paza transportului. Ceea ce însemna încă un ceas, cel mai fierbinte al acestei zile de vară timpurie, la cheremul săgeților unui soare hain. Și cînd te gîndești că nu mai aveam nici o batistă uscată și că golisem ultima sticlă de Pepsi-Cola !

Morții nu umblă hai-hui

Totul e bine cînd se termină cu bine. Camionul plecase însoțit de o escortă puternică, și ostașii rămași demontau instalațiile de alarmă ; scafandrii se apucaseră și ei să strîngă plasa, dar de isprăvit aveau să isprăvească abia a doua zi, operația fiind anevoioasă.

Așa stînd lucrurile, de mine nu mai era nevoie. Pe la ora patru, m-am decis să „ridic ancora“ și să plec la Constanța. Nu la banchet — oricum, la ora asta ajunseseră la desert — ci la hotel, ca să gust din deliciile unei camere adevărate, cu un pat adevărat, cu baie și duș și cu un frigider plin de băuturi răcoritoare.

I-am spus șoferului să pregătească mașina și am intrat în baracă, să-mi fac bagajul. N-aveam cine știe ce cu mine, doar cîteva schimburi, așa că a mers repede. După aceea m-am uitat împrejur, nu din sentimentalism — părăseam

harughia care mă găzduise două săptămîni fără regrete — ci ca să mă conving că nu uitasem nimic.

Ghiță aproape că mi-a smuls valiza din mînă, fiindcă jinduia și el, săracu', la binefacerile civilizației. Promptitudinea cu care a demarat și cei aproape o sută de kilometri pe oră atinși într-o clipită o dovedeau din plin. Mă instalasem comod pe banchetă și închisesem ochii, gata să ațipesc, cînd o frînă bruscă m-a proiectat cu bărbia în speteaza din față.

De prisos să-l mai întreb pe Ghiță ce se întîmplase ! L-am zărit eu însumi prin parbriz pe cel care se proțăpise în mijlocul șoselei și care-și rotea brațele în chip de moară de vînt. Avea vreo treizeci și ceva de ani, era blond ca paiul, cu fălcile late și cu pielea pîrlită de soare ; purta o uniformă cafenie prea strîmtă pentru umerii săi și o șapcă de aceeași culoare, iar mijlocul îl avea încins cu o curea cazonă, de care atîrna un toc de revolver de dimensiuni respectabile.

Continua să dea din mîini și după ce șoferul oprise, și chiar după ce coborîsem și mă apropiam de el. S-a liniștit abia după ce mi-a numărat stelele de pe epoleți ; atunci a luat poziție, a dus palma la cozoroc și a scandat :

— Să-trăiți-tovarășe-colonel ! Sînt Petre Aioanei din Paza contractuală, repartizat la șantierul arheologic.

Presupun că nu făcusem asupra lui o impresie extraordinară, probabil datorită aerului meu de civil pe care nu-l disimulează nici uniforma, căci s-a relaxat și a răsuflat ușurat :

— Mare noroc am avut că am dat de dumneavoastră! Pînă mă rugam de un conducător auto să dea telefon la miliție, pînă veneau tovarășii de la Constanța, cine știe cît timp s-ar fi pierdut.

Știam de existența șantierului arheologic situat dincolo de istm. Îl vizitasem, discutasem cu șeful, cu profesorul Tiberiu Iulian, pe care-l rugasem ca în ziua experienței să fie sistată orice activitate. Găsisem la el înțelegere deplină. Îmi făgăduise sprijin și, mai mult decît atît, venind în întîmpinarea interesului meu pentru vestigiile trecutului, îmi arătase cele mai valoroase piese — amfore, statuete, podoabe, monede — recoltate de echipa sa pe fundul mării.

Toate acestea îmi zburau acum prin minte, creîndu-mi o vagă neliniște, deși faptul că paznicul oprise mașina nu putea avea nimic comun cu hidro-aerodina. Poate că sînt un prăpăstios, dar starea de relaxare se dusese naibii. L-am întrebat mai agitat decît aș fi dorit :

— Ce s-a întîmplat, tovarășe ?

— L-a omorît cineva pe domnul Iulian ! Jos pe plajă !

Am primit vestea cu sentimente amestecate : moartea violentă a unui om pe care-l cunoscusem mă afecta, dar fapta, nefiind în legătură cu aparatul, mi-a luat o piatră de pe inimă.

Aioanei a făcut stînga împrejur și a luat-o înainte, spre poarta șantierului. L-am urmat îndeaproape, în timp ce Ghiță căuta un loc de parcare.

Coborînd scările rudimentare săpate în faleză, am descins pe o plajă întinsă, neamenajată, asemănătoare cu cea a poligonului. La adăpostul malului accidentat se înșirau corturi și barăci ; două șalupe cu motor și cîteva bărci cu rame se legănau, acostate, în ritmul valurilor.

Condus de paznic am străbătut terenul vălurit, cu dîmburi și gropi, strivind în dușmănie scaieții care mi se agățau de pantaloni, și m-am oprit odată cu el lîngă cadavru. Zăcea cu fața în sus, cu mîinile și cu picioarele date în lături, ca răstignit. N-avea pe el decît costumul de baie. Umerii largi, pieptul bombat, brațele vînjoase aparțineau unui bărbat de cincizeci și ceva de ani, călit de viața în aer liber. M-am aplecat să-i privesc chipul. Era schimonosit, cu gura întredeschisă, cu ochii sticloși, purtînd indubitabil pecetea morții. L-am atins. Păstra încă puțină căldură, dar pulsul se oprise și degetele mele n-au putut sesiza nici cea mai slabă zvîcnire. Dacă nu mă înșelau empiricele mele cunoștințe de medicină, murise asfixiat, de o oră și mai bine.

Întorcîndu-mă spre Aioanei, l-am privit probabil într-un anume fel, căci a înțeles imediat ce doream și a început să povestească :

— Domnul profesor a sosit pe la unsprezece, cu autobuzul. Cînd a trecut prin fața gheretei, m-a întrebat dacă mai e cineva pe șantier. Nu era decît tovarășul Costăchescu, care de multe ori rămîne peste noapte.

— Au stat de vorbă amîndoi ?

— I-am văzut împreună, lîngă magazie. După aceea tovarășul Costăchescu a intrat în cort și vreo zece minute mai tîrziu a ieșit cu valiza și cu pardesiul de ploaie. Valiza a pus-o jos și a venit la mine la poartă să-mi spună că e obligat să plece urgent și că ar avea nevoie de o mașină de ocazie.

— Te-a trimis, adică, la șosea ?

— Da !

— Cît era ceasul ?

— În jur de douăsprezece !

— I-ai făcut rost de mașină ?

— Treceau destul de puține și nici una n-a vrut să oprească. Am stat cît am stat ; cînd să mă întorc să-i spun că nu-i chip, mă trezesc cu el lîngă mine. Își pierduse răbdarea. I-am explicat, și atunci, fără să se supere, mi-a zis : „Lasă, tovarășe Aioanei, că mă descurc. Altceva aș vrea să te rog : la ora trei o să vină camioneta muzeului să ridice două lăzi. Sînt în magazie, lîngă ușă. Le eliberezi, dar vezi ca însoțitorul să aibă delegație și să-ți iscălească de primire".

I-am promis că voi avea grijă să fie totul în ordine și am revenit pe șantier. Pe domnul Iulian nu l-am mai văzut. M-am gîndit că între timp intrase în cortul său.

— Camioneta a sosit la ora respectivă ?

— La trei și un sfert, cu șofer și cu o tovarășă. Pe șofer îl cunoșteam, Vlădoiu îl cheamă, și tovarășa avea actele în regulă, așa că am descuiat magazia, am scos lăzile și le-am eliberat.

— Profesorul tot nu s-a arătat ?

— Nu ! Ziceam că lucrează și n-aveam motiv să-l deranjez. La cincisprezece și treizeci, după plecarea camionetei, am ieșit să-mi fac rondul. Am controlat dacă-s bine legate ancorele bărcilor, m-am uitat în toate corturile. Domnul profesor nu era nici în cortul lui, nici în altă parte.

— Asta ți-a dat de gîndit ?

— Nu prea, tovarășe colonel ! Îmi spuneam că o fi coborît în mare după niscaiva cioburi, că-i cel mai harnic dintre toți. Am făcut turul șantierului pînă am ajuns la dîmbul acela. De sus, din vîrful lui, l-am zărit întins pe nisip. Era în chiloți de baie și, drept să vă spun,

m-am cam mirat că-i venise tocmai lui, care n-are obiceiul, să facă plajă și încă la o oră cînd nisipul frige ca jăratecul. Abia cînd am ajuns lîngă el, mi-am dat seama că-i țeapăn ca o bucată de lemn:

— Te-ai atins de ceva, tovarășe Aioanei ?

— Ferească sfîntul ! Doar știu că nu-i voie ! Totul a fost exact cum se vede. Nisipul de jur-împrejur răvășit, ochelarii...

— Care ochelari ?

Paznicul mi-i arătă, pe jumătate vîrîți în nisip, la cîțiva centimetri de cadavru. Erau sparți, ca și cînd i-ar fi călcat cineva în picioare. Mi-a trecut prin gînd că gropile, dîrele astea încrucișate de-a valma puteau însemna foarte bine urme de luptă. Ucigașul atacase victima și aceasta se apărase ! Probabil că se apropiase tiptil pe la spate și-i aruncase lui Iulian vreo eșarfă în jurul gîtului ori îi astupase cu ceva nasul și gura. Nu reușise să-l înăbușe dintr-o dată, deoarece profesorul, bărbat voinic, se zbătuse, opusese rezistență. M-am adresat din nou lui Aioanei :

— Ai cui sînt ochelarii ? Ai victimei ?

— Domnul profesor nu purta ochelari. N-aș putea să vă spun...

— Hm !... Cînd ți-ai dat seama ce s-a întîmplat, cum de n-ai fugit să anunți miliția ? N-aveți telefon ?

— Ba da, tovarășe colonel ! Am vrut, dar firul era tăiat. În lipsa mea, cineva intrase în gheretă și tăiase firul. Atunci am lăsat totul baltă și am ieșit la șosea. Spuneți și dumneavoastră, puteam face altceva ?

N-aveam calitatea să întreprind investigații într-un caz ca acesta, ci doar datoria — ca orice cetățean — să anunț în cel mai scurt timp organele competente. Întîmplarea a făcut ca Ghiță, impacientat de absența mea prelungită, să apară lîngă noi, așa că l-am trimis la cel mai apropiat post de miliție de pe șosea. După plecarea lui ne-am instalat, eu și Aioanei, pe cîte un sarcofag și am stat la taclale. Din curiozitate, l-am pus să-mi povestească despre viața șantierului și despre oamenii care lucrau acolo. N-am aflat nimic interesant. Deoarece Ghiță întîrzia, m-am decis să revin la trupul neînsuflețit al lui Iulian.

În vîrful dîmbului m-am oprit, nu de oboseală, ci din pricina stupoarei care mă paraliza. M-am frecat la ochi ca atunci cînd te crezi victima unei iluzii, dar cadavrul... dispăruse. Se evaporase pur și simplu! Unicele dovezi ale existenței sale efemere erau ochelarii făcuți țăndări și porțiunea de plajă peste care se trecuse parcă cu plugul.

Dezmeticindu-mă, am umblat de-a lungul și de-a latul șantierului, cu speranța neîntemeiată de a-l regăsi. Povestea era absurdă. Un mort nu umblă hai-hui pe plajă — sau, în orice caz, nu singur. De vreme ce rămășițele pămîntești ale profesorului Iulian nu se mai aflau la locul lor, cineva le ridicase și le transportase în altă parte... sau le aruncase în mare. Cine era interesat să înlăture principala probă materială a crimei? Ucigașul sau complicii săi! Ori stătuseră ascunși pînă mai adineauri undeva în incinta șantierului, ori plecaseră și se întorseseră.

Participam cu atîta dăruire la acest joc al întrebărilor și răspunsurilor, încît în pofida răcorii care se lăsase o dată cu înserarea, eram lac de sudoare. M-am așezat cu vestonul descheiat în bătaia vîntului, lăsîndu-l să-mi pătrundă prin cămașă. Odată cu primele frisoane mi s-au limpezit și gîndurile. Trebuia o dată și o dată să mă las de obiceiul de a-mi băga nasul în oalele altora. Scurt pe doi! După sosirea celor de la miliție aveam să mă urc în mașină și să-mi urmez drumul spre Constanța.

Ușor de zis... dar dacă ai o fire afurisită ca a mea, treburi din astea te pun în priză și te încarcă cu curent electric. Mă furnicau tălpile; am răbdat cît am răbdat, apoi am zbughit-o iar la locul crimei. Ochelarii sparți nu făcuseră picioare, cum mă temusem, ci erau tot unde nimeriseră în toiul luptei dintre ucigaș și victimă. Lăsîndu-mă pe vine, i-am studiat atent, fără să-i ating. M-a frapat că pe nisip nu se distingea nici o urmă clară, doar dîre și gropi.

Cînd mi-am îndreptat spinarea și m-am dat cu cîțiva pași înapoi, s-a iscat o rafală de vînt răscolind nisipul în vîrtejuri. Deodată, prin dreptul meu a trecut, răsucindu-se ca o frunză veștedă, un petec de hîrtie. În mod normal, nu i-aș fi dat importanță, dar ceva, probabil cel de al șaselea simț despre care am mai pomenit, m-a îndemnat să-l prind.

Cine a fost în situaţia de a alerga după o pălărie pe care vîntul i-a smuls-o, ştie că-i o treabă caraghioasă care stîrneşte hazul pietonilor. E drept, aici publicul spectator lipsea ; totuşi, o bucăţică de hîrtie e mai greu de capturat decît o pălărie, iar eu sînt un om cu greutate... nu chiar de 90 de kilograme cum afirmă Tomescu, totuşi destul. Pe scurt, alergam înnebunit după fiţuică, şi cînd eram mai sigur că pun mîna pe ea, vîrtejul mi-o fura şi o ducea în altă parte. Şi uite aşa mă hîrjoneam pe plajă cu vîntul, fără să am nici măcar o binemeritată clipă de răgaz. Altul în locul meu ar fi dat dracului hîrtia şi ar fi abandonat ; eu însă sînt — vorba lui Tomescu — un munte de încăpăţînare.

După cîteva eşecuri am prins un moment prielnic : petecul descinsese pînă în apropierea solului şi plutea lin la cîţiva centimetri de el. Prezenţa mea de spirit, materializată printr-un plonjon executat la timp, mi-a fost răsplătită. Am reuşit să-l apuc !

Prada m-a dezamăgit. O banală banderolă de la o casetă de film fotografic, nici măcar întreagă ! Textul tipărit de-a latul nu-mi spunea mare lucru, deoarece nu-l puteam descifra. Judecînd după tremele şi după *o*-urile barate, inscripţia era suedeză, norvegiană sau islandeză, în orice caz într-o limbă nordică. Un singur cuvînt putea fi citit normal şi anume denumirea produsului. Se chema INTRALUX.

Încă adîncit în cercetarea capturii, m-am auzit strigat de o voce cunoscută :

— Ce faci, Comane ?

Era Bene, şeful Inspectoratului de miliţie de la Constanţa. Ne cunoşteam de o veşnicie, fusesem colegi de bancă şi împărţisem frăţeşte sandvişurile în pauza de la zece.

Instinctiv, am ascuns banderola de hîrtie verde în buzunar, m-am scuturat de nisip şi am mîrîit, ferindu-mă să-l privesc :

— Ce să fac ? Admir marea, ca unul care n-are norocul să stea tot timpul prin preajma ei !

Colonelul Bene, un tip îndesat dar suplu şi iute în mişcări ca o veveriţă, a încercat să mă ia de braţ. Deoarece detest familiarismele — am fost doar colegi, nu şi prie-

teni — l-am evitat, lăsîndu-l să înțeleagă că mă grăbeam să ajung la gheretă. S-a ținut scai de mine.

— Zău dacă pricep ! Ori de cîte ori ne întîlnim, te apucă năbădăile ! Spune, ai ceva cu mine ?

— N-am nimic, păcatele mele ! Era purul adevăr, doar că mă deranja. Avea un talent nemaipomenit să pice tocmai în momentele cele mai nepotrivite. Din politețe i-am dat și o explicație : sînt așteptat la Constanța ! La urma urmei am stat destul !

— Foarte bine ! Du-te, că nu te ține nimeni. Dar pînă atunci, te implor, renunță la mutra asta ! Unde-i cadavrul ?

I-am răspuns cu răceală :

— Cadavrul ? S-a cărat !

— Lasă-te de șotii ! Șoferul tău a anunțat că cineva l-a omorît pe profesorul Iulian. E adevărat sau nu ?

— Cît se poate de adevărat, dragă Bene ! L-am văzut eu însumi întins pe plajă. După aceea însă, profitînd de ocazie că l-am lăsat singur, și-a luat tălpășița. Treaba ta să dezlegi enigma ! La revedere, dragă Bene, și succes !

— Mă Radule, cum te cunosc, n-ai stat de pomană. Cîte ceva tot ai dibuit tu !

Era de datoria mea să-l informez și, deoarece supărarea îmi trecuse, am făcut-o cu toată conștiinciozitatea. Despre banderola de hîrtie verde n-am pomenit însă nimic. Mi se năzărise ceva în privința ei și țineam să mă verific.

După ce Bene a binevoit să mă lase în pace, l-am acostat pe fotograf, care tocmai isprăvise și-și împacheta sculele ; l-am luat la o parte și, arătîndu-i banderola, l-am întrebat :

— Ce spui de asta, tovarășe ?

A silabisit cuvîntul INTRALUX, s-a uitat nedumerit ca și mine la textul imprimat dedesubt, apoi și-a frecat bărbia.

L-am zorit :

— Știi sau nu știi ?

— Tovarășe colonel... parcă-mi amintesc să fi citit într-o revistă despre o nouă peliculă, care poartă acest nume.

— Adică ?

— Dacă nu mă înşel, articolul se referea la un fel de... radiografiere a instalaţiilor tehnice ; expunerea se face cu ajutorul unor radiaţii speciale şi fotografierea cu pelicula INTRALUX. Se obţin astfel imagini detaliate ale structurilor interioare. Da, da, precis despre asta era vorba ! Revista publica imaginea unui aparat de radio, pe care se distingeau clar piesele cele mai mărunte, tranzistorii şi circuitele imprimate. M-a impresionat şi mi-a rămas întipărit în memorie.

Băiatul îmi furnizase o informaţie, asupra căreia era de chibzuit. M-am retras la capătul opus al şantierului, lîngă debarcader, unde nu se afla ţipenie de om. M-am aşezat pe bancheta uneia dintre şalupe şi am avut cu mine o lungă şi foarte aprigă discuţie. Cînd am isprăvit, se înnoptase. Bene şi oamenii săi continuau să caute cadavrul profesorului ; şoferul şedea cu Aioanei în gheretă, ospătîndu-se cu brînză şi roşii. Zărindu-mă, Ghiţă şi-a şters gura cu podul palmei şi s-a ridicat în picioare.

— Plecăm, tovarăşe colonel ?

— Rămînem pînă mîine ! Mai avem niţică treabă !

A fost tare dezamăgit.

Noaptea mi-am petrecut-o într-un cort, pe un pat de campanie îngust şi incomod. Îndeobşte dorm puţin şi chinuit, dar de data asta, chiar că n-am închis ochii. Întîmplările acestei zile se perindau înainte-mi ca pe un ecran, diferite ipoteze se năşteau şi se închegau, ca să se destrame aidoma fumului ţigărilor „Carpaţi" pe care le aprindeam una de la alta.

De fapt, totul se învîrtea în jurul întrebării : exista sau nu o legătură între moartea lui Iulian şi experimentarea hidro-aerodinei ? Pentru un răspuns afirmativ pleda banderola. Dacă cineva, pregătindu-se să fotografieze aparatul, fusese surprins de arheolog şi-l omorîse, obţineam, din punct de vedere criminalistic, un foarte plauzibil mobil al crimei. Chestiunea era dacă acel cineva reuşise, pînă la urmă, să se apropie de HAL-1 şi să-i facă radiografia! Căci dacă reuşise, spionul intrase în posesia schemei de construcţie şi orice fabrică putea reproduce aparatul cu

un minim de efort. Perspectiva sumbră, în loc să mă descurajeze, m-a ambiţionat.

M-am sculat înainte de răsăritul soarelui şi am cutreierat din nou şantierul. N-am găsit nimic demn de a fi luat în seamă. După aceea am vizitat corturile. În cel al lui Iulian atîrna un costum gri-deschis. De ce se dezbrăcase? De ce-şi pusese slipul? Oricum o suceam şi o răsuceam, n-am fost capabil să-mi explic comportarea lui.

Abia cînd l-am chemat pe paznicul care-l înlocuise pe Aioanei, un om mai în vîrstă cu mustaţa colilie şi am stat cu el de vorbă, misterul s-a lămurit. Mi-a povestit că echipamentul de submersie e depozitat în baraca-magazie, de unde cercetătorii îl scot în fiece dimineaţă înainte de a se apuca de lucru. Aşa dar, explicaţia putea fi aceea că Tiberiu Iulian intenţionase să coboare pe fundul mării, dar nu mai apucase să-şi ia scafandrul autonom.

Pentru mai multă siguranţă, am controlat magazia. Deşi Iulian nu luase echipamentul, din cele şase costume lipsea unul! Sîngele mi s-a urcat la creier şi, pentru o fracţiune de secundă, mi s-a tulburat vederea. Dispariţia unui scafandru autonom în împrejurările date era de o gravitate excepţională, întărind ipoteza că HAL-l fusese radiografiat.

Aveam acum suficiente motive să renunţ la calitatea de „persoană particulară“ şi să redevin cel căruia îi fusese încredinţată securitatea hidro-aerodinei.

Pe la şapte, Ghiţă mi-a adus o ceaşcă de cafea fierbinte, care mi-a prins bine. Dimineaţa era senină cum numai dimineţile pe litoral pot fi, şi albastrul cerului se contopea la orizont cu cel al mării. Aerul proaspăt mă înviora, mă ajuta să-mi recapăt, în pofida oboselii şi a grijilor, optimismul robust.

Bene şi oamenii lui plecaseră o dată cu lăsarea întunericului, deoarece nu aduseseră cele necesare unor investigaţii nocturne. Colonelul pusese planton la intrare şi-i dăduse consemn strict să nu lase pe nimeni să intre. Arheologii sosiţi la ora de program din satul vecin au rămas de aceea afară, discutînd cu aprindere şi lansîndu-se în cele mai fanteziste presupuneri.

Bene, care s-a reîntors la şapte şi jumătate, a fost de îndată încercuit şi supus unui bombardament de întrebări.

După ce le-a relatat drama căreia îi căzuse victimă șeful lor, le-a adresat rugămintea de a-l ajuta la căutarea cadavrului.

Vestea morții profesorului i-a năucit. Unii refuzau să creadă, alții plîngeau, iar o fetișcană a leșinat. Cînd și-au mai venit în fire, l-au asigurat că toți, întreaga echipă, e gata de orice sacrificiu pentru a contribui la prinderea și pedepsirea vinovatului.

Cum m-a văzut, Bene s-a și legat de mine.

— Tot aici, Comane ?

L-am asigurat că nu plecasem, apoi i-am făcut o propunere :

— Am prin apropiere cîțiva scafandri de meserie. Ce ar fi dacă ai renunța la arheologi și te-ai folosi de oamenii mei ?

A lăsat capul într-o parte și m-a privit piezîș.

— Ia te uită la el ! Ce te-a apucat ? Te pomenești că oamenii tăi stau de pomană ! De aia ești atît de gallanton ?

— A, nu ! Motivul e că... m-am bîlbîit eu, neputînd să i-l spun.

— Pricep ! Din nou ceva ultrasecret. Ți-ai făcut un obicei să te acoperi cu văluri, precum cadînele.

— Crede-mă, Bene, e ceva confidențial !

A ridicat din umeri, plictisit.

— Din partea mea, adu-ți scafandrii !

Ventuza, tunelul şi un colonel în submersie

Am dat fuga cu Ghiță înapoi la poligon. Barăcile erau pustii, la fel tribuna improvizată ; priveliștea avea ceva dezolant, de stadion de fotbal fără spectatori. Scafandrii lucrau, așa că am fost nevoit să aștept. Într-un tîrziu unul a ieșit la suprafață cu un colac din împletitură de sîrmă. L-am rugat să-l cheme pe șef. A apărut din valuri precum Venera, doar că în costumul său de ombroască nu prea semăna cu zeița dragostei. Și-a scos masca, descoperind un chip tînăr, frumușel.

I-am explicat succint ce anume se petrecuse pe șantierul arheologic și de ce era nevoie de echipa lui. L-am întrebat :

— Cîți sînteți, tovarășe Nicolae ?

Știam foarte bine că erau opt, dar țineam să mă conving că nu plecase nici unul. Mi-a confirmat-o.

— Perfect ! Atunci trimite patru oameni pe șantier, iar ceilalți să rămînă aici și... să caute.

N-a priceput ce voiam de la el.

— Ce anume să caute, tovarășe colonel ?

Dacă aș fi știut, i-aș fi spus-o. Habar n-aveam ! Îmi trebuia o dovadă palpabilă că HAL-l fusese fotografiat în timpul experimentării. Eticheta era, ce-i drept, un indiciu, dar unul insuficient pentru a ridica presupunerea la rang de certitudine. Nu-i puteam destăinui frămîntările mele, decît cu riscul de a deveni caraghios. Fotografierea unui obiect în aer sau în apă, nu lasă, din păcate, urme în afara celor de pe peliculă.

— Nu știu precis, i-am mărturisit totuși sincer, probabil un obiect care să probeze că cineva a pătruns în zona interzisă.

Făcusem o gafă. Îl rănisem în amorul propriu.

— Imposibil, tovarășe colonel ! Ați controlat chiar dumneavoastră ! Prin ochii plasei nu putea trece nici măcar un peștișor, dară-mi-te un om, nemaipunînd la socoteală curentul de înaltă tensiune. Uitați-vă, peștii electrocutați plutesc și acum cu burțile în sus.

Avea perfectă dreptate. Iar dacă făceam o cît de mică aluzie la simțul meu numărul șase, m-ar fi socotit nebun. Nu-mi rămînea altă soluție decît să apelez la autoritatea celor trei stele de pe epoleți. I-am ordonat :

— Tovarășe Nicolae, vă puneți imediat pe treabă !

A zîmbit acru :

— Am înțeles ! Ne punem pe treabă !

Și-a tras masca pe obraz și s-a scufundat să-și cheme oamenii. A revenit în fruntea lor, opt făpturi smălțuite, ca niște statuete de ceramică neagră. După ce au primit instrucțiunile cuvinte, patru s-au urcat în mașina lui Ghiță, iar ceilalți s-au dus să caute... „potcoave de cai morți“, cum s-ar fi exprimat probabil Nicolae, dacă n-aș fi fost de față.

M-am așezat pe o ladă goală și am scos pachetul de „Carpați". Mai rămăseseră patru țigări pe jumătate scuturate, drept care m-am abținut ; n-aveam de unde procura altele, iar astea trebuiau păstrate pentru momentele de înaltă tensiune.

Marea era cenușie, din pricina norilor de ploaie învălătuciți ca ghemele de lînă. O boare îmi mîngîia tîmplele vestind o zi răcoroasă. Răcoroasă din punct de vedere meteorologic, căci altminteri se anunța cam fierbinte.

Oare ceea ce întreprindeam avea vreun sens ? Mobilul crimei de pe șantierul arheologic putea fi cu totul altul decît cel presupus de mine. Dacă veneam la Tomescu cu banderola și cu nimic altceva, oare n-ar fi rîs ? Nici măcar nu-i întrebasem pe arheologi dacă utilizau asemenea peliculă în cercetările lor submarine.

Să fi fost mai puțin tipicar, mai puțin căpățînos, mă lăfăiam acum într-un pat moale și sorbeam o cafea dulce, cum îmi place mie, cu frișcă și cu cornuri proaspete. Pe de altă parte, știam din experiență că în meseria noastră nu ai voie să neglijezi amănuntele. Mai bine muncești pe rupte, urmărind concomitent zece piste, decît să abandonezi una care ți se pare minoră și să ai, în final, revelația că tocmai ea fusese cea bună. Judecînd în felul acesta, nu aveam ce să-mi reproșez și, ca atare, m-am răsplătit cu o țigară.

N-o fumasem decît pe sfert, cînd s-a ivit unul dintre scafandri. Mi-a făcut semn că nu găsise nimic, a schimbat butelia și și-a văzut de treabă. Scena s-a repetat de mai multe ori, în decurs de aproape trei ceasuri. Intenționam să-i las să continue pînă la ora douăsprezece și să le dau liber, căci munciseră din greu două săptămîni, iar eu îi mai pusesem la ore suplimentare.

Mă întinsesem pe ladă, cu capul rezemat de o stinghie, și urmăream un nor în formă de crocodil, cînd unul dintre băieți s-a apropiat de mine. Nu-l văzusem urcînd pe mal și, cu toate că auzisem lipăitul labelor de palmiped, m-a luat prin surprindere. Și mai mirat am fost de ceea ce ducea în brațe.

Și-a întors masca la ceafă și mi-a spus :

— Asta am găsit, tovarășe colonel !

Nu știam. Am luat obiectul care semăna cu un lighean, l-am pipăit, l-am răsucit pe toate părțile. Avea buza răsfrîntă ca ventuzele.

— Dumneata ce crezi ? l-am întrebat, ca să mă aflu în treabă.

A dat din umeri.

— Cine știe de cînd zace aici !

Nu puteam fi de acord cu el, deoarece ligheanul era nou-nouț, abia ieșit din fabrică. Trebuia totuși să stabilesc la ce folosea și cum nimerise în incinta împrejmuită.

Apărură, succesiv, și ceilalți scafandri. Doar șeful lor mai zăbovea sub apă. Au cercetat piesa din material plastic, au răsucit-o, i-au încercat rezistența trăgînd de ea, dar numai unul a binevoit să-și dea cu părerea :

— Îmi permiteți, tovarășe colonel ? Am vizitat zilele trecute o expoziție de mijloace de salvare maritimă. Printre ele se găsea și o ventuză ca asta. Cînd se produce o spărtură nu prea mare în bordajul navei, un scafandru coboară și o aplică pe ea. Astfel e împiedicată, temporar, pătrunderea apei în cală. Probabil că a pierdut-o vreun vas aflat în larg și valurile au purtat-o pînă în apropierea țărmului.

Puteam fi de acord cu prima explicație, nu însă și cu a doua. Propria mea idee despre prezența aci a ciudatului obiect, născută instantaneu, prefigura consecințe atît de grave, că mi s-a făcut părul măciucă.

Mai tîrziu a venit și Nicolae. Nici nu s-a uitat la ventuză — era prea agitat ca să-i acorde atenție — și luîndu-mă la o parte, mi-a spus la ureche, abia trăgîndu-și sufletul :

— Tovarășe colonel... am descoperit ceva ! Istmul... aproape de capătul lui dinspre mare... e perforat ! S-a săpat un tunel de-a curmezișul lui... un tunel prin care se poate pătrunde în incintă.

Am simțit un val de sînge năpădindu-mi creierul și, din palid ce eram, am devenit stacojiu.

— Pe acolo nu trecea plasa ?

— Nu ! Plasa pornea de la *vîrful* limbii de pămînt !

Deși nu-mi stă în fire, m-am răstit la el :

— Ați controlat de atîtea ori ! Cum dracu' n-ați observat ?

Gura tunelului era astupată cu bolovani. Am atins din greșeală unul... Așa am descoperit deschizătura.

— Ai intrat ?

— Da ! Am străbătut tunelul ; are o lungime de zece metri. Și celălalt capăt, cel dinspre șantierul arheologic, era înfundat.

— Înseamnă că s-a putut pătrunde în poligon în timpul experienței ?

— Din păcate !

Încă nu-mi venea să cred, deși relatările lui îmi confirmau teoria. I-am cerut un costum de scafandru :

— Vreau să văd eu însumi ! Condu-mă !

Și-a arcuit sprîncenele.

— Ați mai umblat sub apă ?

— Și ce dacă n-am umblat ? O dată și o dată trebuie omul să înceapă. Sînt un foarte bun înotător !

În realitate, înot destul de prost. În rarele mele escapade la ștrand mă bizui mai mult pe volumul meu corporal, care, potrivit principiului lui Arhimede, îmi asigură menținerea la suprafață.

— Cum ordonați ! a bolborosit și s-a dus să caute un echipament pe măsura mea. Am reușit să mă îndes în el datorită elasticității materialului. Cu masca și cu celelalte a fost mai ușor. Am luat și o lanternă electrică și, urmîndu-l pe Nicolae, am descins în împărăția lui Neptun. Apa era atît de rece, încît mie, care de cînd mă știu sînt un adept convins al temperaturilor joase, mi s-a făcut pielea de gîscă. Mai greu a fost cu lăsatul la fund. Eforturile mi-au fost totuși încununate de succes. Am izbutit, dînd energic din mîini și din picioare, să mă țin după ghidul meu și să ajung la intrarea tunelului odată cu el.

Era întocmai cum mi-l descrisese : o gaură săpată în flancul istmului, destul de mare pentru a permite unui om să se strecoare. N-am ezitat. Cu puțin efort, sugîndu-mi pîntecele și alegînd o poziție adecvată, am făcut față situației. Ajuns în interior, am aprins lanterna. Tunelul era construit rudimentar, de un nespecialist, dar corespundea scopului. Pe fund zăceau abandonate două rezervoare de oxigen goale. Le-am luat cu mine, înainte de a ieși prin partea opusă.

Cînd m-am ridicat la suprafaţă, manevră mult mai lesnicioasă, pentru mine cel puţin, decît scufundatul, eram pe șantierul arheologic, la cîteva zeci de metri de mal. Urmat de Niculae m-am suit pe uscat, am traversat plaja, și bineînțeles am dat de Bene. S-a uitat la mine ca la o nălucă.

— Ia te uită! Cum de nimeriși aici, Radule? Sau și asta e secret?

Nu-mi ardea de glumele lui.

— Ai ghicit! Pot să te întreb ceva?

— Ce dorești?

— Șoferul meu e aici?

— Nu! Zicea că mai trage nădejdea într-o plecare la Constanța. S-a dus după tine.

— Fii drăguţ și trimite să-l cheme! Să-mi aducă uniforma și... obiectul pe care l-au găsit scafandrii.

— Ce obiect?

Am ezitat puţin.

— O ventuză mare cît un lighean! Din plastic!

— O ventuză? Aha, din cele utilizate în caz de naufragiu.

— Le cunoști?

— Mi-a arătat cineva una, zilele trecute. Și ce-i cu asta?

Concentrarea, cheltuiala de energie din timpul submersiei și mai ales existența tunelului mă făcuseră să mă gîndesc mai puțin la ventuză. Remarca lui Bene a readus-o în prim plan, provocîndu-mi un soi de amețeală. Eram livid, mă clătinam. S-a cam speriat.

— Ți-e rău?

— Efortul... am bîiguit. O să-mi treacă!

Realitatea era alta! Mă dumirisem, în sfîrșit, în privința „ligheanului". Aplicat pe unul dintre orificiile hidroaerodinei — deplasarea se realiza prin absorbirea apei și prin expulzarea ei, după principiul reacției — o putea imobiliza. Ca să fotografieze aparatul, spionul fusese nevoit să-l oprească și o asemenea oprire avusese loc în timpul experienţei!

Bene nu bănuia nimic.

— Bea ceva tare și o să-ți revii ! m-a sfătuit. Apoi, dînd glas propriilor sale griji, a adăugat : știi, n-am găsit cadavrul lui Iulian. În schimb am aflat cui aparțin ochelarii : cercetătorului Mihai Costăchescu ! L-am pus sub urmărire. Ai vreo părere ?

Aveam mai multe ! Dar pentru nimic în lume nu m-aș fi încurcat acum într-o discuție. Nu-mi mai păsa nici de camera de hotel de la Constanța, nici de cafeaua cu frișcă. Trebuia să ajung urgent la București, la Tomescu, ca să-i prezint raportul.

Pus sub urmărire

Convorbirea cu șeful avea să se desfășoare, ca de obicei, în două reprize: în prima mă aștepta o beșteleală zdravănă, în cea de a doua știam că voi reuși să-mi impun punctul de vedere. După atîția ani, ajunsesem să-i cunosc reacțiile mai bine ca pe ale mele. Tomescu era un impulsiv, îi sărea țandăra din te miri ce, dar după ce-și consuma combustibilul, devenea accesibil la argumente și ceda în fața logicii. Prefer un om cu un asemenea temperament celor care nu ridică tonul, care te ascultă cu o indiferență politicoasă, dar care nu-ți dau niciodată dreptate, ci se agață de păreri preconcepute.

Biroul scăldat în lumina roșiatică a după-amiezii era de o sobrietate spartană, îndulcită doar de unicul „lux" pe care și-l îngăduia vechiul meu amic : florile. Pe pervazurile celor două ferestre se aliniau ghivece cu petunii, begonii, cerceluși și mușcate, și cu încă multe altele, al căror nume îmi scapă. Flori mai erau pe o măsuță, pe dulapul cu cărți și pe niște rafturi fixate în perete, iar pe masa de lucru, o vază de ceramică cu garoafe superbe, galbene-ruginii.

Ori de cîte ori mă prezentam la el, această „seră" îmi dădea, pe lîngă satisfacții vizuale și olfactive, o extrem de binevenită, în anumite situații, infuzie de optimism.

S-a bucurat văzîndu-mă și mi-a întins mîna.

— Noroc, Radule ! Stai jos și povestește. A mers, nu-i așa ? La ce oră ați terminat ?

Aş fi putut s-o lungesc, cum sînt adesea tentaţi s-o facă aducătorii de veşti neplăcute, să-i descriu amănunţit încărcarea aparatului, măsurile luate pentru protejarea transportului, demontarea instalaţiilor şi aşa mai departe. Nu-mi stă în fire ! Curaj, laşitate, nu ştiu, dar în situaţii echivoce detest să amîn luarea unei decizii... Prefer să sar peste un obstacol, chiar dacă în spatele lui se deschide o prăpastie, deoarece suport orice, în afara incertitudinii. I-am declarat de aceea, făţiş :

— Tovarăşe colonel, am motive să cred că schema hidro-aerodinei a încăput pe mîini străine !

A închis un ochi, zîmbindu-mi cu celălalt.

— Lasă-te de prostii, Radule ! Ce vorbe-s astea ?

— Să vă explic...

— Fii serios ! Cu aşa ceva nu se glumeşte !

— În timpul experienţei, am continuat neabătut, aparatul...

Nu m-a lăsat :

— Dacă natura te-a vitregit în privinţa umorului, măcar taci şi abţine-te decît să faci bancuri idioate.

Am luat-o de la început.

— Vă aduceţi aminte ? La un moment dat, aparatul s-a oprit din mers. Ei bine, n-a fost o defecţiune obişnuită ! Cineva a aplicat, peste orificiul de absorbţie, obiectul ăsta !

Despachetînd ventuza pe care o adusesem cu mine, i-am pus-o pe birou. L-am lăsat s-o privească şi am adăugat :

— După ce a imobilizat hidro-aerodina, spionul a fotografiat-o cu o peliculă specială, ceva în genul filmelor Röentgen. Poftim ! I-am pus în palmă banderola verde.

Stupoarea lui se exterioriza prin aceea că pielea, de obicei măslinie, căpăta o nuanţă cenuşie şi că pupilele deveneau de două ori mai mari.

— Cum au putut pătrunde ? a întrebat pe un ton care prevestea cataclismul.

— Printr-un tunel săpat de-a curmezişul istmului. L-am văzut, am trecut prin el.

Furtuna nu s-a dezlănţuit din senin, cum atît de frumos se scrie în cărţi, ci dintr-un cer pe care norii avuseseră timp să se aglomereze. Cu toate astea era la fel de violentă, fulgerele la fel de orbitoare, tunetele la fel de

asurzitoare. Am lăsat stihiile să se abată asupra mea cu resemnarea celui surprins de furtună în cîmp deschis. N-aş vrea, totuşi, să repet ce le-a fost dat sărmanelor mele urechi să audă.

Cînd, epuizat, şi-a reluat locul pe scaun — rechizitoriul îl ţinuse stînd în picioare şi obligîndu-mă şi pe mine să mă ridic — am cutezat, cu multă prudenţă, să-i aduc la cunoştinţă că fusese comisă şi o crimă.

M-a întrebat, respirînd greu ca după o cursă de fond, dar vizibil dispus să mă asculte :

— Crezi că există vreo legătură între moartea lui Iulian şi fotografierea aparatului ?

— Aproape sigur ! Spionul, un salariat al şantierului arheologic, află despre apropiata experienţă cu HAL-1 — se mai făcuseră cîteva, anterior — şi-şi pregăteşte minuţios planul de acţiune. Sapă tunelul — cercetător submarin fiind, dispune de cele necesare — apoi primeşte de la patronii săi pelicula specială şi lampa emiţătoare de radiaţii la care se face expunerea. Spre deosebire de colegii săi, pretextînd că are de lucru, rămîne deseori peste noapte pe şantier. Tot pe şantier se găsea, şi alaltăieri, deşi dispusesem suspendarea activităţii. Tocmai cînd se pregăteşte să-şi pună în practică intenţiile, apare profesorul. Spionul se preface că pleacă, sau pleacă şi revine fără să fie văzut, şi-şi termină preparativele din care fusese întrerupt. Probabil că Iulian îl surprinde într-o postură compromiţătoare. Se dă o luptă, banditul îşi pierde ochelarii care sînt striviţi, dar izbuteşte să-i facă felul. Cum, asta o va stabili expertiza medicală. Cadavrul rămîne întins pe nisip. Criminalul pleacă, îşi îmbracă costumul de scafandru şi trece prin tunel. Urmăreşte hidro-aerodina, o blochează cu ajutorul ventuzei, o fotografiază... După cîteva secunde, scoate ventuza şi se înapoiază pe şantier pe acelaşi drum. Paznicul tocmai îşi face rondul şi descoperă cadavrul. Individul prevede că se va duce să telefoneze la miliţie şi, luîndu-i-o înainte, taie firul. Nu dispare însă, cum ar fi fost normal, ci mai zăboveşte, dintr-un motiv sau altul. În timpul acesta, paznicul iese la şosea ca să oprească o maşină şi dă peste mine. Coborîm amîndoi pe şantier, văd şi eu cadavrul lui Iulian, mă duc pînă la poartă să-l trimit pe şofer la primul post

de miliție. Ei bine, cînd revin la locul crimei, cadavrul ia-l de unde nu-i! Ce se deduce de-aici? Ucigașul l-a luat și l-a aruncat în mare. A uitat însă ochelarii, care sînt acum la Bene, la Constanța.

Mă ascultase foarte atent. Din cînd în cînd, dăduse din cap aprobator, alteori îl clătinase în semn că nu-i de acord cu mine.

— Din ceea ce mi-ai povestit, a conchis, rezultă că-l cunoști pe vinovat.

— Îmi permit s-o afirm, bazîndu-mă pe declarațiile paznicului și pe aceea că ochelarii găsiți lîngă cadavru au fost identificați. Ei aparțin unui anume Mihai Costăchescu. Un caz mai clar ca acesta, n-am pomenit de cînd mă știu. De altfel, Bene l-a și pus sub urmărire pe acest domn.

N-a spus nimic. Și-a notat ceva și mi-a dat de înțeles că dorește să rămînă singur.

Am ieșit din birou extrem de satisfăcut. Prognoza mea în privința reacțiilor lui se confirmase în proporție de sută la sută.

Ordin de a fi sociabil

Am trecut pe la biroul meu, dar nu ca să stau la taclale cu colegii. Sînt un tip retras, cam nesociabil, iar ei s-au obișnuit cu felul meu de a fi. Ținusem să aflu ce se mai întîmplase în lipsa mea, cine mă căutase, dacă aveam vreo urgență. M-au asigurat că mă puteam duce liniștit acasă. Nici măcar nu m-au întrebat ce rezolvasem în deplasare și nici clasica însinuare cu delegațiile estivale pe litoral și cu cele de iarnă pe Valea Prahovei n-au făcut-o.

În drum spre locuința mea — stau într-un bloc vechi, de trei etaje, pe Vînători — m-am abătut pe la o Alimentară și m-am aprovizionat cu șuncă, ouă, brînză topită și cafea.

Cum am intrat la mine în cameră, m-a izbit aerul închis, așa că în primul rînd am deschis ferestrele. M-am apucat după aceea să dau cu aspiratorul și să șterg pra-

fui. Cînd am considerat că odaia căpătase un aspect civilizat, m-am dezbrăcat, am făcut un duș și apoi, în halat și în papuci, m-am așezat într-un fotoliu.

De obosit ce eram, am adormit cu tot zgomotul străzii, al ușilor trîntite de vecini și al soneriei telefonului pe care, în vis, o confundam cu zumzetul hidro-aerodinei. M-a trezit foamea — nu pusesem nimic în gură de douăzeci și patru de ore — scăpîndu-mă de un coșmar în care eram supus unei intervenții chirurgicale. Mă așteptasem să văd pereți de faianță, instrumente nichelate și medici cu măști de tifon. Imaginea familiară a camerei, cu mobila bătrînească, moștenită de la mama, cu vechiul covor oltenesc, cu portretele de familie, m-au făcut să răsuflu ușurat. Ce de năzbîtii poate scorni subconștientul din pricina unei burți goale !

În drum spre bucătărie mi-am simțit trupul țeapăn și pleoapele grele, dovadă că mă odihnisem prea puțin. Am scos din bufet un plic cu supă concentrată și am pus apa la fiert. După aceea am prăjit șunca și am spart peste ea două ouă. În zece minute, masa era gata. Am mîncat cu mai puțină poftă decît era de așteptat, deși supa ieșise gustoasă, iar ouăle cu șuncă fuseseră preparate după toate preceptele artei culinare. Cînd am pus ibricul de cafea, pe flacăra mică a aragazului, a țîrîit telefonul.

— Unde umbli la ora asta, Radule ? a întrebat Tomescu. Te-am mai sunat o dată și n-ai răspuns !

M-am uitat la ceas. Se făcuse unsprezece.

— Adormisem, tovarășe colonel, eram frînt și n-am...

— Nu face nimic ! Îmbracă-te și vino la mine! Urgent!

Am renunțat la cafea, dar am spălat la repezeală vasele. Sînt un holtei bătrîn, cu lungi state de serviciu și ca atare nu las niciodată farfurii și tacîmuri murdare.

Tomescu mă aștepta stropind florile și rupînd frunzele veștede.

— Fă-te comod, a zis avem de discutat.

Era, ca și mine, îmbrăcat civil, în pantaloni gri-deschis și haină maro. Cravata lui aleasă cu gust îmi trezea invidia, mai cu seamă cînd o comparam cu a mea, verde cu dungi galbene. S-a abținut de la obișnuitele lui ironii,

ceea ce dovedea că lucrurile pe care avea să mi le comunice erau grave.

— M-am ocupat de problemă, a început. Avem motive serioase să credem că au reușit să pună mîna pe schema aparatului. Specialiștii pe care i-am ascultat afirmă că, la ora actuală, filmul INTRALUX încă nu se comercializează. N-avea cum să ajungă la noi decît dacă cineva l-a obținut de la fabrică și l-a introdus clandestin. În ce privește ventuza, ea nu este din cele produse în serie, cu care sînt dotate navele moderne. Dacă n-ar fi fost tunelul și crima, poate că aș mai fi stat la îndoială. Așa însă...

Nu m-am bucurat, cu tot succesul meu de prestigiu.

— Cu Mihai Costăchescu ce se aude? l-am întrebat.

— N-a putut fi găsit! Am fost însă informat că urmează să plece mîine în Argentina, ca însoțitor al expoziției arheologice românești care se deschide acolo.

— E... e fantastic! Pe altcineva n-au găsit?

— Tocmai asta a determinat recrutarea lui, așa cel puțin presupun. Dar fii liniștit! Aeroportul Otopeni e supravegheat și...

L-a întrerupt soneria telefonului.

— Da, eu sînt! a răspuns Tomescu. Noroc, tovarășe colonel!... Cum?... Firește, în cazul acesta... Bine, o să reflectăm! Vă mulțumesc!

După ce a închis, m-am repezit:

— Cine a fost?

— Munteanu de la Inspectoratul general al miliției. Belea mare, Comane! Individul a întins-o! Și-a luat zborul încă aseară, cu un avion care transportă turiști francezi pe litoral.

— Cum au aflat?

— Costăchescu urma să călătorească împreună cu locotenentul de miliție Mihaela Rotaru din Brigada de pază a obiectelor de artă. Ieri la amiază, fata i-a raportat șefului ei că din motive neprevăzute, plecarea a fost devansată cu două zile. S-a dus cu camioneta muzeului la șantier, ca să ridice niște lăzi cu exponate și de-acolo direct la Kogălniceanu, unde s-a întîlnit cu arheologul. Era grăbit, dumnealui, să scoată filmul din țară!

— De ea s-a debarasat probabil?

— Nu, a luat-o cu el !

Noutatea mă lăsase fără grai. Acţiunea fusese organizată aproape perfect, iar în afara accidentului cu Iulian, soldat precum se ştie, planul fusese pus în aplicare cu o precizie matematică. Mă întrebam din nou dacă trebuie să-mi reproşez ceva, dacă-mi făcusem sau nu datoria.

Tomescu mi-a ghicit gîndurile.

— N-ai nici o vină, Radule ! Dacă scafandrii descopereau tunelul la timp...

Am stat şi ne-am privit, ca şi cînd am fi aşteptat unul de la celălalt soluţia. Într-un tîrziu, am rupt tăcerea.

— Ce ne facem, tovarăşe colonel ?

Nu mi-a răspuns la întrebare. A zis :

— Pe lîngă toate, fata e în pericol. Nu ştie cu cine are de-a face, iar dacă intră la bănuieli, n-o să se sfiască să-i facă şi ei de petrecanie.

Avea dreptate. Costăchescu se dovedise, din acest punct de vedere, iute de mînă.

În odaie s-a făcut din nou linişte. Tomescu stătea cu ochii pe jumătate închişi şi maxilarele îi zvîcneau ritmic. Făceam şi eu eforturi să mă concentrez. În ceea ce mă priveşte, rezultatul a fost o propunere, cam subţirică ea, dar în lipsă de ceva mai bun...

— Ce-ar fi să trimitem pe cineva după ei ?

M-a privit într-un fel ciudat, mîngîindu-şi ţepii bărbii ; are o barbă tare păcătoasă, care creşte uluitor de repede.

— Ar fi o soluţie ! Poate nu cea mai eficientă, dar realizabilă, aşa că merită discutată. Aşteaptă-mă, Radule, mă duc să vorbesc pe firul scurt cu generalul.

— Acum, în toiul nopţii ?

— N-am încotro ! N-o să se supere !

A lipsit cam mult. Am avut timp să fumez trei ţigări şi să trec în revistă pe colegii mei de la Serviciul operativ. Erau destui băieţi indicaţi pentru o asemenea misiune, inteligenţi, curajoşi, ceea ce, de fapt, îngreuna alegerea. M-am oprit totuşi la trei dintre ei, care, pe lîngă celelalte calităţi, aveau o mai mare experienţă.

Cînd a revenit, Tomescu s-a uitat la mine într-un fel că m-am fîstîcit. M-am ridicat şi m-am apropiat de fereastra deschisă. Strada era pustie şi doar pe trotuarul

de dincolo de scuar trecea agale. ținîndu-se de braț, o pereche de îndrăgostiți. O mașină întîrziată a țîșnit dintr-o străduță și s-a topit în beznă. Urmăream cu o atenție demnă de o cauză mai bună cum se micșorau luminile roșii.

— Nu ești curios, Radule ?

— Ba da, dar evit pe cît posibil să-ți dau satisfacții. Ei bine, ce-ai făcut ?

Tremurul glasului m-a trădat. Știa de altfel foarte bine în ce ape mă scăldam.

— Așa te vreau ! Imaginează-ți că tovarășul general a fost de acord. Chiar mîine — mai bine zis azi, că-i trecut de miezul nopții — va pleca cineva la Buenos Aires !

— S-a stabilit cine ? Dacă-ți pot fi de folos cu vreo sugestie...

A zîmbit larg.

— Nu-i nevoie ! Mi s-a cerut propunerea pe loc. Am făcut-o și a fost aprobată.

— Și... alesul ?

— „Fericitul !"

— Dacă vrei tu... Cine e ?

— Colonelul Radu Coman !

— Tomescule, nu-ți bate joc !

S-a răstit la mine, firește în glumă :

— Tovarășe colonel Coman, uiți că te afli înaintea unui superior. Măsoară-ți cuvintele !

— Am înțeles, să-mi măsor cuvintele ! Cum vine asta, Tomescule, chiar eu să...

— De ce nu ?

— Sînt bătrîn ! La cincizeci și unu de ani...

— E vîrsta cea mai potrivită. Ești potolit, chibzuit, prevăzător, nu dai curs impulsurilor, ai acumulat destulă experiență de viață și, ceea ce-i mai important, cunoști limba spaniolă. În privința relațiilor cu lumea...

— Eu, spaniola ? Vorba vine ! Am învățat-o cîndva în tinerețe, dar de-atunci n-am mai conversat și cred c-am uitat tot. Apoi... mă știi că nu-s sociabil !

— Îți ordon să fii cît se poate de sociabil. Iar cu spaniola, Radule, ai să te descurci, vei vedea... Acum ce vrei de la mine ? Să-ți enumăr calitățile, să le pun pe cîntar, să procedez aidoma cu defectele, doar ca să-mi justific

și față de tine alegerea? N-am vreme de așa ceva! Țin să mă culc, să mai prind cîteva ore de somn, ceea ce te sfătuiesc și pe tine. Dimineața ți se vor face formele și la prînz decolezi.

Eram năuc.

— Înseamnă... înseamnă să-mi fac bagajul. Știu eu dacă...

— Lasă asta, m-a întrerupt el, și fii atent: pleci mîine dimineață. Vino să-ți explic...

Tot mi se mai părea că visez. Dacă încrederea ce mi se acordase mă flata, aveam destule dubii în privința capacității mele de a rezolva un caz atît de dificil. Dacă s-ar fi oprit asupra lui Velicu, asupra lui Băran sau chiar asupra lui Trandafirescu... Eu însă...

L-am întrebat pe Tomescu, bîlbîindu-mă penibil:

— Tovarășe colonel... eu, adică... eu să plec în Argentina... chiar mîine?

— Da, frate, pricepe o dată! De cîte ori să-ți repet?

— În Argentina! Nu știu cum o să suport clima! Trebuie să fie o zăpușeală, acum, în Argentina!

A rîs cu poftă.

— Îți ordon să suporți căldura, tovarășe Coman!

După aceea m-a îmbrățișat. N-o făcuse niciodată. Aveam impresia că mă strîngea la piept ca pe cineva despre care nu știi dacă ai să-l mai revezi vreodată.

București—Buenos-Aires

Ședeam în avionul de Paris; stewardesa adusese o tăviță cu bunătăți, dar nu mă atingeam de ele. Datorită emoțiilor îmi pierise pofta de mîncare, de care, în general, nu duc lipsă. S-ar putea spune că în profesiunea mea emoțiile sînt inerente și că ar fi trebuit să mă obișnuiesc cu ele; ei bine, astea fuseseră de altă factură.

Venisem la serviciu cu o oră mai devreme, cînd femeile mai dereticau pe coridoare. Adusesem cu mine un atlas de buzunar și studiam harta Argentinei, scandînd nume exotice ca Mar del Plata, Bahia Blanca sau Santiago del Estero, sau încercînd să determin, cu ajutorul scării,

distanța între București și Buenos Aires în linie dreaptă. Pînă la sosirea lui Tomescu, învățasem pe de rost suprafața în kilometri pătrați a imensului stat sud-american, numărul locuitorilor, principalele orașe, rîuri și munți, flora, fauna, clima și bogățiile subsolului.

Cum a sosit, i-am cerut instrucțiuni.

— Ce să-ți spun ? Văzînd și făcînd !

— Totuși, am insistat, barem *groso modo !*

— Nu fi copil, Radule ! Știu despre Argentina și despre condițiile de acolo cît știi și tu. Observînd atlasul, a adăugat : chiar mai puțin. În privința obiectivelor, cred că ești lămurit.

— Da, dar...

— Ce vrei ? Să-ți recomand cum să te comporți ? Ca un delegat care pleacă peste hotare să reprezinte interesele întreprinderii sale. Restul e o chestiune de tact.

Am renunțat. Cu toată bunăvoința lui, nu era în măsură să mă ajute. Mai rămîneau formalitățile, așa că m-am referit la ele.

— Am eu grijă ! m-a asigurat. Du-te acasă și pregătește-te de drum. Fă-ți valiza și așteaptă telefonul meu. O să-ți comunic la ce oră să fii la aeroport.

Nici nu pusesem bine mîna pe clanță, că l-am auzit dînd dispoziții secretarei.

Aveam, prin urmare, toate motivele să fiu liniștit. Lucrurile mele, două costume, cîteva schimburi, aparatul de ras și alte mărunțișuri mi le împachetasem de cu noaptea, deoarece somnul, ca de obicei cînd am mare nevoie de el, se lăsase așteptat.

Acasă a început calvarul. De prisos să descriu cît de greu, cît de încet trece timpul într-o asemenea împrejurare. Acele ceasornicului se tîrăsc în jurul cadranului ca melcii și soarele stă parcă țintuit într-un punct al bolții.

Beam cafele — îmi preparasem un ibric plin — și fumam țigară după țigară. Nu mai aveam răbdare nici pentru atlasul geografic, nici pentru ghidul de conversație român-spaniol, pe care-l scosesem din bibliotecă. Pe la zece am chemat agenția TAROM, rugînd să-mi indice ruta cea mai scurtă spre Buenos Aires.

— Vă rog să așteptați ! mi-a răspuns o voce amabilă. După cîteva secunde am obținut informația : plecați cu

avionul nostru la Paris; de la Orly sînt curse spre Lisabona în fiecare zi; luni, marţi şi vineri aveţi legătura cu Caracas şi de acolo, de asemenea, zilnic cu Buenos Aires.

Cu creionul în mînă, am făcut un calcul. Era joi. Dacă plecam azi, puteam, în cel mai bun caz, să descind în capitala Argentinei sîmbătă. Costăchescu părăsise ţara marţi seara; avea deci un avans de o zi şi jumătate, ceea ce putea fi mult sau puţin, în funcţie de împrejurări.

La unsprezece şi un sfert a sunat telefonul. Credeam că-i Tomescu, dar era tuşa Saveta, femeia care vine o dată pe săptămînă să deretice. Am anunţat-o că voi lipsi un timp de-acasă şi am rugat-o să treacă din cînd în cînd să aerisească şi să şteargă praful.

Şeful m-a chemat în jurul orei unu. Mi-a promis că-mi va trimite o maşină ca să mă ducă la Otopeni şi că va veni el cu paşaportul şi cu biletele de avion.

La aeroport l-am aşteptat mai bine de un ceas. Cînd l-am zărit, în sfîrşit, intrînd pe uşa holului şi fluturînd un plic mare, albastru, mi s-a luat o greutate de pe inimă. Eram convins că nu-i fusese nici lui uşor, că făcuse un tur de forţă.

Mi-a înmînat plicul, m-a îmbrăţişat — a doua oară în decursul unei vieţi — şi m-a împins spre ghişeu.

— Grăbeşte-te Să nu scapi avionul!

Cu acest îndemn stîngaci şi inutil voia să-şi ascundă tulburarea. Nu m-am lăsat înşelat: era mai emoţionat ca mine.

I-am mai strîns o dată mîna.

— Să nu-ţi faci griji, Tomescule! Mă descurc eu... pe cuvînt de onoare c-o să mă descurc! *Hasta la vista!...* Apoi, după acest „la revedere" într-o spaniolă aleasă, m-am aşezat la rînd ca să-mi vizez biletul.

— Ţin'te bine, Radule! a strigat după mine. Drum bun şi succes!

L-am mai zărit cînd, împreună cu ceilalţi pasageri, traversam aerodromul. Stătea pe terasă şi flutura batista.

Acum eram în avionul de Paris şi mă uitam fără poftă la gustările apetisante. Stewardesa care tocmai trecea s-a oprit şi m-a întrebat dacă nu doream altceva. I-am răspuns morocănos „nu". Dar aducîndu-mi aminte că primisem ordin să fiu sociabil, m-am corectat:

— Vă mulţumesc, nu mi-e foame! V-aş rămîne însă îndatorat pentru un pahar cu apă minerală.

În fotoliul de lîngă mine şedea un tip brunet, sprîncenat, în costum negru şi cravată la fel, ţinuta obişnuită a omului de afaceri occidental. Mi s-a prezentat înşirînd vreo şapte-opt nume terminate în „o“ şi „ez“, a adăugat că e sud-american şi a vrut să ştie dacă vorbeam spaniola.

„Da“-ul meu timid a provocat o explozie de bucurie, urmată de o tiradă lungă, rostită pe nerăsuflate. Fusese în România pentru încheierea unor contracte şi era atît de entuziasmat de cele văzute, de oameni şi de locuri, încît ţinea cu tot dinadinsul să-şi împărtăşească impresiile.

L-am ascultat cu luare aminte, i-am răspuns pe larg la întrebări şi după un sfert de ceas mi-am dat seama, nu fără mirare, că deşi îmi lipsea cîte un cuvînt, deşi construiam cam anevoie frazele, făceam faţă onorabil unei conversaţii în limba spaniolă.

Călătoria a decurs în condiţii excelente, orele au trecut pe nesimţite şi deodată m-am trezit deasupra oraşului-lumină, deasupra unor bulevarde largi parcă trase cu rigla, deasupra Panthéon-ului, a turnului Eiffel şi a panglicii albastre ce poartă numele de Sena.

De la Orly am mers cu taxiul la micul hotel de pe Avenue du Maine, unde mi se rezervase o cameră. Mi-am lăsat bagajul, m-am plimbat puţin, la întîmplare — prea multe n-am putut vedea, cu toate că-mi cumpărasem un ghid — iar la zece jumătate, dormeam buştean într-un pat prea strîmt pentru mine.

Am ajuns la aeroport mult înaintea decolării avionului de Lisabona, aşa că am avut la dispoziţie timp suficient pentru micul dejun, pentru achiziţionarea unor reviste ilustrate şi chiar pentru vizionarea unui program de televiziune.

La opt, în sfîrşit, turboreactorul şi-a luat zborul spre capitala Portugaliei.

De aici încolo, lucrurile au decurs normal. Am părăsit Lisabona pe la unsprezece şi în seara aceleeaşi zile, după traversarea Atlanticului, am aterizat cu bine la Caracas. Noaptea mi-am petrecut-o la hotelul-tranzit de pe aerodrom, iar sîmbătă la ora şapte mi-am continuat călătoria

spre Buenos-Aires. Survolînd aproape întreg continentul sud-american de la nord spre sud, am ajuns în marele oraș argentinian de pe coasta oceanului spre seară, cînd soarele, roșu ca văpaia, scăpăta spre asfințit în dosul unui șir de palmieri de păreau decupați cu foarfeca.

Nu l-ați văzut pe Costăchescu?

Cu tot numele său pompos, „Grand Hotel Majestic" de pe bulevardul Rivadavia era un stabiliment mai degrabă solid decît luxos. Asta se simțea încă din holul cu mobilă bătrînească în stil spaniol, cam desperecheată dar de bună calitate și excelent întreținută. Scaunele cu spătare înalte, capitonate cu pluș roșu, mesele masive cu picioare curbate, recepția semănînd cu un amvon și candelabrele de cristal veritabil, creau atmosfera unei case de nobili scăpătați.

La oficiu trona o doamnă mai în vîrstă, tuciurie, slabă ca un ogar, într-o rochie de dantelă neagră. Ținea în mînă un gherghef și broda. Din discursul ei, probabil de bun-venit, rostit într-o franceză aproximativă — reținusem camera telegrafic de la Paris — n-am priceput mare lucru. Am așteptat totuși calm și politicos finalul, ca să mă prezint și s-o informez că o puteam scuti de eforturi, posedînd îndeajuns de bine spaniola.

A trecut încîntată la limba ei maternă, cerîndu-mi pașaportul și invitîndu-mă să iau loc pînă la îndeplinirea formalităților. Totodată a apăsat pe butonul unei sonerii. Un tînăr metis într-o livrea vișinie a venit să-mi ia bagajul și s-a oprit la ușa liftului, așteptîndu-mă.

Ardeam de nerăbdare s-o întreb pe proprietăreasă — nu putea fi decît proprietăreasa hotelului — de Costăchescu și de Mihaela Rotaru. În plicul primit de la Tomescu găsisem, pe lîngă documentele de călătorie, și cîteva rînduri, printre care indicația că arheologului și însoțitoarei sale li se rezervaseră camere la acest hotel. N-a fost nevoie. Restituindu-mi pașaportul, mi-a spus:

— O, sînteți din România. Am plăcerea să vă aduc la cunoștință că mai găzduim doi compatrioți de ai dumnea-

voastră, pe domnișoara Mihaela Rotaru și pe domnul Mihai Costăchescu.

Așa dar nu se oprise undeva în drum, ci-l parcursese pînă la capăt.

Cît p-aci să mă prefac plăcut impresionat de această coincidență, să-mi manifest bucuria de a întîlni români la mii de kilometri de patrie. Mi-am adus aminte la timp că eram reprezentantul unei societăți de asigurare, venit în același scop.

— Știu, senora, i-am spus de aceea blazat, ei sînt cu expoziția arheologică. De-altminteri și eu, într-un fel.

I-am vorbit în continuare, recurgînd la modestele mele cunoștințe în materie de asigurări dar cu un aer erudit, despre necesitatea asigurării obiectelor de artă ca și a colaborării internaționale în acest domeniu. În alte împrejurări m-aș fi limitat probabil la un „pare bine" și mi-aș fi văzut de ale mele; țineam însă să urmez cu strictețe instrucțiunile lui Tomescu.

Rezultatul mi-a întrecut așteptările. Satisfăcînd din proprie inițiativă curiozitatea patroanei, mă pusesem la adăpost de indiscreții. N-a mai întrebat nimic. Mi-a urat succes în afaceri, o ședere plăcută în capitală și, pînă una alta, noapte bună. Fără să i-o pretind, a adăugat că domnișoara Rotaru stă în camera 24 și domnul Costăchescu alături, la 26.

Masa de seară o luasem în avion și, pus pe jăratec fiind, am urcat imediat cu băiatul la etajul doi.

Odaia mea era situată pe același palier cu cea a individului pentru care străbătusem Europa, Atlanticul și întreaga Americă Latină. O încăpere confortabilă cu un pat dublu, fotolii de pluș și un șifonier care ar fi putut adăposti pînă și garderoba unei dive.

Prea cald nu era, mulțumită ventilatorului și brizei marine care pătrundea prin ușa larg deschisă a balconului. Am renunțat la obișnuitul duș și la celelalte ritualuri mărunte — desfăcutul valizei, aranjarea obiectelor de toaletă pe policioara din baie și așa mai departe — pe care le oficiază orice călător ajuns la un popas.

După plecarea băiatului, era zece fără cîteva minute, am ieșit pe coridorul pustiu, așternut cu clasicul covor roșu din fibre de cocos. În dreptul apartamentului cu

numărul 26 m-am oprit și am tras cu urechea. Înăuntru nici o mișcare. Am apăsat binișor pe clanță, dar ușa n-a cedat. Am bătut, mai întîi încet, apoi din ce în ce mai tare. Nu mi s-a deschis. Din camera vecină, numărul 24, a apărut în schimb Mihaela Rotaru. Înaltă, suplă, cu mișcări armonioase, aparținea așa-numitului tip sportiv. Fața era drăguțică, fără să te epateze prin frumusețe. Mie totuși mi-au plăcut fruntea de croială clasică, elină, buzele pline ușor răsfrînte, ochii verzi sau căprui — era greu de stabilit la lumina becului — dar mai ales părul, castaniu cu reflexe arămii. Purta un halat de baie alb, strîns cu un șnur în jurul taliei. Mi s-a adresat în spaniolă :

— Căutați pe cineva ?

Cînd i-am răspuns pe românește : „pe Mihai Costăchescu, tovarășă Rotaru“, a rămas uluită.

— Cine sînteți ? s-a precipitat ea, cu o uitătură mai mult decît bănuitoare. Ce și-o fi închipuit despre mine, nu știu ; fapt e că după ce m-a examinat din cap pînă în picioare, a devenit de-a dreptul ostilă. La asta a contribuit probabil și muțenia mea, căci radiografiind-o la rîndu-mi, am întîrziat cu răspunsul. În cele din urmă, n-am găsit ceva mai inteligent decît : „unde naiba e Costăchescu ?“

— Ori spuneți cine sînteți, ori vă vedeți de drum !

Tonul ei agresiv m-a trezit la realitate. M-am scuzat :

— Nu vă supărați, tovarășă Rotaru ! Am sosit adineauri din București și aș vrea să stăm nițel de vorbă. Mă numesc Radu Coman.

Numele meu nu-i spunea, desigur, nimic. Dar pentru că declarasem că veneam din țară, și-a schimbat cît de cît impresia despre mine și atmosfera s-a destins.

M-a poftit în odaie.

— Intrați, luați loc și așteptați pînă pun ceva pe mine.

A revenit din baie într-o rochiță înflorată, dar tot cu papucii de plastic în picioare. Și-a tras un taburet lîngă fotoliul în care mă așezasem, a încrucișat brațele ca o școlăriță și a rămas în expectativă.

Sosise momentul destăinuirilor. Oscilam între a mă prezenta drept reprezentantul societății de asigurări și între a da în vileag adevărul. Am ales a doua variantă,

pentru că știam cine e și pentru că-mi inspira încredere. Și așa, locotenentul din brigada de pază a obiectelor de artă — Mihaela Rotaru — a devenit, într-o oarecare măsură, părtaș la misiunea mea secretă. I-am vorbit pe larg despre crimă, succint despre hidro-aerodină, dar nimic despre film.

Reacția ei m-a surprins plăcut. Nu s-a îngrozit, nici mirarea nu și-a exteriorizat-o, ci a cumpănit doar puțin înainte de a mă întreba :

— Îl cunoașteți pe Mihai Costăchescu ?

— Nu, nu-l cunosc ! N-am avut plăcerea !

— Atunci e explicabil ! Dacă ați fi dat vreodată ochii cu el, nu erați acum aici. Ați fi fost la fel de convins ca și mine că nu-i în stare să omoare o muscă. Există un anumit tip de oameni...

N-am lăsat-o să termine.

— Dragă tovarășă Rotaru, dumneata ești încă foarte tînără. Dar și noi, cei care ne-am trăit traiul și ne-am mîncat mălaiul, sîntem uneori tentați să ne luăm după aparențe. O mutrișoară simpatică, ochi frumoși, deci, o persoană cumsecade ! E o greșeală fundamentală ! În meseria noastră nu impresiile contează, ci faptele, probele materiale ! Din păcate, nici chipul, nici ochii nu sînt oglinzi ale sufletului, cum atît de frumos se spune !

— De acord cu dumneavoastră, tovarășe colonel, doar că excepția confirmă regula. Mihai Costăchescu nu e, nu poate fi spion și cu atît mai puțin ucigaș. Face parte din categoria celor care au rămas și vor rămîne copii pînă la bătrînețe, idealiști, visători, lipsiți total de simțul practic. Pentru el profesiunea este unica rațiune a existenței. Nu-l preocupă nimic în afara vestigiilor trecutului, pentru care are un adevărat cult. E de-a dreptul aberant să-l bănuiți, tovarășe colonel. Cînd o să-l cunoașteți...

Era atît de ferm convinsă, atît de categorică, încît am socotit orice cuvînt în plus o pierdere de timp.

— Bine ! Pînă una alta, rămînem fiecare la opiniile noastre. Acum fii amabilă și spune-mi unde e ? S-a culcat ?

— Nu-i în hotel.

— Atunci ?

— Nu știu.

Dezinvoltura ei m-a întărîtat :

— Ce-i aia „nu știu". În calitatea dumitale de ofițer de miliție *trebuie* să știi !

Mi-a răspuns glacial :

— Datoria mea e să veghez asupra exponatelor. Alte sarcini n-am primit.

— Iartă-mă, dar sînt intrigat ! Pe de o parte susții că pe acest domn Costăchescu nu-l preocupă decît arheologia, iar pe de alta, consideri foarte normal să lipsească de acasă la o oră atît de înaintată.

— N-am afirmat că e normal, doar că n-a găsit de cuviință să mă anunțe că va veni mai tîrziu.

— Înseamnă că ești îngrijorată ?

— Am spus eu asta ? De ce-mi răstălmăciți cuvintele ?

— Știi ce ? Să închidem discuția și să bem ceva rece. Am apăsat pe buton și, cînd a apărut chelnerul, am comandat două pahare cu oranjadă și cuburi de gheață. Pînă s-a întors, m-am plimbat cu mîinile la spate, uitîndu-mă din cînd în cînd pe fereastră la golful scăldat în lumina argintie a lunii.

După ce am sorbit din băutura aromată, mi-am reluat plimbarea. Nu s-a enervat, dezmințindu-mi așteptările. Ședea foarte liniștită, cu mîinile pe genunchi, urmărind evoluțiile unei fluture de noapte.

— Aș vrea să te rog ceva, am reînceput după acest minirăzboi psihologic, povestește-mi ce ai făcut din preziua plecării pînă în prezent.

— Făcînd abstracție de încurcătura cu biletele, totul a decurs normal. Ne-am...

— Ce fel de încurcătură ?

— Inițial ni se rețineseră locuri pentru joi la prînz, de la Otopeni. Marți dimineața îmi telefonează cineva de la muzeu că s-a făcut o greșeală, că nu figurăm pe lista de pasageri a avionului respectiv, dar că s-a aranjat să zburăm la Paris cu o cursă specială, în aceeași seară, de la Constanța. Nefiind altă soluție de a ajunge în Argentina înaintea deschiderii expoziției, a fost acceptată aceasta. După o jumătate de oră a venit camioneta să mă ia de-acasă. Abia putusem împacheta cîteva rochii, strictul necesar pentru un voiaj atît de lung. Ei, și pe la trei...

— Ştiu ! Pe la trei ai fost la şantierul arheologic şi ai preluat lăzile...

— Întocmai ! Văd că sînteţi bine informat.

— E meseria mea ! Te-ai înapoiat imediat la Constanţa şi pe aeroportul Kogălniceanu te-ai întîlnit cu domnul Costăchescu. Buun ! Pe drum zici că nu s-a întîmplat nimic deosebit. Dar la Buenos Aires ?

— Aseară, după ce au fost descărcate cele două lăzi — celelalte sosiseră mai înainte cu vaporul — ne-am dus la hotel şi de acolo la Fundaţia Garcia, ca să despachetăm piesele şi să le aranjăm în vitrine.

Am întrerupt-o :

— Noaptea ? Voi doi, fără... ajutoare ?

N-a sesizat sau n-a vrut să sesizeze insinuarea.

— Rămăsese atît de puţin timp pînă la deschiderea expoziţiei, că fiecare minut trebuia folosit. Pe de altă parte, obiectele nu-s nici grele, nici voluminoase. După miezul nopţii, ne-am înapoiat la hotel. Dimineaţa, Costăchescu a venit să-mi comunice că se duce în oraş să rezolve ceva în legătură cu expoziţia ; ne-am înţeles să ne reîntîlnim în sala din Avenida Mendoza. Am fost acolo înainte de opt, ca să supraveghez echipa de decoratori. Costăchescu a venit aproape de prînz, cu un fel de acvariu din plăci groase de sticlă, montate într-un schelet metalic. Un cunoscut îi împrumutase această vitrină, în care intenţiona să aşeze una dintre piesele colecţiei.

— Curios !

— Şi mie mi s-a părut ! Ce vreţi, savanţii au ciudăţeniile lor.

— Cărei piese îi era destinată vitrina ?

— Tridentului de aur ! Un obiect destul de urît, lung de vreo 30 de centimetri şi cam... deformat.

— Pînă la ce oră aţi rămas în sală ?

— Eu m-am dus să mănînc. Cînd m-am întors, Costăchescu plecase. Îmi lăsase un bilet că-l invitaseră nişte confraţi argentinieni şi că va reveni la hotel spre seară.

— De atunci n-a dat semn de viaţă ?

— Nu !... Poate că l-au reţinut la masă.

Dacă ar fi fost vorba despre un oarecare şi nu despre autorul unei crime abominabile şi al furtului unui secret de stat, nu m-aş fi alarmat. Aşa însă...

Cît p'aci să i-o spun, dar știind-o convinsă de nevinovăția lui Costăchescu, m-am răzgîndit.

— Bine, tovarășă Rotaru, aștept pînă mîine dimineața. Acum te las să dormi. Noapte bună !

Nu m-am culcat. Îmbrăcat cum eram, m-am așezat pe un scaun lîngă ușa crăpată și am vegheat. La fiecare zgomot, tresăream și scoteam capul pe coridor ; pînă în zori, nu s-a apropiat nimeni de apartamentul cu numărul 26. Cînd primele raze de soare risipeau pe covor bănuți de aur, am dormit, răpus de oboseală.

Așa somn, așa trezire ! Mihaela Rotaru, încercînd să deschidă ușa, m-a izbit cu ea drept în frunte.

— Costăchescu tot nu s-a întors !

Își mușca buza de jos, semn că era îngrijorată.

După ce m-am dezmeticit, n-am putut să mă abțin să nu-i trîntesc un „ei vezi !“ triumfător, probabil fiindcă am în mine o anumită doză de răutate.

— Ce facem ? a întrebat, cedîndu-mi inițiativa. Anunțăm poliția ?

— Deocamdată, nu. Mergem la expoziție !

Propunerea i-a fost mai mult decît agreabilă.

— Da, da, e bine așa ! Poate că a înnoptat la un coleg și s-a dus direct acolo.

Aveam alte opinii, dar, ca s-o menajez, le-am ținut pentru mine.

Mănuşi pentru relaţiile cu bandiţi suferinzi

Ne-am dat întîlnire în hol, la șase și cincisprezece minute. Sfertul de oră pe care-l aveam la dispoziție abia mi-a ajuns să-mi clătesc obrazul, să mă bărbieresc și să-mi schimb costumul.

Mihaela mă aștepta. Purta o rochie bleu „nu-mă-uita“, cu foarte mulți nasturi argintii, care o făcea și mai atrăgătoare. Ceea ce-mi plăcea mai puțin era aerul ei trist și cearcănele vineții.

Ajunsese la poartă, cînd tînărul metis a strigat-o :

— Senorita, ați primit o comunicare telefonică !

I-a înmînat o filă de bloc-notes. Citind-o, s-a încruntat și s-a apucat să-și muște buza. Așa dar, o veste neplăcută !

— S-a întîmplat ceva ?

Mi-a întins hîrtia. Fără îndoială, aș fi fost în stare să descifrez cele două rînduri scrise în spaniolă. Din comoditate sau pentru că mă resimţeam după noaptea albă, am rugat-o să-mi traducă. Biletul avea următorul conţinut :

„Senorita Mihaela Rotaru este rugată să se prezinte de urgenţă la spitalul Santa Barbara. O cheamă bolnavul Mihai Costăchescu. Arabella Carasco, soră-șefă".

— Acum ce spuneți ? m-a dojenit ea, relativ blînd.

Nu mi-am putut exprima vreo părere, din lipsă de așa ceva.

Spitalul Santa Barbara nu e chiar în centrul orașului dar nici la periferie, așa că am ajuns în zece minute, cu tot traficul intens de la această oră matinală. Clădirea în stilul anilor 30, cu mult metal cromat și cu multă sticlă, aducea cu o îngrămădire de cuburi din acelea cu care se amuză copiii.

La poartă am întrebat de sora-șefă Carasco. După o scurtă așteptare, într-o încăpere mirosind a acid fenic și tinctură de iod, importantul personaj și-a făcut apariția. Avea vreo șaizeci de ani și era atît de bine hrănită, încît halatul ei imaculat amenința să plesnească. Mi-a fost de la început simpatică, deoarece oamenii mai grași ca mine mă eliberează, temporar, de complexe.

Rubiconda Arabella s-a dovedit o persoană extrem de afabilă și de comunicativă. Cu toate că sîsîia și avea o predilecţie pentru anumite formule lexicale, cu toate lacunele mele în materie de limbă spaniolă, am înţeles-o aproape perfect. I-a spus Mihaelei :

— Bine că ați venit, senorita, deoarece bolnavul e destul de agitat și mereu întreabă de dumneavoastră. Cînd ne este adus un *argentino*, e simplu, anunțăm familia și gata, dar la un străin... vedeţi dumneavoastră, lucrurile se complică destul de mult. Deși domnul Costasco, un *rumano* de gintă latină ca și noi, stăpînește destul de bine espanol. Vreţi să știți desigur ce i s-a întîmplat ? Nu vă faceți griji, senorita, a scăpat destul de ușor din

acest accident. Cîteva traume, vînătăi cum s-ar zice, o plagă destul de urîtă în partea posterioară a cutiei craniene, dar fără fractură, și cam atît. Destul de repede, peste cîteva zile, va putea părăsi spitalul.

— Un accident ? Ce fel de accident ? Mihaela vorbea gîtuit.

— Nu știm destul de precis, deoarece bolnavul și-a recăpătat cunoștința de puțin timp. Cînd pronunța numele dumneavoastră și pe cel al hotelului, mai era încă în stare de semiinconștiență, și în cazul acesta, eforturile mai susținute sînt contraindicate. Oricum, un accident destul de banal, cum se întîmplă destul de des în acest Babilon în care s-a transformat din păcate frumosul nostru oraș. Trecătorii care l-au găsit la Rua Cordoba și care l-au transportat la noi, nu știau exact ce pățise. Presupuneau că l-a izbit o mașină și că șoferul, un laș, a fugit, abandonîndu-și victima. Am anunțat poliția, deoarece avem obligația s-o facem, dar încă nu s-a prezentat nici un *comisario*, fiindcă și poliția noastră e destul de...

Devenisem și eu, în cursul acestei prelegeri destul de nerăbdător să-l văd pe cel care, cu atîta abilitate, ne trăsese pe sfoară. Am cutezat s-o întrerup pe volubila dona Arabella și s-o întreb dacă ne este permisă vizitarea bolnavului.

— Por favor ! Domnul doctor mi-a spus textual : „soră Arabella, ar fi destul de bine dacă ai găsi-o repede pe domnișoara de care întreabă, deoarece prezența ei i-ar diminua tensiunea nervoasă și ar ajuta la o destul de grabnică însănătoșire". Poftiți, veniți după mine.

Rezerva atribuită lui Mihai Costăchescu era minusculă, proaspăt văruită, cu perdele de tul la fereastră și cu acel pat din bare de fier vopsite în alb, pe care-l găsești în toate spitalele de pe mapamond.

Prea mult nu vedeai din el, deoarece avea capul bandajat pînă la sprîncene, ca și bărbia și gîtul, semănînd cu omul invizibil din romanul cu același nume. Dat fiind că și ochii erau acoperiți de ochelari cu lentile groase, figura domnului Costăchescu se limita la un nas subțire, ascuțit, cu o julitură de la rădăcină pînă la nară, și la o gură posacă, cu colțurile trase în jos.

Recunoscînd-o pe Mihaela, s-a înviorat, deși această înviorare nu se manifesta decît printr-o imperceptibilă încrețire a buzelor.

— Duduia Rotaru...

S-a aplecat peste el să-l scutească să vorbească tare.

— Ce-ai pățit ?

— Ceva... ceva îngrozitor ! E pentru prima dată că mi se întîmplă și mi-a fost nu știu cum să le-o spun celor de la spital. Mă întorceam la hotel cînd s-au apropiat de mine doi domni. Ce credeți că au vrut ? Să mă duc cu ei la expoziție și să le dau tridentul de aur. Bineînțeles că am refuzat ! Ei s-au supărat, au început să mă amenințe și să-mi spună cuvinte triviale. Unul m-a apucat de încheietura mîinii drepte și mi-a strîns-o. Mă durea, dar am rămas foarte categoric. Atunci au zis că n-au nevoie de mine și că o să și-l ia singuri. Unul mi-a răsucit brațele la spate, iar celălalt mă căuta prin buzunare. M-am zbătut, dar n-a fost chip să scap. Cînd au găsit legitimația de la fundație și cheia vitrinei, mi-au dat drumul. Strigînd după ajutor, m-am ales cu o lovitură foarte puternică în moalele capului. Mai mult nu știu, domnișoară Rotaru, deoarece m-am trezit abia aici, în această rezervă.

Povestea, se vedea cît de colo, era trasă de păr. Nu știam ce urmărea, dar avea neîndoielnic un scop. Mi-am pus mintea la contribuție și, din patru-cinci variante, am ales-o pe cea mai logică. Costăchescu procurase pentru trident o vitrină specială, a cărei cheie se afla la el. Asta vădea grijă deosebită pentru acest exponat, altminteri cu nimic mai prețios decît celelalte. De ce ? Pentru că în el ascunsese ceva foarte important... *schema hidro-aerodinei !* Ținea să știe filmul în siguranță, pînă la predare. De ce nu-l predase imediat ? Pesemne fiindcă comanditarul încă nu sosise la Buenos Aires. Venise abia noaptea trecută. Atunci arheologul îi înmînase legitimația și cheia să se autoservească ; intervenind accidentul de automobil, brodase în jurul lui aventura nocturnă.

M-a remarcat, în sfîrșit și pe mine. A întrebat-o pe Mihaela, neliniștit :

— Dumnealui ?

— Tovarășul Coman, de la București ! E aici tot în legătură cu expoziția.

S-a prefăcut încîntat.

— Aţi venit la timp! Ce s-ar fi făcut tovarăşa Rotaru singură, că eu, precum vedeţi... S-a oprit puţin, s-a crispat ca să ne facă să credem că suferă, îngrozitor, şi a urmat: vă rog foarte mult, duceţi-vă la fundaţie! Poate că n-au reuşit să ia tridentul! Am o mică speranţă...

Mă credea neghiob şi de aceea sîngele mi-a dat în clocot. M-am abţinut însă de la o ieşire necontrolată şi, apropiindu-mă pînă la marginea patului, l-am întrebat cu o blîndeţe îngerească:

— Te simţi mai bine, tovarăşe Costăchescu?

— Da, ceva mai bine!

— Ştii, aş avea nevoie de unele lămuriri, ca să preîntîmpin dificultăţi din partea societăţii argentiniene de asigurări. Dacă nu ţi-e greu, relatează-mi împrejurările plecării dumitale din ţară şi cum au fost expediate ultimele două lăzi.

— Cu plăcere! Marţi profesorul Iulian a venit pe şantier să mă anunţe că în loc de joi, cum se stabilise iniţial, urmează să decolăm în aceeaşi seară. M-am bucurat, căci patruzeci de ore, cînd eşti emotiv, contează. N-aveam de făcut cine ştie ce pregătiri, aşa că a rămas de rezolvat doar problema cu piesele găsite recent. Dar şi de asta a avut grijă profesorul; comandase o camionetă să transporte lăzile la aeroportul de lîngă Constanţa. Am vrut să profit şi eu de această ocazie, el însă a insistat să plec imediat, ca să verific dacă nu s-a produs o nouă încurcătură cu locurile.

— Tridentul se găsea într-una din acele lăzi?

— Da! În cea pe care scria „Nr. 2".

— La ce oră ai părăsit de fapt şantierul?

— La douăsprezece! La unu am ajuns la Constanţa unde am mîncat ceva şi la două eram la Kogălniceanu. Am aşteptat pînă a venit tovarăşa Rotaru, am rezolvat problemele cu expediţia, apoi am aşteptat ora decolării. Altceva...

Se prefăcea magistral. Cineva mai puţin uns cu toate alifiile decît mine ar fi jurat că e nevinovăţia personificată.

I-am cerut amănunte în legătură cu ceea ce făcuse după sosirea la Buenos Aires, tot în interesul asigurării. Mi le-a dat.

— Am avut unele treburi pentru expoziție și am vizitat niște colegi argentinieni. Luîndu-ne cu vorba, am întîrziat pînă la vreo zece. În drum spre hotel am fost atacat și mi s-au luat legitimația și cheia.

— Așa dar, ți-au fost *luate ! Furate ?*

— Nu mă credeți ?

Eram tentat să pun capăt comediei și să-l acuz pe față de uciderea profesorului și de spionaj. Dar dacă o făceam, nu riscam oare să-l pun în gardă și să pierd definitiv schema hidro-aerodinei ? De aceea m-am abținut, păstrînd același ton binevoitor.

— M-ai înțeles greșit, tovarășe Costăchescu ! Încerc să mă dumiresc cine puteau fi cei ce te-au molestat și de ce îi tenta tocmai tridentul. Sînt atîtea exponate mai valoroase.

Am observat că bandajul i se mișca, probabil fiindcă ridicase sprîncenele.

— Există un motiv foarte serios !

— Bănuiesc ! De fapt nu este vorba de tridentul propriu-zis, ci...

— Știați ? Înseamnă că ați citit lucrările doctorului Pelerin... sau l-ați cunoscut personal ? Eu l-am vizitat și am obținut o seamă de amănunte.

Manevra de a mă deruta era revoltător de inabilă. Ca să-mi bat joc de el, am replicat :

— Doctorul Pelerin ? O fi și el... amator !

— Un savant cu renumele lui ? Imposibil !

— Atunci măcar e în cunoștință de cauză... că răposatul profesor Tiberiu Iulian.

În dosul lentilelor, pupilele i s-au mărit, ca și cînd i s-ar fi picurat în ele beladonă.

— Ce tot spuneți ? Profesorul... a decedat ?

Nu m-am mai putut stăpîni.

— N-ai aflat-o încă ? Ziceam că trebuia să fii cel dintîi, de vreme ce... M-am oprit la timp, dar auzise începutul frazei. A icnit și a căzut pe pernă, ca o buturugă.

Pe Mihaela scena o paralizase. Revenindu-și, s-a apucat să-l zgîlțîie, ca să-l trezească din leșin, iar pe mine să mă ia la rost :

— Ce ați făcut, tovarășe Coman ?

Sărisem oare peste cal ? Nici pomeneală ! Mă purtasem chiar cu mănuși.

— Aș, se preface ! Și am încercat să-mi susțin unele puncte de vedere.

N-a stat să mă asculte, ci a fugit după soră. Pînă a revenit cu ea, am încercat să-mi adun gîndurile. Chiar dacă tridentul se mai afla în vitrină, filmul fusese fără îndoială scos ! Așa că, ce rost avea...

Arabella umplea tocmai seringa și Mihaela se pregătea să părăsească rezerva, cînd mi-a trecut prin cap, într-o doară, să verific dacă acest doctor Pelerin fusese inventat de Costăchescu sau dacă exista aievea.

Ca să împac fata — mă deranja ideea că ar putea avea o părere proastă despre mine și nici nu voiam să stric relațiile cu ea — m-am oferit s-o însoțesc pînă una alta la expoziție.

— Să mergem, i-am zis. Vin și eu cu dumneata !

Tăcea mîlc și-și mușca buza de jos. Înainte de a ieși, și-a luat rămas bun de la Costăchescu cu o privire duioasă.

Plecat fără adresă

La Fundația Garcia am ajuns după ora opt. Străzile erau aproape goale, deoarece, ca peste tot, duminica oamenii se scoală mai tîrziu.

De ambele părți ale portalului monumental, afișe mari anunțau deschiderea expoziției arheologice românești ; un steag tricolor flutura vioi în bătaia vîntului. Sala era și ea pregătită pentru primirea invitaților la festivitatea de inaugurare. Vitrinele sclipeau, vazele de ceramică fuseseră umplute cu flori tropicale roșii ca sîngele, și pe o mică estradă microfonul aștepta cuvîntările de rigoare.

Puteau fi admirate aici colicre, inele, brățări și amulete de aur și din argint, capodopere ale meșterilor ano-

nimi cu care se împodobiseră frumoasele de acum două milenii; zeități cu chipuri de oameni sau de animale evocînd rituri păgîne, pierdute în negura vremurilor; oglinjoare, piepteni, sticluțe și cutiuțe pentru dresuri și sulimanuri, aduse de matroanele romane exilate împreună cu soții lor pe țărmurile neospitaliere ale Pontului Euxin: coifuri de paradă, paftale și catarame de mărimea unui cap de copil, pumnale și spade în teci de aur, lanțuri masive din același metal nobil, purtate în jurul gîtului de patricieni și încă multe, multe altele.

Mihaela s-a dus glonț la micuța vitrină din centrul sălii. Eu am rămas lîngă ușă, cunoscînd dinainte rezultatul. După felul cum a revenit, lent, cu pașii tîrșiți, mi s-a confirmat că luaseră filmul cu trident cu tot.

— Mihai a avut dreptate! a îngînat.

Spusese „Mihai" și nu „tovarășul Costăchescu"! Încercînd să deduc de ce pomenise arheologul despre șansa de a găsi piesa la locul ei, mi s-a năzărit ceva. Era, ce-i drept, accidentat, incapabil s-o ia din loc, dar cu ajutorul unor complici...

Am părăsit în grabă sala — Mihaela a rămas, obligată fiind să asiste la inaugurare — și mînîndu-l pe șoferul taxiului ca pe un cal de curse, m-am întors la spital. După două vorbe schimbate cu sora Arabella, am priceput că făcusem o prostie cît mine de mare, lăsîndu-l pe „sărmanul bolnav" nesupravegheat.

— Cînd a plecat?

— Destul de curînd! Acum un sfert de oră.

— Cum vine asta? Chiar dumneata, soră, spuneai că e absolut necesar să mai stea cîteva zile. De ce l-ai lăsat?

— Nu „l-am lăsat", senor! s-a scandalizat ea. A fost transferat, cu forme în regulă, la sanatoriul doctorului Gomez din Rosario. Adineauri l-a ridicat ambulanța. Mi s-a comunicat că din dispoziția domnișoarei care-l însoțește, ceea ce ne-a supărat destul de tare, deoarece la noi bolnavii sînt la fel de bine îngrijiți ca la orice sanatoriu particular. Nu știu ce a avut să ne reproșeze domnișoara...

Transferat la Rosario! Minciuna era prea gogonată ca să merite o verificare! Fiind un om ordonat — Tomescu, ca să mă necăjească, îmi zice „tipicar" — am făcut-o și pe asta.

Sora-șefă mi-a dat numărul doctorului Gomez și mi-a permis să-i telefonez din biroul ei.

De la capătul celălalt al firului mi-a răspuns o femeie.

— Fiți amabilă, am rugat-o, preocupat să pronunț corect cuvintele spaniole, ați cerut cumva transferarea unui bolnav de la spitalul Santa Barbara din Buenos Aires ! Mihai Costăchescu se numește !

— Așteptați o clipă !

După numai un minut, mi s-a comunicat că nu se făcuse nici o intervenție de acest fel, că numele Costăchescu nu figurează în fișele sanatoriului.

— Atunci n-ați trimis dumneavoastră ambulanța ?

— Nu, senor !

Am pus receptorul în furcă. Era limpede : după plecarea mea, nemernicul luase legătura cu organizația, comunicase că e în pericol și ceruse să fie scos din spital.

Pe rubiconda Arabella am potolit-o, asigurînd-o că mutarea pacientului nu se datora vreunei nemulțumiri, ci altor cauze. A redevenit surîzătoare, urîndu-ne, mie și prietenilor mei *Exitos ! Enhorabuena !* adică „succes", „noroc" și o ședere „destul de plăcută" în Argentina.

Cutreieram fără țintă străzile orașului. Nu mă mai grăbeam, căci de ceea ce îmi fusese frică nu scăpasem : filmul ajunsese la destinație și spionul se făcuse nevăzut !

Judecînd la rece, pierdusem partida ! Orice speranță de a redobîndi schema hidro-aerodinei era iluzorie. Să apelez la sprijinul poliției ? La urma urmei, de ce nu ? Mă aflam aici în calitate de reprezentant al unei societăți de asigurări și aveam nu numai dreptul, ci și datoria să reclam furtul piesei. Totuși n-o puteam face, din pricina peliculei !

Dacă ea se afla într-adevăr ascunsă în trident, autoritățile argentiniene regăsindu-l ar fi descoperit-o, și secretul hidro-aerodinei ar fi încetat să mai fie un secret !

În consecință, mi-am zis, n-am altă soluție decît să-l dibui pe domnul Costăchescu de unul singur, în această metropolă de aproape patru milioane de locuitori. Fără doar și poate o scrînteală ! Ca și cînd mi-aș fi propus să trec înot Atlanticul sau să cîștig lozul cel mare... fără să joc la loterie !

Cine mă cunoaşte ştie cît sînt de încăpăţînat. Prietenului meu Tomescu îi place comparaţia cu catîrul, deşi ea este departe de a fi adecvată. Mai aproape de adevăr ar fi „omul care trece cu capul prin zid".

Încurajat de părerile bune despre propria mea persoană — de fapt, o metodă menită să-mi ridice moralul ajuns la punctul de îngheţ — m-am oprit la o tonetă cu răcoritoare, ca să-mi potolesc setea.

În timp ce dădeam lichidul pe gît, l-am zărit din nou, lîngă un chioşc de ziare, pe tipul bondoc, cu părul unsuros şi cu mustaţă neagră, pe care-l remarcasem la ieşirea din spital. Mă fixase insistent, dar îndată ce privirile noastre se încrucişaseră, făcuse stînga'mprejur şi-şi văzuse de drum.

Nu acordasem întîmplării vreo importanţă deosebită, considerînd o coincidenţă ca atîtea altele. Reîntîlnindu-l acum, la o distanţă apreciabilă de Santa Barbara, am fost nevoit să-mi recunosc greşeala.

Aşa dar, eram filat, pesemne de cineva din banda căreia îi aparţinea Costăchescu. Continuaseră să ţină spitalul sub observaţie şi după scoaterea accidentatului.

Ca să n-am nici un dubiu în privinţa faptului că eram urmărit, am intrat într-un mic restaurant, specializat în mîncăruri naţionale. Nepricepînd denumirile din listă, am comandat la nimereală *puchero* şi m-am trezit cu un fel de tocană, din carne, şuncă, cîrnaţi, năut şi zarzavaturi, preparată, judecînd după cantitatea de piper şi de ardei iute, de un bucătar maniac. Ca să-mi sting incendiul din gîtlej, am băut două ceşti de *maté*, ceaiul aromat, uşor amărui, pe care localnicii îl consumă în cantităţi industriale.

Cu ţigara în colţul gurii, cu picioarele lungite sub masă, îmi făceam siesta şi mă distram uitîndu-mă într-o oglindă, reclamă pentru berea „Nacional". Pe sub inscripţia care recomanda călduros consumarea acestei băuturi în stare rece, se vedeau trecătorii perindîndu-se pe trotuar. Mustăciosul printre ei! Se plimba alene în sus şi în jos, se oprea rezemîndu-se neglijent de un stîlp, apoi îşi relua plimbarea, fără să piardă din ochi uşa restaurantului.

Acum, totul era limpede : devenisem obiectul curiozității spionilor, fără îndoială ca urmare a vizitei mele la Costăchescu. Asta, în fond, nu mă deranja, ba dimpotrivă ! La un moment dat, m-aș fi putut transforma din urmărit în urmăritor.

Un... pelerin cu o profesiune sui generis

Neavînd altceva mai bun de făcut, am ieșit în stradă și m-am oprit la prima cabină telefonică. De necrezut și totuși, în cartea de telefon, figura un doctor Vincentio Pelerin.

Am format de îndată numărul, soneria a zbîrnîit prelung, și de la capătul celălalt al firului mi-a răspuns o voce pițigăiată. Nu încăpea îndoială că referindu-mă la Costăchescu, avea să-mi răspundă că nu auzise acest nume în viața lui. Ei bine, surpriza a fost de-a dreptul formidabilă ! M-a asigurat că cunoaște și, arătîndu-se extrem de îndatoritor, mi-a spus că-mi stă oricînd la dispoziție. Mi-a descris și drumul pînă la locuința sa, la care se putea ajunge, cu două autobuze, în cincisprezece minute.

N-am folosit acest mijloc de transport. Am parcurs distanța, destul de lungă, pe jos, străbătînd străzile principale cu care făcusem deja cunoștință și altele, noi pentru mine, vreme de un ceas, pînă să nimeresc în cartierul în care domicilia Pelerin. Fără să fie periferic, era format în mare parte din vilișoare cu grădini. Te încînta liniștea de aici, un balsam pentru nervi după vuietul din centru. te încînta coloritul strălucitor al florilor și supleţea elegantă a frunzelor de palmier, te încînta întreaga atmosferă de rai coborît pe pămînt. Era locul ideal pentru un pensionar și mă gîndeam cît de mult mi-ar fi plăcut să am, la marginea Bucureștiului, o căsuță ca asta scăldată în verdeață.

Pe doctor l-am găsit ușor. Casa în fața căreia mă aștepta nu se deosebea de celelalte, avînd, ca și ele, perdeluțe albe, un covoraș în fața ușii de la intrare și o masă cu cîteva scaune pe minuscula terasă. Era un bă-

trînel mărunt, cu pielea ca pergamentul, cu părul alb și rar, dar cu niște ochi vioi și neastîmpărați care sfidau vîrsta. Purta o haină de casă ponosită, roasă la mîneci, cîndva vișinie, și o pălărie de grădinar cu boruri imense. Zărindu-mă de la distanță, a fluturat-o în semn de salut. După ce i-am răspuns, mi-am întors discret capul ; mustăciosul tocmai dădea colțul, dovedindu-mi că-și făcuse onorabil meseria.

M-am prezentat, reamintindu-i doctorului că veneam din România și că vizita mea era în legătură cu cea pe care i-o făcuse anterior compatriotul meu. A chicotit într-un fel straniu și, dacă nu mă înșelau urechile sau cunoștințele mele de limbă spaniolă, a mormăit : „*Mucho gusta !* Vă așteptam, alteță".

Cînd să intru în casă — mă poftea cu gesturi largi și temenele — am remarcat o tăbliță de alamă cu inscripția „*Vincentio Pelerin — tezaurolog.*"

Nu auzisem încă despre o asemenea profesiune, care, în vorbirea curentă, se traducea probabil prin „căutător de comori". Mă sfiam să-i cer explicații, din motive lesne de înțeles.

Stinghereala mea, sesizată din zbor, îl amuza. Și-a manifestat satisfacția printr-o rafală de rîsete mici, ascuțite.

— Știu, știu la ce vă gîndiți ! Nu sînteți singurul care confundă meseria mea cu cea mult mai rentabilă, de... aventurier. Nu, alteță, n-am pus niciodată mîna pe o lopată ca să scormonesc țărîna după monede de aur, ci doar ca să-mi sap grădina. Notați, vă rog : tezaurologie este știința care se ocupă cu cercetarea vechilor manuscrise și hărți, a inscripțiilor săpate în piatră, bronz, fier, etcetera, într-un cuvînt cu studiul probelor materiale care se referă într-un fel sau altul la existența unor comori. Prin alăturarea acestor mărturii, prin îmbinarea lor, prin eliminarea elementelor voit sau involuntar eronate și prin evidențierea celor reale, se ajunge, cu ajutorul unor metode matematice, la țelul final : stabilirea amplasamentului. În caz de reușită, sînt anunțate imediat autoritățile pentru evitarea hoțiilor, căci omul nostru e al dracului de lacom. „Hi-hi-hi"-ul său prelung mi-a țiuit iar în urechi. Aș vrea să precizez, a continuat,

că mă număr printre creatorii acestei științe pasionante. Făceți-vă comod și să vorbim despre așa-zisul trident.

M-am așezat în fotoliul cu speteaza înaltă, cunoscut sub numele de „fotoliu Molière“, îmbrăcat într-o catifea verde mîncată de molii și roasă pînă la urzeală. Am golit dintr-o sorbitură paharul cu apă rece pe care mi-l adusese împreună cu dulceață de *papaya* și i-am mărturisit :

— Doctore Pelerin, am venit să discut despre el, deoarece reprezint o societate de asigurări și călătoria mea în Argentina e în legătură cu expoziția arheologică românească. Am încheiat un contract cu o firmă din Buenos Aires, care a preluat răspunderea materială a exponatelor pe perioada prezentării acestora în țara dumneavoastră. Și acum la concret : după tranșarea afacerii, Mihai Costăchescu vine la mine și-mi cere să închei o asigurare specială cu o primă exorbitantă pentru piesa numită „tridentul de aur“. M-am opus, deoarece, după opinia mea, acest obiect nu este cu nimic mai prețios decît celelalte. S-a enervat, susținînd că are suficiente motive să pretindă despăgubiri foarte mari în cazul pierderii tridentului și mi-a spus, textual : „Dacă pe mine nu vreți să mă ascultați, duceți-vă la doctorul Pelerin, care o să vă lămurească în ce constă valoarea lui excepțională“. Era atît de supărat, încît a refuzat să-mi furnizeze amănunte. Mai întîi n-aveam intenția să vă deranjez. Dar anumite semne îngrijorătoare, persoane dubioase care se foiau prin expoziție și se țineau după noi pe stradă și încă altele, m-au determinat să vin la dumneavoastră. Iată, pe scurt, scopul vizitei mele.

A surîs flatat, ca cineva a cărui autoritate este unanim recunoscută.

— Da, da, da ! Tridentul de aur ! Domnul Costăchescu avea într-o măsură oarecare dreptate, cerîndu-vă să pretindeți despăgubiri mari pentru el.

— Într-o măsură oarecare ? Deci numai într-o măsură oarecare ?

— Cum să vă explic... Să presupunem că închiriați o porțiune de teren într-o regiune auriferă. S-ar putea să dați acolo de un filon bogat și să deveniți milionar în cîteva luni, sau să nu găsiți nici un gram de metal prețios și să vă întoarceți acasă mai sărac ca înainte. Se

pune întrebarea : tocmiţi cu bani grei nişte paznici care să vegheze asupra terenului? Fiecare procedează cum crede de cuviinţă! Asta i-am spus-o şi domnului Costăchescu.

Frazele lui mi s-au părut cam încîlcite şi, ca să mă verific, l-am întrebat :

— Dacă am înţeles bine, tridentul ar putea avea o anumită valoare peste cea a aurului din care e confecţionat şi a celei arheologice ?

— Întocmai ! Întocmai, alteţă, hi-hi-hi... O să vă pun în temă imediat ! Mai doriţi apă ?

Doream. După ce am dat pe gît încă un pahar, i-am cerut permisiunea să-mi aprind o ţigară. Luasem din Bucureşti zece pachete de „Carpaţi", deoarece schimbarea tutunului îmi provoacă tuse. S-a distrat, străpungînd rotocoalele de fum cu degetul. Abia după ce s-a plictisit de acest joc, a început :

— În anul 1872, lîngă orăşelul brazilian Parnaiba, cîţiva muncitori defrişînd jungla de la Pouso Alto — domeniul unui oarecare Joachim Alvarez da Costa — au dat de o piatră acoperită cu semne. Erau opt rînduri de cîte treizeci de semne, înşirate de la dreapta spre stînga. Fiul lui Alvarez, un desenator priceput, a făcut o copie după această inscripţie, copie pe care tatăl său a trimis-o lui Visconde de Sapercal, membru al Consiliului de Stat al împăratului Braziliei Pedro al II-lea. Împăratul a dispus ca documentul să fie predat Societăţii de istorie din Rio de Janeiro. La rîndul ei, societatea l-a solicitat pe Ladislav Netto, directorul Muzeului naţional din Rio, care a stabilit că semnele aparţin scrierii feniciene şi le-a tradus. Iată aici...

Printre hîrtiile de pe birou, aşezate într-o ordine exemplară, a găsit imediat ceea ce căuta. Fără să-şi pună ochelarii — de cînd mă aflam la el nu se atinsese de ei — mi-a citit traducerea inscripţiei feniciene :

„Noi Hanaani din Sidon care am pus această piatră am fost trimişi împotriva voinţei noastre din oraşul regelui să facem negoţ pe meleaguri îndepărtate în ţări muntoase şi greu accesibile sub protecţia zeilor şi zeiţelor noastre în al 19-lea an al domniei lui Hiram puternicul nostru rege şi am ieşit din Ezion-Gheber în Marea

Roșie și oamenii au fost împărțiți pe zece corăbii și noi am navigat doi ani în jurul pămîntului Ham și am fost despărțiți de mîna lui Vaal de comandant și de camarazii noștri și am sosit aici 12 bărbați și 3 femei cu bogății fără număr pe acest țărm necunoscut pe care eu nefericitul Metuastarte îl guvernez cer îndurare zeilor și zeițelor".

A coborît foaia pe genunchi și a chicotit.

Era fantastic de interesant ceea ce-mi spunea. În alte împrejurări m-ar fi pasionat să discut cu el despre această piatră a lui Metuastarte. Nu întrezăream însă nici o legătură cu tridentul.

— Desigur, datorez alteței voastre explicații ! a anticipat el. Hanaani din Sidon erau o familie vestită de neguțători și corăbieri fenicieni, iar al 19-lea an al domniei regelui Hiram se situează în jurul anului 600 înaintea erei noastre. Iată de ce piatra găsită la Pouso Alto constituie, pe lîngă altele — și anume paralelismul dintre cultura Orientului Mijlociu și a Americii precolumbiene, faptul că aztecii cunoșteau matematica și știau să calculeze mișcările Soarelui, ale Pămîntului și ale planetei Venus, că aveau un calendar cu 360 de zile și 5 suplimentare ca și egiptenii, că înălțau piramide și palate asemănătoare celor de pe valea Nilului etcetera, etcetera — dovada descoperii Lumii Noi de către fenicieni.

Adăugînd acestor probe referirile la călătoriile fenicienilor, pe care Herodot le face în scrierile sale... Stați să vedeți !

A scos fără ezitare dintr-un teanc o altă notiță și i-a dat citire :

„Și au ieșit fenicienii din Marea Roșie îndreptîndu-se spre Marea de Sud ; cum venea toamna, ei debarcau și însămînțau pămîntul în oricare parte a Libiei se găseau, iar apoi, după strîngerea recoltei ei plecau ; și iată că după doi ani, în anul al 3-lea au înconjurat coloanele lui Heracle și au ajuns în Egipt."

Așadar, dacă navigatorii fenicieni au înconjurat pămîntul Ham sau Libia, cum i se spunea pe atunci Africii, s-a putut întîmpla ca o furtună — Vaal sau Baal, despre care amintește inscripția, era zeul atmosferei, al vînturilor și furtunilor — să-i azvîrle pe țărmul Braziliei.

— De acord cu dumneavoastră, dar ce are descoperirea Americii de către fenicieni cu... tridentul nostru ?

— Ajung și la asta, alteță ! Mai întîi, aș dori să vă expun teoria mea despre această expediție. Cele zece nave au fost surprinse de cataclism în largul coastei de vest a Africii, după ce făcuseră mai multe escale. Aveau desigur calele pline cu provizii, dar și cu aur și cu pietre prețioase, care abundau în micile porturi africane. O parte a flotei s-a scufundat ; o corabie însă, dacă nu mai multe, a fost antrenată de vîntul puternic și de curenți spre țărmul Braziliei. Cei scăpați de la naufragiu, în frunte cu Metuastarte, s-au stabilit undeva lîngă actualul oraș Parnaiba, pe vremea aceea o junglă de nepătruns, așteptînd ca un miracol să-i readucă pe meleagurile natale, sau poate împăcîndu-se cu gîndul de a-și sfîrși acolo zilele. Comoara au îngropat-o și, drept recunoștință pentru că scăpaseră teferi, au ridicat zeului o statuie...

— Și tridentul ?

— ...o statuie care a fost regăsită anul trecut sub un strat gros de nisip, după aprecierile specialiștilor chiar în punctul unde fusese înălțată. Ea îl reprezintă pe Baal, mai precis pe Baal Dagon, cu brațul drept ridicat. Degetele nu-s desfăcute ci strînse pumn, cu un gol între ele și palmă. Asta demonstrează că...

— ...ținuseră tridentul ! am exclamat ușurat.

— Dumneavoastră îl numiți așa ! După părerea mea, este vorba de...

Nu l-am lăsat să continue.

— Presupuneți că acest obiect indica amplasamentul comorii ?

— Cam așa ! Iată de ce v-a pretins domnul Costăchescu o asigurare substanțială. Articolele mele apărute, după descoperirea statuii, într-o revistă de specialitate, n-au stîrnit, ce-i drept, vîlvă, nici măcar printre confrați. Dar... nu se știe niciodată ! S-ar putea ca la un moment dat ele să cadă în mîna unor cavaleri ai norocului, unor aventurieri, unor indivizi certați cu legea și lipsiți de scrupule. Vă puteți imagina că așa-zisul trident expus la Fundația Garcia ar deveni pentru ei o enormă tentație. Fundația s-ar transforma într-un loc de pelerinaj al

banditilor ! a adăugat, pigmentîndu-și cuvintele cu rîsul său ciudat.

Piesa putea fi, ca atare, ademenitoare din două motive : pe de o parte comoara, pe de alta schema hidroaerodinei ! Ce urmărise Costăchescu ? Poate că ascunsese pelicula în altă parte și pasiunea sa pentru trident era o manevră subtilă, menită să distragă atenția de la obiectul care o adăpostea în realitate ? Căci dacă rîvnea și la tezaurul lui Metuastarte, de ce făcuse atîta agitație în jurul tridentului ?

Ambiguitatea situației, neputința de a da de firul lucrurilor mă iritau la culme. Nici măcar nu mă putusem convinge dacă filmul se afla în interiorul piesei ! Îmi venea să-l las baltă pe Pelerin și chiar pe îngerul meu păzitor care fără îndoială mă aștepta, și să mă întorc la expoziție, dar amabila mea gazdă nu se grăbea să se despartă de mine.

— Vă întrebați desigur cum a ajuns tridentul din Brazilia, în apropierea țărmului românesc. Asta se explică prin navigația destul de intensă din antichitate — se afirmă că și romanii au călătorit în America de Sud. Să presupunem că un marinar debarcat pe coasta braziliană a găsit întîmplător obiectul desprins din mîna statuii și l-a adus, la înapoiere, într-unul din porturile Mediteranei. De aici, ce să mai vorbim ! Sute de corăbii plecau anual spre Tomis și Callatis. O furtună, o stîncă, și tridentul nimerește o dată cu epava și cu încărcătura ei de amfore pe fundul Pontului Euxin.

Erau desigur, remarcabile din punct de vedere științific, aceste teorii ale lui Vincentio Pelerin, eu însă aveam, din păcate, altceva de făcut, așa că mi-am luat rămas bun.

Conducîndu-mă pînă la poartă, m-a rugat să-i transmit complimente lui Costăchescu. Asta mi-a dat o idee.

— Doctore, regret sincer că între mine și domnul Costăchescu s-au ivit animozități. Aș fi încîntat să-i pot prezenta scuze, dar nu știu cum să procedez. E un om foarte dificil și mă tem că fără un „mediator“, o împăcare este irealizabilă.

Judecînd după chicoteală, era încîntat.

— Vă stau oricînd la dispoziţie! Întîlniţi-vă la mine, pe teren neutru şi semnaţi pactul de neagresiune. Încă ceva: spuneţi-i să nu uite să restituie, după închiderea expoziţiei, vitrina aceea cu şmecherie.

Am ciulit urechile.

— Cum aţi spus? Vitrină cu... şmecherie?

— Ei da, cu fund dublu şi cu mecanism de ceasornic. Înainte de a mă părăsi, Costăchescu tremura atît de tare pentru tridentul lui, că l-am trimis la prietenul meu Ramirez, mare colecţionar, să-i împrumute jucăria.

De emoţie, am înghiţit în sec de mai multe ori în şir.

— Am... am să-i comunic, doctore! Dacă între timp trece pe-aici sau telefonează, vă rog respectuos să mă sunaţi la „Grand Hotel Majestic". Mi-aţi face un mare serviciu.

— Fiţi fără grijă, alteţă! m-a asigurat el volubil, notîndu-şi numărul şi a mai chicotit o dată, de adio.

Ieşind din grădină, am luat-o de-a lungul străzii spre staţia de autobuz. Mustăciosul nu se vedea. Se dusese probabil să raporteze.

La consecinţele vizitei mele, la primejdiile la care-l expuneam pe bietul Pelerin, nu m-a mînat gîndul.

Dezacord şi pilule amare

Sala era plină de vizitatori. Se îngrămădeau în faţa exponatelor, comentau, admirau, se extaziau, totul cu volubilitatea şi cu participarea afectivă tipic sud-americană. Dintr-un punct periferic bine ales, Mihaela veghea. Dînd din coate — nu se putea altfel — am reuşit să mă apropii de mica vitrină, convins că voi vedea în sfîrşit mult disputatul trident de aur. Nu era acolo! În pofida speranţelor mele, nu revenise la locul lui, pe perna de catifea!

Mihaela mă văzuse şi se răzbuna, tratîndu-mă, deocamdată de la distanţă, cu întreaga ironie de care era capabilă. Apoi, făcîndu-şi drum lîngă mine, mi-a şoptit:

— Am o veste mare, tovarăşe Coman! Hoţii au adus tridentul înapoi ca să nu-i priveze pe amatorii de artă de a-l privi!

— Ce vorbe-s astea ? Unde e, că în vitrină...
— L-am scos eu !
— De ce ?
— Mi s-a părut că nu-i în siguranță. Foiau în jurul lui tot felul de indivizi dubioși. Iar Mihai asta voia, să-l știe în siguranță !
— Ce-ai făcut cu el ? Unde l-ai pus ? Vorbește !
— În camera dumneavoastră, sub piciorul lampadarului. L-am fixat cu benzi de leucoplast.
Procedase, instinctiv, foarte inteligent, așa că n-aveam ce să-i reproșez.
— Cum ai descoperit mecanismul ? am întrebat-o, ca să schimb vorba.
Și-a mușcat buza, potrivit obiceiului.
— Dumneavoastră... știați ?
— Imaginează-ți !
N-a întrebat „de unde“, ci a început să povestească :
— Pînă pe la nouă, cutia a fost goală ! Cam la această oră, tridentul și-a reluat locul. Deoarece nu cred în minuni, am ridicat-o de pe soclu și am cercetat-o...
— ...Găsind mecanismul de ceasornic, care face să basculeze fundul.
— Da ! Mihai... tovarășul Costăchescu îl reglase astfel ca seara, la șapte și cinci, tridentul să intre în compartimentul secret și la nouă fără cinci dimineața, să reapară.
— Știu asta de la doctorul Pelerin. Costăchescu i-a vorbit despre acest exponat, exprimîndu-și temeri în privința securității lui. Atunci Pelerin a intervenit la prietenul său Ramirez, colecționar de curiozități, să-i împrumute vitrina.
Pornită să-l dezvinovățească, Mihaela a conchis :
— Rezultă că tovarășul Costăchescu a făcut ce a putut, pentru a pune la adăpost această piesă !
— Adevărat ! A avut mare grijă de ea ! De ce oare, tovarășă Rotaru ? Nu ghicești.
Era gata să plîngă.
— Mihai nu-i vinovat ! N-a putut comite faptele de care-l învinuiți. E atît de blînd, atît de bun...
— Asta se va vedea îndată ce ajungem la hotel !
Se apropia ora închiderii, vizitatorii se răriseră și doar cîțiva mai zăboveau în fața exponatelor. Am zorit-o

să plecăm. Cînd să ieșim din clădirea fundației, m-a întrebat timid :

— Pot să-i spun lui Mihai că piesa-i nevătămată ?

— Dacă știi unde e...

— Păi... la spital !

— Îmi pare rău, tovarășă Rotaru, dar de-acolo a șters-o !

Pe drum, aerul răcoros mi-a mai potolit văpaia și i-am istorisit ceea ce aflasem de la Pelerin. M-a ascultat cu luare aminte, dar nici nu isprăvisem bine, că s-a și înfipt :

— Poftim ! Alte argumente împotriva propriilor dumneavoastră teorii !

— Adică ?

— Susțineți că Mihai e spion și ucigaș, și că a sustras schema unei invenții. Care ar fi, după dumneavoastră, mobilul crimelor sale ?

— Copilărește de simplu ! Schema a furat-o, deoarece i s-a promis pentru ea o sumă importantă, iar pe profesorul Iulian l-a omorît, ca să scape de un martor ocular.

— Bine, să admitem că așa a fost. Atunci de ce, o dată trecută granița, nu s-a dus s-o predea și să-și încaseze arginții ? De ce a mai venit încoace, de ce s-a mai ocupat de expoziție, de ce a făcut atîtea eforturi pentru protejarea tridentului ?

Aveam răspunsul gata pregătit.

— N-a predat probabil schema, pentru că n-avea cui s-o predea. Tîrgul trebuia încheiat aici, la Buenos Aires, într-o anumită zi, la o anumită oră. În așteptarea termenului, Costăchescu a avut grijă de trident, fiindcă... fiindcă aflase despre comoară sau... și asta-i posibil, fiindcă e arheolog prin vocație și spion din interes. Una nu exclude pe cealaltă ! Mata Hari a fost o excelentă dansatoare și...

Evitasem să-i pomenesc despre filmul INTRALUX și despre ipoteza mea în legătură cu scoaterea lui din țară. N-am făcut-o nici de data asta. La urma urmei, nu era treaba ei și n-aveam prea multă certitudine că lucrurile stăteau într-adevăr așa.

— Lăsați-mă cu Mata Hari ! s-a enervat ea. Cineva, care face spionaj pentru bani, e capabil să și fure ! Cum vă explicați, că, aflînd de la Pelerin despre posibilitatea

de a găsi cu ajutorul tridentului o comoară, Mihai nu și l-a însușit înainte de a fugi? Nu, tovarășe Coman, n-a plecat de bună voie. A fost răpit!

La drept vorbind era destul de logic ceea ce susținea! Dar puteam eu renunța la convingerile mele, de vreme ce văzusem cadavrul lui Iulian și proba indiscutabilă împotriva omului pe care fetișcana îl apăra cu atîta înverșunare?

— Explicațiile lui Costăchescu sînt infinit mai judicioase, a continuat ea să mă pistoneze. Sosind la Buenos Aires, s-a întîlnit cu cîteva persoane cu care avea afinități profesionale. Auzind din gura lui Pelerin povestea statuii lui Baal, s-a dus să ia de la colecționar vitrina. Temerile lui s-au dovedit îndreptățite. A fost atacat, i s-au luat cheia și legitimația. Bandiții au pătruns în sală, dar au găsit, mulțumită mecanismului, vitrina goală. Ce și-au zis? Cel ce răspunde de expoziție a scos piesa și a pus-o în siguranță! Drept care au organizat răpirea lui de la spital și acum îl supun probabil la torturi. Părerea mea, tovarășe Coman, e că poliția trebuie imediat înștiințată! Fără ajutorul autorităților, nu-l putem salva!

Îl invidiam pe Costăchescu pentru o asemenea aliată. Ce mai pleda, doar, doar, să-l scoată basma curată!

Ceea ce era mai neplăcut, nu dibuiam nici o fisură în blindajul ei rațional. Am recunoscut-o cu jumătate de glas;

— Mda, foarte interesant din punct de vedere teoretic...dar ce ne facem cu invenția? În înlănțuirea faptelor, cum o prezinți dumneata, ea nu-și găsește locul.

— Deoarece Mihai n-are nici o legătură cu furtul schemei!

Asta mi-a pus capac! Fata făcea afirmații care, pe lîngă că n-aveau nici o bază, contraziceau flagrant teoria construită de mine cu atîta trudă. Am scos la iveală vechile și cam răsuflatele mele argumente.

— Iulian a fost ucis, iar lîngă cadavru s-au găsit ochelarii lui Costăchescu. Crima s-a produs cu foarte puțin timp înaintea experimentării hidro-aerodinei, fapte pentru care dispunem de asemenea dovezi certe. A părăsit țara în aceeași seară, deși ar mai fi trebuit să rămînă 40 de ore. Ce mai dorești?

— Să anunțați poliția ! Sînteți de acord că trebuie să-i dăm de urmă ?

— Da, dar...

— Atunci ? Îndată ce va fi găsit, o să stați de vorbă cu el și o să vă lămuriți !

Iar avea dreptate ! Am înghițit pilula amară și i-am promis, conștient, că nu mă puteam ține de cuvînt :

— Bine, tovarășă Rotaru ! Mîine dimineață mergem la poliție.

Capcană pentru voluntari

Cerîndu-i doamnei în negru care broda, cheile, am întrebat-o curtenitor „ce mai faceți“ ? deși-mi sfîrîiau călcîiele să ajung mai repede sus, la lampadar. Devenisem politicos pînă în măduva oaselor... potrivit instrucțiunilor lui Tomescu.

Cînd a desprins din cui para de alamă, a zbîrnîit telefonul. A ascultat puțin, a spus „da, da, imediat“ și mi-a înmînat receptorul.

Era doctorul Pelerin.

— Alo, domnul Coman ? Bine că vă găsesc acasă ! Ați putea... trebuie să veniți pînă la mine !

Ceva nu-mi plăcea. Vocea ușor tremurată, nesigură, de om emoționat sau speriat.

— Desigur, doctore ! Mîine la nouă vă convine ?

Am ciulit urechile, atent la nuanțe.

— Nu, nu, veniți imediat, *por favor !* a strigat, ca și cînd ar fi cerut ajutor. În fața hotelului vă așteaptă o mașină.

Mi-am adus aminte de mustăcios. Crezuse oare că încredințasem tridentul tezaurologului ? În caz afirmativ reușisem să-l vîr într-un mare bucluc.

— În legătură cu... ceea ce am discutat ? am întrebat de formă. Persoana a dat un semn de viață ?

— Întocmai ! Trebuie să vă grăbiți, e foarte important să vă grăbiți ! Oamenii... prietenii mei o să vă conducă.

Apoi, receptorul a amuțit.

Limpede ca bună ziua ! Mustăciosul îi trimisese banda pe cap ! Percheziţionaseră casa, nu găsiseră nimic şi-l siliseră să mă cheme. Aveam obligaţia morală să mă duc, de vreme ce-i făcusem pocinogul. În prealabil însă, fie ce o fi, trebuia să urc în cameră, să scot tridentul de sub lampadar şi să mă conving, în sfîrşit, de existenţa pelicului.

— Cine a fost ? m-a întrebat Mihaela.

— Nimic important ! O cunoştinţă ! Mă reped pînă sus şi pe urmă plec. Am un drum de făcut.

Deşi purtam pe frunte pecetea nesincerităţii, n-a zis nici pîs ! S-a uitat doar lung la mine înainte de a sui pe scări, cu intenţia clară de a se sustrage prezenţei mele în cabina ascensorului.

N-am apucat să ajung la uşa liftului, din cauza a doi indivizi care şi-au făcut subit apariţia. Purtau haine de un gust îndoielnic şi cravate ţipătoare. Unul, cu bărbia pătrată, cu o frunte teşită lată de trei degete, părea descins de-a dreptul din albumul ucigaşilor de profesie. Celălalt, brunet, cu părul cîrlionţat şi cu favoriţi pînă pe sub falcă, avea o figură tipică de şmecher şi degete lungi, de hoţ de buzunare.

S-au grăbit să mă ajungă din urmă şi, una-două, m-au încadrat. De adresat mi s-a adresat şmecherul :

— Senor Coman ?

— Eu sînt ! Ce doriţi ?

— Venim din partea domnului doctor Pelerin.

— Ştiu, mi-a telefonat. Aşteptaţi-mă cinci minute, să-mi iau ceva din cameră.

— Sîntem foarte grăbiţi !

— Ei asta-i ! Cîteva clipe !

— Eu zic să vă lăsaţi păgubaş.

— Cum îndrăzneşti ? Sînt liber să...

— Sigur că da ! Totuşi, potoliţi-vă ! Vă sfătuiesc să fiţi înţelegător.

Simţind cum mi se înşurubează în coaste pistolul pe care cel ce semăna cu o gorilă îl ţinea în buzunarul sacoului, am cedat. Judecînd după ochii lui mici şi cruzi, n-ar fi ezitat să apese pe trăgaci la primul gest de împotrivire. Nu mi-a mai rămas decît să fac haz de necaz :

— Cum să refuz o invitaţie atît de cordială ?

Traversînd holul, de braţ cu amicii, am ieşit în stradă, unde am fost suit într-un Mustang portocaliu. Perciunatul s-a instalat la volan, gorila lîngă mine pe bancheta din fund. Scosese arma şi o ţinea la vedere, pe genunchi.

Mă perpeleam după o ţigară, dar pachetul de „Carpaţi“, ultimul din stoc, se golise. Observînd cum îl azvîrl în ciudă pe geam, bruneţelul mi-a oferit amabil o cutie de „Caramel“, probabil o imitaţie a cunoscutelor „Camel“. Am aprins una. Avea gust dulceag şi totuşi ustura, ca şi cînd ar fi conţinut piper.

Seara tîrziu, în jurul orei zece, am ajuns la Pelerin, care, de data asta, nu mă mai aştepta la portiţă. Am intrat urmat de răpitorii mei. În birou ardea o veioză. Pînă să mă obişnuiesc cu semiobscuritatea, cineva a învîrtit comutatorul şi încăperea a fost scăldată în lumină. Am zărit fotoliul „Molière“ şi în el pe bătrîn, legat de mîini şi de picioare. Asta m-a surprins, căci spionajul modern nu recurge, în general, la violenţă, ci la metode mai rafinate.

— Iată-ne ajunşi, senor Coman, a suspinat satisfăcut perciunatul. Ia-ţi un scaun, dom'le !

M-am aşezat în spatele biroului, nu întîmplător, ci pentru a avea o viziune panoramică. L-am putut zări şi pe al treilea, cel care-l păzea pe tezaurolog. Mare mi-a fost bucuria să recunosc pe scumpul, pe nepreţuitul meu înger păzitor cu mustaţă.

— Ei, şi-acum, ce vreţi de la mine ?

— Chiar nu ştii ?

— Parol !

— Lasă-te de astea ! Unde e... ?

— Ce să fie ?

— Tridentul !

Pelerin s-a săltat puţin, cît îi permiteau legăturile şi s-a văitat :

— N-am vrut, domnule Coman, pe cuvînt de onoare că m-am opus, dar m-au forţat brutele astea !

Gorila l-a pocnit cu podul palmei peste gură, ceea ce m-a pus pe jeratec.

— Cum vă închipuiţi, domnilor, că o să vă fac cadou jumate kilogram de aur ? Tridentul e pus bine, de asta să fiţi siguri !

Mustăciosul s-a apucat să mă perchiziţioneze, dar brunetul l-a oprit.

— N-are rost ! Doar nu-ţi închipui că umblă cu el în buzunar !

— N-are ! a repetat gorila monosilabic, probabil fiindcă încă nu ajunsese la stadiul evolutiv în care fiinţele raţionale devin capabile să închege propoziţii.

— Nu vrei să spui unde-i tridentul ! a remarcat cu amărăciune purtătorul de cuvînt al bandei. Fie și așa ! Ce-și face omul cu mîna lui...

Le-a spus ajutoarelor sale să mă lege, ceea ce au îndeplinit cu conștiinciozitate, azvîrlindu-mă ca pe un sac cu cartofi la picioarele lui Pelerin. După ce au controlat nodurile, au părăsit camera, încuind ușa după ei.

Am auzit mașina demarînd, dar nu plecaseră toţi. Unul a rămas în grădină în chip de santinelă, judecînd după zgomotul pașilor pe pietriș.

Doctorul s-a pierdut într-un noian de scuze și de lamentări, ca și cînd el ar fi fost vinovatul și nu eu, care-i făcusem acel pustiu de bine.

— Domnule Coman, vă jur, n-am avut încotro ! Au năvălit cu pistoalele întinse, ca în filmele cu gangsteri la care nu mă mai duc niciodată fiindcă detest violenţa. Au răscolit totul, apoi m-au interogat în legătură cu tridentul și cu dumneavoastră. Am refuzat să răspund. Atunci cel care seamănă cu *Pithecanthropus erectus* mi-a strîns degetele pînă mi-au dat lacrimile. Cînd durerea a devenit insuportabilă, cînd n-am mai putut rezista, le-am spus. M-au silit după aceea să vă telefonez, și uite-așa, le-am făcut jocul ! Vă rog încă o dată, nu mi-o luaţi în nume de rău !

L-am asigurat că nu-i reproșez nimic, apoi am spus pe negîndite : rămîne de văzut *de ce* ţin atît de mult să aibă tridentul !

— Cum „de ce“ ? s-a mirat el. Nu v-am explicat ?

M-am corectat repede :

— Desigur, desigur, aveţi dreptate !

Reușisem să-mi creez o poziţie ceva mai comodă, adunînd genunchii la piept și sprijinindu-mi spatele de picioarele lui.

— Unde or fi plecat ? a vrut să știe.

— Desigur după instrucţiuni ! S-au dus să-l întrebe pe patron cum să procedeze.

— Ăla cu perciuni nu e patronul ?

— De unde ! Cel mult unul dintre „locotenenţii" lui ! Şeful de bandă, boss-ul, caidul, nu se amestecă în treburi mărunte. El e capul, creierul !

Vorbeam cu atîta siguranţă, de parcă aş fi trăit o bună parte din viaţă în lumea interlopă, printre borfaşi, spărgători şi ucigaşi de profesie. Autoritatea mea în materie i-a impus, îndemnîndu-l să-mi pretindă găsirea unei căi de a ne elibera din captivitate.

Fiind o chestiune de prestigiu, am făcut un disperat apel la memorie, înşirîndu-i metodele clasice de evadare. Mărturisesc că procedeele respective nu făceau parte din cultura mea criminalistică, ci erau împrumutate din romanele poliţiste cu care obişnuiesc să-mi scurtez nopţile de insomnie. După cîteva propuneri mai mult teoretice decît practice, am încheiat profesoral :

— Mda, ar mai exista o modalitate, adecvată condiţiilor actuale. În poziţia mea, cu capul foarte aproape de picioarele dumneavoastră, aş putea încerca să vă desfac cu dinţii legătura de la glezne. După ducerea la bun sfîrşit a acestei prime operaţii, v-aţi ridica şi aţi căuta un obiect tăios sau o cutie de chibrituri. Fireşte, cel mai potrivit ar fi un cuţit, o foarfecă sau o lamă de ras. În lipsa acestora, sfoara poate fi tăiată cu un ciob, sau arsă cu flacăra. Aţi face într-aşa fel ca obiectul să cadă pe podea. ajutîndu-vă de cot, de umăr sau de genunchi, în funcţie de locul lui, şi l-aţi împinge pînă la mine. Eu l-aş apuca cu gura sau cu degetele — deşi mîinile îmi sînt legate la spate, le pot folosi — şi v-aş tăia sau arde frînghia de la încheieturi. N-ar rămîne decît ca dumneavoastră să mă dezlegaţi pe mine şi ca unul dintre noi să cheme la telefon comisariatul cel mai apropiat. Ce părere aveţi, doctore Pelerin ?

— Foarte bună, alteţă, doar că... Am uitat să vă spun : după ce v-am sunat la hotel au smuls firul din perete !

— Bineînţeles ! Mă miram de ce n-au cerut instrucţiunile telefonic. Nu face nimic ! Ne recăpătăm mai întîi libertatea de mişcare, pe urmă vedem ! L-am putea,

de pildă, atrage pe planton în cameră și pocni cu ceva în cap.

Planul meu, demn de eroul unui serial de televiziune, a eșuat lamentabil datorită unui amănunt pe care eu și Pelerin îl omisesem. Fereastra spre grădină era deschisă și gorila — ei i se încredințase paza — trăsese cu urechea, înregistrînd dacă nu tot dialogul, măcar partea finală. A reacționat prompt, vîrîndu-și prin geam umerii masivi și agitîndu-și Colt-ul :

— Mama voastră de bașbuzuci ! Să-mi dați în cap, mie ? Pilaf vă fac !

N-a spus nici „bașbuzuci" nici „pilaf", care sînt expresii orientale, necunoscute aici, ci a folosit altele de origine sud-americană, mult mai suculente. Am aflat-o prin intermediul lui Pelerin ; deși cunoștințele mele lingvistice evoluaseră mult, ele nu ajunseseră încă la „finețurile" argotice.

Faptul e că intervenția lui ne-a tăiat aripile, ne-a obligat să renunțăm, deocamdată, la aventuri gen Contele de Monte Cristo.

Asta nu înseamnă că m-am resemnat ; în tăcerea care a urmat — Pelerin nu mai scotea un cuvînt — am continuat să caut soluția salvatoare.

Neîncoronatul rege al vitelor cornute

Către miezul nopții s-a întors mașina. Am auzit-o ca prin vis frînînd în fața vilei. Ațipisem. Acasă, în patul meu, am atîtea probleme cu dormitul, și uite că într-o postură ca asta, legat fedeleș, mă furase somnul.

Așadar, automobilul se oprise și curînd cheia a fost răsucită în broască. Nici perciunatul, nici mustăciosul și nici cap-pătrat n-a trecut pragul cel dintîi, ci un domn bine într-un costum sobru, gri-fer, cu cravată argintie. Avea fruntea înaltă și nasul acvilin al granzilor spanioli din picturile de epocă, ochi cenușii, mîndri și distanți, și pielea arămie care accentua albul părului.

Și-a făcut o intrare spectaculoasă, urmat de triumviratul sus-amintit și ne-a salutat, pe mine și pe Pelerin.

cu manierele unui om de lume desăvîrșit. Apoi s-a prezentat. Vorbea o spaniolă cu accent dur, caracteristic, după cum am aflat mai tîrziu, limbii portugheze.

— Ambrosio Portella e numele meu ! Domnule doctor Pelerin, domnule Coman, vă cer iertare ! Vă asigur că oamenii mei au acționat cu de la sine putere, aplicîndu-vă un asemenea tratament. Le-am ordonat să aranjeze o întrevedere între dumneavoastră și mine, nimic mai mult. Dezlegați-i și cărați-vă !

Porunca a fost executată fără șovăire.

Întîi ne-am masat încheieturile învinețite, spre a repune sîngele în circulație. Tezaurologul a rămas în fotoliu, iar eu m-am instalat pe un scaun, altul decît cel din spatele biroului și pe care-l ocupase Portella.

— După cele întîmplate, a continuat el, ați putea crede despre mine că sînt șeful unei bande de gangsteri sau mai știu eu ce. Nu, domnilor, aveți înaintea dumneavoastră un om de afaceri, proprietar de terenuri și crescător de vite. În Brazilia, unde mă cunoaște toată lumea, stăpînesc un teritoriu mai vast ca al multor țări europene.

— Toată admirația ! am încercat să fiu mucalit.

A luat-o ca bună.

— Vă spun asta nu ca să mă laud, nici ca să mă scuz — n-am obiceiul — ci ca să vă fac să înțelegeți de ce sînt nevoit să recurg la serviciile unor indivizi de teapa ăstora. În lumea noastră, cea a marilor latifundiari, conflictele nu se rezolvă întotdeauna la masa de conferință sau în separeul unui restaurant de lux. Ele se tranșează deseori prin confruntări violente, în care pistolul e un argument mai puternic decît cuvîntul. Așa de pildă, zilele trecute un vecin a pătruns cu forța în pășunile mele. Dacă l-aș fi dat în judecată, aș fi pierdut timp și bani, foarte mulți bani. Nu domnilor, nu l-am tîrît prin tribunale ! Mi-am pus garda în stare de alarmă, am dat o luptă cu agresorul și l-am izgonit. Prin părțile noastre sîntem nevoiți să ne facem singuri dreptate, căci justiția e incapabilă.

Pelerin, care-l ascultase încruntat, a remarcat :

— Știu toate astea, senor Portella, deoarece trăiesc de șapte decenii pe aceste meleaguri. Țin însă să vă

reamintesc că nici domnul Coman, nici eu, n-am cotropit vreunul din teritoriile dumneavoastră.

— Aveţi dreptate ! Repet, nici n-am avut intenţia să iau măsuri represive. Oamenii mei au întrecut măsura, atîta tot. În locul dumneavoastră n-aş face caz de aceste mici neplăceri, pentru care, de altminteri, veţi fi despăgubiţi. Am ţinut să vă întîlnesc, ca să tratăm o afacere.

— O afacere ? Nu-mi dau seama ce am putea cumpăra de la dumneavoastră şi nici ce v-am putea vinde.

— Să fim serioşi, domnule Coman ! Îmi trebuie tridentul şi vă ofer pentru el 500 000 de pesos.

— Nu acceptaţi ! m-a conjurat Pelerin. Faceţi o crimă...

— M-aş mulţumi şi cu cedarea lui temporară, să zicem pe o lună de zile, a revenit Portella. De altfel, am şi pentru dumneavoastră o propunere, domnule doctor : 500 000 de pesos, ca să-mi acordaţi asistenţa tehnică la săpături.

Mă impresiona modul de a trata afaceri al acestui „rege al vitelor cornute“. Totuşi... nu cumva tezaurul fenician era pretextul, iar HAL-I obiectivul real ? Să fi fost omul acesta, în pofida aparenţelor, şeful agenturii de spionaj care organizase, cu ajutorul trădătorului de Costăchescu, acţiunea de pe litoral ? În privinţa asta trebuia să mă dumiresc întîi şi întîi ! Cea mai potrivită metodă am socotit-o aceea de a părea interesat, făcînd prea ostentativ pe jignitul. M-am umflat în pene.

— Cum vă permiteţi ? Arăt eu ca unul care se lasă mituit ? Ca reprezentant al unei societăţi de asigurări, am datoria...

A rîs cu fălcile încleştate.

— Orice şi oricine poate fi cumpărat ! Depinde de preţ. Să zicem... 1 000 000 de pesos pentru fiecare dintre dumneavoastră. Cu garanţii ferme că în treizeci de zile piesa vă va fi returnată. Nu riscaţi nimic.

— 1 000 000 de pesos ? am exclamat, făcînd o mutră, ca aceea pe care o văzusem la un actor cam cabotin ce juca rolul lui Harpagon.

Pelerin s-a desolidarizat imediat :

— Pe mine să nu contaţi ! Nu intru în cîrdăşie cu aventurierii şi cu hoţii.

— Utilizaţi calificative nelalocul lor şi pe deasupra j'gnitoare. Dacă există, comoara se află pe pămînturile *mele*, şi deci îmi aparţine !

— Eroare ! Vă înşelaţi, domnule ! Vestigiile care definesc epoci istorice, civilizaţii, nu pot aparţine unei persoane, ci doar unei colectivităţi, unui stat, unui popor, lumii întregi ! Ele au menirea să stea în muzee, la îndemîna amatorilor de frumos şi cercetătorilor, nu în safeurile băncilor sau în colecţii particulare.

N-a zis, precum Ludovic al XIV-lea, „Statul sînt eu", decît prin expresia feţei, adăugînd tare :

— De dumneavoastră, domnule doctor, mă pot dispensa. Îmi trebuie însă tridentul ! Ce aveţi de spus, senor Coman ? !

Aşadar tridentul ! Sau mica bobină de celuloid ? Avusesem un ghinion nemaipomenit. Să fi ştiut barem dacă mai e, dacă a fost vreodată acolo... Mi-am ascuns pudic obrazul în palme, ca şi cînd între onoare şi tentaţie s-ar fi dat o bătălie crîncenă.

— Hotărîţi-vă ! m-a presat Portella.

— Îmi daţi cuvîntul că piesa va fi înapoiată ?

— Cuvîntul, semnătura, o poliţă, un contract... tot ce vreţi !

L-am auzit pe tezaurolog proferînd la adresa mea : „ruşine, ruşine !"

— Şi banii... banii cînd i-aş primi ? am întrebat cu un tremolo, după mine izbutit.

— Acum, pe loc ! Şi a scos carnetul de cecuri.

— Domnule Portella, am încercat eu marea cu degetul. înainte de a încheia afacerea, v-aş ruga să-mi satisfaceţi o curiozitate.

— Dacă pot, cu plăcere ! Despre ce este vorba ?

— În noaptea dinaintea deschiderii expoziţiei, doi indivizi au pătruns în sala în care se găsea tridentul de aur, dar nu l-au luat, nici pe el, nici altceva. Erau oamenii dumneavoastră ? În caz afirmativ, de ce au procedat astfel ?

S-a lăsat pe spate şi şi-a ales dintr-un portţigaret de aur o havană, oferindu-mi şi mie una. Am preferat „Caramelele", deşi dulcegi şi iuţi ca boiaua de ardei.

Şi-a aprins trabucul, furat de gînduri.

— Nu, n-au fost oamenii mei.

— Mincinosule ! l-a apostrofat Pelerin pueril.

Nu l-a băgat în seamă.

— N-au fost oamenii mei, a repetat. Sperasem să-l obţin în noaptea aceea, cu ajutorul unui paznic cumpărat. Dar ni s-au suprapus doi necunoscuţi, probabil cei despre care vorbiţi. Au pătruns în expoziţie şi şi-au făcut de lucru la vitrină. Paznicul i-a înştiinţat imediat pe băieţii mei, postaţi la geamul barului de vizavi de fundaţie. De cum au ieşit şi s-au urcat în maşină, unul s-a repezit după ei, gîndindu-se că dacă cei doi le-o luaseră înainte, măcar să afle în a cui mînă încăpuse tridentul. Dimineaţa însă paznicul îmi dă de ştire că-i iar la locul lui, în vitrină.

Ziua, cînd sala gemea de lume, nu se putea întreprinde nimic. Pe de altă parte, era riscant să laşi să treacă 14 — 16 ore, aşa că am decis să schimb metoda şi să iau contact cu custodele expoziţiei , cu domnul Mihai Costăchescu. N-am reuşit să-l găsesc. La un moment dat primesc o a doua comunicare, cică piesa a dispărut din nou. Balamuc în toată regula ! Pe de altă parte, omul meu însărcinat să vă urmărească raportează că v-aţi dus la doctorul Pelerin. Deduc, ţinînd seama de profesiunea lui, că i-aţi încredinţat-o, ordon o percheziţie care n-o scoate la iveală, aşa că a trebuit să urmeze invitaţia la această întrevedere. V-am satisfăcut curiozitatea ? Atunci, să isprăvim povestea !

Dacă ceea ce-mi relatase era adevărat — la urma urmei n-avea de ce să mă mintă — două bande şi nu una urmăreau dobîndirea tridentului de aur. Cea a lui Portella pentru tezaur, cealaltă, a spionilor, din care făcea parte Costăchescu, pentru hidro-aerodină !

Să-l fi întrebat *cine* îi sînt rivalii, motivînd că-l răpiseră pe arheolog şi că voiam să-i obţin eliberarea ? Dacă o făceam, riscam să mă dau de gol şi să-i ofer posibilitatea să mă şantajeze. Se impunea prudenţă, foarte multă prudenţă.

Stăteam în cumpănă, sau mai degrabă căutam să cîştig timp. N-am fost lăsat să răsuflu.

— Ei, domnule Coman, v-ați decis ?

Am evitat un răspuns direct.

— Dacă ar depinde numai de mine... Ce mă fac cu ceilalţi, cu domnişoara Rotaru, cu domnul Costăchescu... ?

Atitudinea mea conciliantă l-a înfuriat pe Pelerin ; părăsindu-şi fotoliul, s-a apropiat de mine, ţintuindu-mă cu degetul arătător.

— Cum de nu-ţi crapă obrazul, senor ? Eşti un... Machiavelli ! Dă-mi voie să-ţi exprim profundul meu dispreţ !

Mi-a aruncat acest „Machiavelli" cu atîta scîrbă, că, deşi cu cugetul curat, m-am făcut ca sfecla.

Portella s-a dus la uşă, să schimbe cîteva cuvinte cu cei de-afară. A intrat mustăciosul urmat de pitecantrop, l-au luat pe sus pe bătrîn şi l-au dus în odaia de alături.

Rămas singur cu Portella, acesta a spus :

— Aşa, acum putem discuta în voie. Aveam impresia că vă sfiiţi de el. Cînd îmi aduceţi tridentul ?

— Să vedeţi... Colegii ar putea crede... Nu merge, trebuie să vorbesc cu ei, să-i conving ! Voi reuşi, vă asigur !

Fruntea i s-a înnourat.

— Tridentul e la dumneavoastră ? Atunci ce rost are să duceţi tratative, şi, mai ales, să împărţiţi banii ? Sau vreţi să scoateţi mai mult ? Fiţi sincer ! Mustrările de conştiinţă nu-s cumva un pretext pentru a sălta preţul ? În fine... să zicem... 1 500 000 !

Suma era ameţitoare. Nu mai încăpeau tocmeli, tergiversări, fără a da loc la suspiciuni.

M-am sculat şi i-am întins mîna.

— Veţi avea tridentul, domnule Portella... însă cu o condiţie.

— Condiţii ? La 1 500 000 de pesos ?

Riscam enorm, dar n-aveam încotro.

— Trebuie să ştiu cine i-a trimis pe cei doi să umble prin expoziţie !

A tresărit intrigat.

— De ce ?

— O să vă explic ! Ce credeţi că au căutat acolo ?

— Nu ştiu ! În nici un caz tridentul, deoarece l-ar fi luat şi n-ar mai fi fost în vitrină, în dimineaţa următoare.

— Vă înşelaţi ! Pe el în voiau ! Vitrina e însă prevăzută cu un mecanism care face ca obiectul expus să alunece într-un compartiment secret. Cînd au venit, era doar aparent goală. *Asta* i-a împiedicat să-l sustragă. Aveţi concurenţă, domnule Portella.

— Posibil ! La ce v-ar folosi s-o cunoaşteţi ?

— Am motivele mele !

— Pe care încep să le întrezăresc ! Ca să faceţi joc dublu ! Ca fiecare dintre noi să supraliciteze, iar dumneavoastră să trageţi foloasele. A utilizat, pentru „trage foloasele“ o expresie necunoscută mie pe care, la rugămintea mea, a clarificat-o.

— Păcatele mele ! m-am supărat. Ce-s eu, om de afaceri ca dumneavoastră ? Sînt un biet funcţionar de la o societate de asigurări. În această calitate însă, la dispariţia unei piese sînt obligat să fac investigaţii. Voi colabora cu poliţia, voi asista la interogarea paznicilor, a altor persoane implicate. Prin cîte o vorbă, prin cîte o aluzie, îmi va fi uşor să împing cercetările pe un anumit făgaş, convenabil atît dumneavoastră cît şi mie. Voi face să fie urmăriţi exclusiv enigmaticii vizitatori nocturni şi, bineînţeles, patronul lor, creierul afacerii şi, fireşte, deţinătorul tridentului. Ancheta se va extinde pe durata unei luni, cît socotiţi că aveţi nevoie de el. După aceea, voi demasca hoţul, îl voi preda justiţiei şi voi restitui omenirii recunoscătoare nepreţuitul vestigiu fenician. În felul acesta, asupra persoanei dumneavoastră nu va plana nici o umbră de bănuială, iar eu voi culege laurii binemeritaţi ai succesului ! Pentru *asta* trebuie să ştiu cine vă e rivalul !

Mă ascultase cu luare aminte şi cu o admiraţie crescîndă.

— Excelent ! O idee ingenioasă ! A rîs cu poftă. Laurii victoriei şi pe deasupra un fleac de 1 500 000 de pesos ! Felicitările mele, domnule Coman !

— Aşadar, despre cine este vorba ?

— Cei doi pe care i-a filat omul meu sînt în serviciul lui...

Sînt pe lume ghinioane și ghinioane, unele mai mici, altele mai mari. Dar o neșansă ca asta n-am avut de cînd mă știu, adică de cincizeci și unu de ani. Mihaela a năvălit în cameră ca o furtună, reducînd la zero eforturile de a o împiedica ale ușierului improvizat.

— Tovarășe Coman, a strigat abia stăpînindu-și lacrimile, ambulanța a fost găsită abandonată pe un maidan, și în ea cioburi de ochelari și haina lui Mihai, pătată de sînge ! Vă rog să veniți imediat !

Vorbise românește și Portella, nedumerit, îmi cerea din priviri explicații.

Am făcut prezentările :

— Domnișoara Mihaela Rotaru ! Dumnealui este domnul Ambrosio Portella, un cunoscut om de afaceri brazilian.

— Ce dorește domnișoara ?

Se pregătea să repete în spaniolă, dar i-am luat-o înainte :

— A venit să-mi spună că... tridentul a dispărut !

Fata nu s-a zăpăcit ; a ezitat doar o fracțiune de secundă, înainte de a confirma spusele mele ; această ezitare nu i-a scăpat. A devenit glacial și vag amenințător.

— Ce-i aia... a dispărut ?

— Adineauri... adineauri am vrut să-l scot din safe-ul hotelului unde-l depusese domnul Coman, dar nu mai era acolo.

Mințea execrabil. Ar fi avut nevoie de cîteva lecții de la mine.

— Cum m-ai găsit ? am încercat să schimb subiectul.

— Mulțumită doamnei de la recepție. Și-a adus aminte că, înainte de a pleca, ați vorbit la telefon cu doctorul Pelerin. Așa am ajuns aici. Ce ne facem, domnule Coman ?

Portella ne-a întors spatele, ca să-i comunice ceva perciunatului. N-am putut înțelege decît că-i dă niște instrucțiuni. Mihaela a profitat de ocazie, întrebîndu-mă șoptit :

— Ce se petrece aici ?

— Sînt prizonier ! Vrea tridentul !

— Eu am venit realmente din cauza lui Mihai. Mă îngrozește gîndul...

— N-are rost să te frămînți ! Vedem noi, după ce scăpăm de-aici. Ceea ce-i mai prost, s-ar putea ca în trident să fie ascuns filmul cu schema aparatului. Îmi vine să-mi dau palme că nu ți-am spus-o de la început. Ai fi avut posibilitatea să verifici și eventual să-l pui la adăpost.

În legătură cu Costăchescu nu-mi făceam probleme. Haina și-o murdărise probabil în timpul accidentului și apoi, în ambulanță, o lepădase. Cînd îți iei un nume de împrumut, o nouă identitate, cauți să scapi de tot ce ar pute-o trăda pe cea veche.

Conversația noastră în surdină l-a șocat pe Portella.

— Sînteți lipsiți de bun simț, vorbind într-o limbă pe care n-o cunosc !

I-am dat dreptate.

— Iertați-ne ! Domnișoara Rotaru e atît de exasperată din cauza pierderii tridentului...

— O vom ajuta să-l regăsească ! a rînjit. Sarcasmul lui m-a făcut să întrevăd o schimbare de atitudine.

— Hiacinto, s-a adresat el perciunatului, domnișoara dorește să ne lase singuri !

Acesta a luat-o de braț și a condus-o afară.

— Acum, domnule Coman, să jucăm cu cărțile pe față ! Recunoașteți că n-ați avut intenția să-mi dați tridentul ?

— Vai, se poate ? Mi-ați făcut o ofertă mai mult decît generoasă...

A strîns maxilarele atît de tare, încît în dreptul pomeților pielea a devenit albă.

— Pentru ultima dată : da sau nu ?

— Domnule Portella, ați auzit : în clipa de față nu mai am ce să vă ofer ! Să căutăm hoțul, să-l obligăm...

— Am înțeles ! Trebuie să schimbăm placa !

A strigat : Chico ! Josito !, chemîndu-i pe mustăcios și pe cap pătrat. Care era Chico și care era Josito încă nu știam, dar asta n-avea absolut nici o importanță. S-au postat de o parte și de alta a subsemnatului și și-au încercat forța mușchiulară pe sărmanele mele antebrațe. Cu toate că mă dureau, am avut puterea să-i vorbesc la fel de deferent ca pînă atunci :

— N-o să obţineţi nimic brutalizîndu-mă ! Nu mai avem tridentul ! Sînt dezolat că v-a luat-o înainte concurenţa, pentru dumneavoastră fireşte, dar mai ales pentru mine ! 1 500 000 de pesos... păcat !

Gorila mi-a răsucit mîinile la spate, ca să-i dea mustăciosului libertate de acţiune.

Portella şedea pe un scaun şi dichisea tacticos o ţigară de foi. În timp ce-i tăia vîrful cu un mic instrument de forma ghilotinei, m-a întrebat cu un rînjet pe care încă nu i-l văzusem :

— Unde e tridentul ?

— Nu ştiu ! De unde să ştiu ?

O simplă ridicare din sprînceană a fost suficientă. Stihiile s-au abătut asupra mea sub forma unei ploi de palme şi a unei grindine de pumni.

— Unde e tridentul ?

— Nu ştiu !

Băieţii au accelerat ritmul de lucru, ceea ce a mărit în mod corespunzător numărul de lovituri pe secundă.

— Dacă dau ortul popii, am reuşit să articulez, adio trident, pe vecie !

— Aşadar îl ai ?

— Mda !

— Şi refuzi să-mi spui unde e !

— Refuz !

A adresat băieţilor care obosiseră un cuvînt de încurajare. Nu l-am înţeles, dar se traducea neîndoielnic prin „mai daţi-i".

Şi-au schimbat rolurile. Acum mustăciosul mă susţinea, iar gorila mă lovea.

— Sînt... al dracului... de încăpăţînat, am îngînat. De la mine nu scoateţi nimic... chiar dacă ar fi... să mă curăţ !

La un semn de-al lui, m-au ridicat de subsori şi m-au aşezat în vechiul fotoliu stil Molière. Şi-a tras un scaun lîngă mine şi m-a luat iar cu duhul blîndeţii.

— Eşti un prost, senor Coman, un prost iremediabil ! Laşi să-ţi scape 1 500 000 de pesos de dragul unor... principii ?

Aş fi vrut să-i dau o replică pe merit, să-i demonstrez că în pofida spoielii nu e decît un bandit ordinar care,

într-o bună zi, va sfîrși în ștreang și va fi îngropat pe cheltuiala statului ; dar n-am fost în stare.

A încercat, pentru ultima dată, să se impună :

— 2 000 000 de pesos ! Dacă refuzi... dacă refuzi...

— De omorît... n-o să mă... omori !

Nu ! S-ar putea însă să te schilodească ! Uneori, doamna cu coasa aduce mîntuirea, și o dorești, și o chemi...

Tocmai atunci a intrat perciunatul și i-a suflat ceva la ureche. Portella s-a înviorat.

— Ai dreptate, Hiacinto ! Cu ea vom rezolva mai ușor ! Unde e ?

— În cămară, încuiată ! S-o aduc ?

— Da !

Gîndul că o vor supune pe Mihaela aceluiași tratament mi-a sfredelit inima ; am trecut cu buretele peste cele îndurate de mine și mintea mi-a redevenit limpede ca roua.

— Portella, pe fată s-o lași în pace ! Habar n-are unde am ascuns tridentul.

A bătut din palme, ca cineva căruia i-a reușit o farsă.

— Am prevăzut și asta ! Dacă nu știe, sigur, n-o să vorbească oricît am mîngîia-o ! Dumneata în schimb, care ai un suflet bun și milostiv, n-o să înduri s-o vezi suferind și ai să-mi spui totul, de-a fir-a-păr. Chico folosește metode... rudimentare, Josito altele, mai rafinate, așa că, pînă la urmă te vei lăsa înduplecat.

— Dacă îndrăznești...

— Fii serios, domnule Coman, și recunoaște că sînt călare pe situație !

Nădăjduiam că în el mai sălășluiește noblețea strămoșilor *hidalgo*, care respectau femeia, decretînd că ea nu trebuie atinsă nici cu o floare, dar mi-am amintit că vajnicii conchistadori nu obișnuiau să facă discriminări între sexe, în timpul jafurilor.

Au adus-o pe Mihaela ; făcînd abstracție de coafura ei nițel deranjată, arăta liniștitor. După ce au trînti-o pe un scaun, Josito s-a dus în bucătărie după scule ; a revenit cu un clește, cu un ciocan și cu cîteva cuțite.

Fata a deschis ochii mari, mai mult amuzată decît speriată. Am ținut s-o încurajez.

— Nu-ţi fie teamă ! Am să le dau tridentul !

— Vedeţi-vă de treabă ! Ăştia fac pe nebunii, crezînd că o să leşin de frică.

— Ba o iau în serios ! Ştiu asta din experienţă ! Va trebui să cedăm !

— Pentru nimic-n lume !

— E al naibii de dureros ! N-ai să suporţi ! Portella...

— Nu-i spuneţi nimic ! Pe răspunderea mea !

Josito i-a luat mîna între palmele lui negricioase, ca şi cînd ar fi vrut să-i încerce rezistenţa. A ales apoi cu migală dintre unelte cleştele.

Nu-l puteam lăsa s-o schingiuiască. Am sărit la mustăcios şi l-am pocnit cu muchia palmei peste braţ de s-a rostogolit cleştele pe duşumea.

— Opreşte, bestie ! Portella, spune-i să oprească !

— Nu trebuie ! a scîncit Mihaela, cu ceva mai puţină convingere.

Marele latifundiar a întrebat apăsat :

— Unde... e... tridentul ?

Meciul era iremediabil pierdut, aşa că am aruncat prosopul.

— În camera mea de la hotel, sub piciorul lampadarului.

A redevenit instantaneu omul cu manierele alese de la începutul întrevederii noastre. La un semn, Josito şi Chico au părăsit biroul.

— De data asta sînt încredinţat că mi-aţi spus adevărul. Aţi văzut domnule Coman, că am putut ajunge la o înţelegere ?

— În ceea ce mă priveşte, de bună voie şi nesilit de nimeni ! am încercat să fac pe glumeţul.

— De ce i-aţi spus ? De ce ? s-a revoltat Mihaela.

— Fiindcă aşa trebuia ! Acum taci şi nu te mai smiorcăi ! am îndemnat-o părinteşte.

— Cum procedăm, stimate domnule Coman ? s-a interesat omul de afaceri brazilian, ca şi cînd aş fi fost invitatul lui la cocteil. N-am reuşit să abordez acelaşi ton, ci i-am trîntit un „treaba dumitale" !

— Mulţumesc ! şi-a păstrat el curtoazia. Vă propun să rămîneţi oaspeţii mei, sau mai bine zis ai doctorului Pelerin, pînă la înapoierea lui Hiacinto, pe care-l voi tri-

mile la „Grand Hotel Majestic". Acolo locuiți, nu-i așa? Etajul doi, camera 21!

Vreun ceas a durat pînă s-a întors perciunatul, timp în care Mihaela îi dăduse îngrijiri doctorului Pelerin. Dacă pe ea o accepta, pe mine nici nu voia să mă vadă, tratîndu-mă cu invective ca „șobolan de epavă" și altele mai puțin blînde. Ca să-l menajez — încă nu era apt să-mi interpreteze logic mobilurile — am amînat explicația pentru mai tîrziu. Am lăsat-o pe Mihaela cu el în dormitor și m-am înapoiat în birou, scena întîmplărilor turbulente din ultimele ore. Așa s-a făcut că Portella, revenind din grădină unde-l așteptase cu nervii coardă de arc pe trimisul său, m-a găsit singur.

Tridentul era învelit într-un jurnal pe care l-a smuls ferfenițîndu-l. La drept vorbind, ar fi putut să-l despacheteze și în altă parte, dar venise anume să-și guste izbînda. Nu i-am dat această satisfacție. Cînd a ridicat triumfător masiva piesă de aur, eu mă uitam pe fereastră.

Extrem de repede, fiindu-i desigur penibil să-și exteriorizeze sentimentele, s-a transformat iar în omul de societate sobru, de o ținută impecabilă. Curios! La el coexistau două trăsături de caracter contradictorii, cea a gentlemenului cultivat, blazat, cu gusturi rafinate, și cea a *vaquero*-ului, a necioplitului păzitor de vite din sălbaticul pampas. Cele două firi luau locul una celeilalte într-un mod derutant, nepermițînd interlocutorului să se adapteze. La o analiză mai profundă însă, realitatea apărea clară: adevăratul Ambrosio Portella era un individ brutal, amoral, lipsit de scrupule, iar purtările lui alese, acest *savoir-vivre* cum îi spun francezii, o biată spoială gata să cadă la cea mai ușoară atingere.

— Vedeți, domnule Coman, mi s-a adresat fără să-și dezlipească privirea de pe strania plăsmuire a anonimului meșter fenician, am obținut pînă la urmă ceea ce am dorit! De altminteri, obțin totdeauna ceea ce doresc. Îmi pare rău pentru dumneavoastră! Dacă mi-ați fi cedat de la început tridentul, ați fi fost scutit de atîtea neplăceri și ați fi rămas cu banii. În situația actuală, cu regret, mă consider absolvit de orice obligație și chiar dacă ați formula vreo pretenție...

— Păstrează-ți gologanii ! N-am avut niciodată intenția să mă ating de ei.

— Asta, iertați-mă n-o mai pot crede ! În fine... buna creștere mă împiedică să vă contrazic. Ei, a venit momentul să ne luăm rămas-bun.

Tridentul stătea pe masă, la cîțiva centimetri doar. Mă furnicau degetele să-l înhaț și să-l scutur. Mi-am înfipt unghiile în carne ca să mă stăpînesc, căci dacă ar fi căzut afară o bobină, Portella ar fi luat-o și s-ar fi dumirit repede că-i venise plocon o a doua comoară.

L-am întrebat cît am putut de degajat :

— Putem pleca ?

— Încă nu, domnule Coman ! Ar fi o imprudență ! Mai întîi să pun tridentul la adăpost. Dumneavoastră, domnișoara și doctorul Pelerin mai rămîneți o zi-două aici. După aceea sînteți liberi să mergeți unde vreți.

— Două zile îți sînt suficiente ca să te sustragi justiției ? m-am mirat eu. Crezi că nu te va ajunge din urmă, acolo, pe moșia dumitale ?

A rîs subtil, acoperindu-și gura cu palma...

— Cîtă naivitate ! Domnule Coman, dumneavoastră nu știți ce reprezintă pe acest continent un mare proprietar de terenuri. Confundați pămînturile mele cu moșioarele din Europa, ale căror hotare se află la o aruncătură de băț una de alta. Eu stăpînesc un teritoriu imens și pe acest teritoriu... statul sînt eu !

În sfîrșit, citase textual celebra replică a lui Ludovic al XIV-lea, pe care o așteptam de la începutul cunoștinței noastre. A încheiat :

— Rămîneți cu bine, domnule Coman, complimente celorlalți !

Cînd a dat să iasă, l-am reținut :

— O clipă, Portella !

— Ce mai doriți ?

— Numele rivalului ! Erai gata să mi-l spui.

— La ce bun ?

— L-a răpit pe Costăchescu ! Ar fi păcat să-i facă de petrecanie pentru că nu-i dă tridentul, de vreme ce nu i-l *poate* da.

Și-a împreunat palmele ca la rugăciune.

— Sfîntă fecioară, ce imaginaţie! Mare păcat că refuzaţi să colaboraţi cu mine. Ne-am fi înţeles admirabil. Aşadar, frumoasa fiică de împărat a căzut în ghearele balaurului şi virtuosul, temerarul prinţ Galahad a jurat să i-o smulgă. Înduioşător! Regret că am trecut de vîrsta basmelor; în schimb vă ghicesc şiretlicul: îmi cereţi numele persoanei, ca să vă aliaţi cu ea!

L-am contrazis impetuos, dar fără succes.

— Fiţi rezonabil, domnule Coman! Scenele de melodramă nu mă impresionează! Oricum, e exclus ca să ajungă cineva în posesia tezaurului fără statuie. Iar statuia o am eu!

Mă exaspera. Am susţinut versiunea Mihaelei cu o înverşunare ca şi cînd ar fi fost a mea.

— Portella, cum să te fac să pricepi că asta-i realitatea? E în joc viaţa unui om!

M-a bătut prieteneşte pe umăr.

— Domnule Coman, sînt dezolat, însă timpul nu-mi permite continuarea acestei conversaţii agreabile. Rămîneţi sănătos şi bucuraţi-vă în următoarele două zile, de o binemeritată odihnă.

După aceste cuvinte a părăsit casa lui Pelerin, lăsîndu-mă într-o stare extrem de contradictorie.

Metoda clasică a trasului de limbă

Mihaela m-a găsit în picioare, cu faţa la perete, ca ţîncii cînd sînt puşi la colţ. De fapt, urmăream zgomotul maşinii lui Portella, care se îndepărta.

— Ce face bătrînul? am întrebat-o.

— Binişor! I-am dat un calmant şi acum doarme. Nu-mi place cum arătaţi!

M-am uitat în oglindă. Arătam îngrozitor! Nişte vînătăi de toată frumuseţea şi o zgîrietură pe care sîngele se înnegrise.

M-a condus în baie, m-a pus să-mi scot cămaşa şi mi-a oblojit rănile ca o veritabilă infirmieră. Lucrînd la miliţie, făcuse probabil un curs de prim-ajutor. Dar dacă la o soră de profesie te impresionează agilitatea, Mihaela te

încînta prin delicateţe şi blîndeţe. Sincer să fiu, după ce mă unsese cu o alifie şi mă peticise cu un plasture mare, mi-a părut rău că operaţia se sfîrşise şi că s-a întors lîngă bătrînul Pelerin.

Am încercat uşurel clanţa. Uşa era bineînţeles încuiată. Prin fereastra deschisă se auzeau grohăitul lui Chico, falsetul mustăciosului, nu însă şi glasul lui Hiacinto. Acesta ori se odihnea după eforturile depuse, ori îl însoţise pe şef.

Instinctiv, am cumpănit şansele noastre. Erau minime, deoarece un bărbat cotonogit zdravăn, o fată şi un moşneag nu se pot măsura cu doi, dacă nu cu trei bandiţi înarmaţi. Neavînd poftă să redevin *sparring-partner*-ul lui cap-pătrat şi nici cobaiul lui Josito, m-am cuminţit şi am intrat în bucătărie.

Flămînzeam de nu ştiu cîtă vreme şi, potrivit cuvintelor lui Virgiliu *malesuada fames* ca şi a unei teorii temeinic verificate de mine, stomacul gol este cel mai prost sfătuitor.

Mihaela făcuse probabil reflecţii asemănătoare, deoarece am găsit-o prăjind ouă. Mi-a dat şi mie o misiune :

— Tăiaţi cîteva roşii şi vreo două cepe, să facem o salată. Lui Pelerin, cînd s-o trezi, am să-i dau o farfurie de supă de pasăre. În frigider e o oală plină. Dacă vreţi şi dumneavoastră...

I-am ajutat să aşeze farfuriile şi tacîmurile, apoi am supus frigiderul unui control riguros, însuşindu-mi fără sfială două sticle de bere şi o pungă cu piersici.

A fost un deliciu. Şi eu, ca celibatar, îmi fac acasă ochiuri, jumări sau omletă, dar niciodată nu reuşesc să le dau un asemenea gust şi o asemenea savoare. Din discuţia pe teme culinare, care a urmat, m-am ales cu cîteva reţete utile şi cu convingerea că Mihaela, pe lîngă numeroase alte calităţi, le avea şi pe cele ale unei gospodine desăvîrşite.

Îi împărtăşeam tocmai modul de preparare al muşchiului „à la Stefania", cînd şi-a făcut apariţia doctorul Pelerin. Prezenţa mea a ignorat-o, dar cu ea s-a purtat extrem de drăguţ.

— Foarte bine aţi procedat, domnişoară, a replicat la scuzele ei. Simţiţi-vă ca la dumneavoastră acasă.

— Un consomé o să vă prindă bine ! a hotărît Mihaela, punînd oala pe plita electrică.

— Mai ales dacă va fi urmat de o omletă ca aceea ale cărei urme le zăresc în farfurii.

I-a surîs galeș, pe cînd pentru mine n-a avut decît o încruntare ostilă. Gestul m-a determinat să-mi aduc aminte că-i datoram explicații.

— Doctore Pelerin, comportarea mea v-a indignat, și ați avut tot dreptul să vă faceți o impresie groaznică despre mine. Totuși, credeți-mă am avut motive serioase.

— Nu mă îndoiesc ! 1 000 000 de pesos — ignora că după îndepărtarea lui, oferta se dublase — sînt motive foarte serioase ! Dumnealui, s-a întors el spre Mihaela, a acceptat să-i cedeze banditului tridentul contra acestei sume ! Las concluziile la aprecierea dumneavoastră !

M-am ridicat de pe taburet și i-am pus mîna pe umăr, ca să dau cuvintelor mele o mai mare putere de convingere.

— Domnule Pelerin, în afara tridentului...

S-a eliberat, scuturîndu-se ca de contactul cu o reptilă, mi-a întors spatele și mi-a vorbit dintr-o direcție diametral opusă celei în care mă găseam.

— Aș da orice să fiu scutit de prezența dumneavoastră. Dar dacă acest lucru, din motive independente de voința noastră, nu este posibil, aveți măcar bunul simț să mă scutiți de neplăcerea de a vă privi și asculta.

Mihaela, ale cărei raporturi cu mine — nu știu de ce — se amelioraseră, mi-a luat apărarea :

— Domnule doctor, a fost o stratagemă ! Îl cunosc destul de bine pe domnul Coman, și vă garantez că e un om integru, incapabil să accepte cu adevărat o asemenea tranzacție.

— Sînteți încă tînără, domnișoară...

— Asta mi se repetă într-una, dar nu ca pe un compliment ci dimpotrivă. Ca și cînd mi-aș fi putut alege data nașterii. Săgeata mă țintea pe mine.

— ...și nu știți, a urmat Pelerin, că banul e ochiul dracului !

— O fi el ochiul dracului, m-am răstit ieșindu-mi din pepeni, dar nu și pentru mine. Mai există cîte o cauză pentru care lupți.

— Căpătuiala, bineînțeles ! Și ea este o cauză ! Din păcate pentru prea mulţi dintre contemporanii noștri.

Mă adusese într-o asemenea stare de nervi, încît n-a lipsit mult să-i divulg motivul călătoriei mele în Argentina, să-i vorbesc despre misiunea mea. M-am oprit însă la timp. Nu că aș fi avut motive să mă îndoiesc de loialitatea bătrînului, dar în profesiunea noastră te conduci după niște legi drastice, printre care și cea a inavuabilității — în anumite împrejurări — a calității tale.

Din nou m-a susținut Mihaela.

— Dacă-mi dați voie, am să încerc să vă explic eu. Mihai Costăchescu, îl cunoașteți, a fost atacat în plină stradă și rănit. A doua zi a fost răpit de la spitalul Santa Barbara cu o ambulanță, pe care poliția a găsit-o părăsită. Bănuindu-l pe Portella amestecat în această afacere, domnul Coman a încercat să obțină de la el informaţii. De aceea s-a prefăcut a fi de acord cu vînzarea tridentului. A cedat abia în urma șantajului, al cărui obiect eram eu !

Pelerin s-a scărpinat la ceafă și m-a fixat, așteptînd o confirmare.

M-am agățat de formula inventată ad-hoc de Mihaela, ca naufragiatul de o scîndură plutitoare.

— Așa e, doctore ! Pentru Costăchescu am făcut-o !

A rumegat mult noutățile ; înainte de a da verdictul, a mai pus o întrebare.

— Senor Costăchescu a fost răpit ? Din ce cauză ? Te pomenești că tot pentru...

— Fără îndoială pentru trident ! m-am grăbit să-l aprob.

Cred că de data asta tonul meu nu i-a fost pe plac ; habar n-am de ce, dar i s-au redeșteptat suspiciunile.

— Asta-i adevărul ? Precis ?

— Cum mă vedeţi și cum vă văd !

— Atunci chiar că trebuie făcut ceva pentru domnul Costăchescu !

Eram cu toţii de acord, dar nimeni n-a zis nimic, știind că pentru a-l găsi pe arheolog trebuia ieșit din casă și pentru a ieși din casă trebuia înșelată vigilența paznicilor.

— Ar exista totuși o cale! a chicotit Pelerin după o matură reflecţie. Prin fereastra de la baie se poate ajunge în grădina vecinului și de acolo în stradă.

Nu m-am molipsit de entuziasmul Mihaelei. Posed fără îndoială mai multă experiență și — așa cel puțin îmi închipui — o mai amplă capacitate de a judeca logic. De aceea am obiectat:

— O evadare, chiar dacă ar reuși, încă nu rezolvă problema! Ştim unde se ascunde... unde îl țin ascuns pe Costăchescu? Nu!

— O vom afla! s-a grăbit fata să decreteze, de teama unei amînări.

— Să sperăm! Vom încerca să aflăm ceva de la dumnealor! Am arătat înspre grădină de unde venea rumoare de voci.

Tezaurologul a fost sceptic.

— Cum veți proceda?

— Prin metoda clasică a trasului de limbă, doctore. Uneori reușești!

— Santa Carmela de la Heras să vă ajute, alteță, a spus solemn. Acest „alteță" era dovada că reintrasem în grațiile lui.

L-am fericit, răspunzîndu-i:

— Mulțumesc cuvioșiei voastre! și am adăugat: dacă e de acord toată lumea — de fapt mă refeream la Mihaela — să așteptăm un moment prielnic.

Nu i-a convenit, cum era de prevăzut. S-a burzuluit la mine:

— Să așteptăm! Mereu să așteptăm! Între timp, un om grav rănit e brutalizat, supus la cazne. Dacă... dacă-l omoară? O să răspundeți dumneavoastră, dacă-l ucid?

Sesizînd o inadvertență, Pelerin a intervenit:

— De ce să-i mai facă Portella vreun rău dacă a obținut ceea ce dorea? După ce i s-a adus tridentul, i-o fi și dat drumul!

— Nu e prizonierul bandei lui Portella, ci al celeilalte! a izbucnit Mihaela exasperată. Despre ea nu cunoaștem nimic. Portella însă știe, deoarece singur a recunoscut față de domnul Coman că a trimis pe cineva să-i urmărească pe cei doi, care s-au introdus în expoziție cu legitimația lui Mihai.

Tezaurologul se năucise de-a binelea.

— Nu mai pricep o boabă ! O bandă... altă bandă... Dumneavoastră aveţi o versiune, domnul Coman alta... Pe cine să cred ?

În virtutea unei bune-cuviinţe elementare, ar fi trebuit să-i desăilez omului care, fără nici o vină, trăgea ponoasele, întreaga urzeală. N-am făcut-o pînă una alta, prea ocupat fiind cu niște... calcule de probabilitate.

— Chico... în nici un caz ! Josito... poate ! Hiacinto mai degrabă ; dar e inteligent și ca atare mai greu de îmbrobodit. O fi aici, n-o fi ? În fine, încercarea moarte n-are !

M-am apropiat de fereastră și i-am strigat. Josito și Chico jucau pocher, cu două mîini moarte, Hiacinto nu se vedea.

— O clipă, amigos !

— Ce vrei, bă ? a grohăit Chico.

— Să stăm de vorbă !

— Iese ceva ? s-a interesat Josito în glumă, scutindu-mă de o introducere diplomatică.

— Cred că da ! Niște bani... fără bătaie de cap !

Prietenul meu cu mustață s-a consultat cu pitecantropul, fără însă să-l convingă, de vreme ce acesta s-a răstit la el :

— Nu te du, bre ! Ăștia vor să ne încalțe și dacă o facem boacănă, șeful ne burdușește.

Am priceput sensul frazei abia după ce Pelerin mi-a tradus-o în spaniolă cultă. Au șușotit ce au șușotit, ca în cele din urmă Josito să vină lîngă geam, ținînd la vedere pistolul.

— Spune repede ! Să nu vă apucați de trăznăi, că vă trimit cîte un glonț în scăfîrlie.

L-am liniștit, asigurîndu-l că nu vrem să-i facem supărări.

— N-o să afle nimeni ! 20 000 de pesos pentru o informaţie. Zece mii de căciulă !

— Bine ! Ce vrei ?

— Ce știți despre cealaltă organizaţie, cea care era să vi-o ia înainte, la expoziție.

— Care organizaţie ?

— Îmi pare rău ! N-a urmărit unul dintre voi niște oameni, crezînd că au sustras tridentul ?

— A, da, îmi aduc aminte ! Hiacinto s-a luat după ei.
— Hiacinto unde e ?
— Cu şefu' ! Se întoarce !
— Taci, mă, din gură ! a răcnit Chico îngrozit ! Dacă află don Ambrosio, ne-am ars !
L-am potolit.
— N-are cum să afle ! Zi, senor Josito, chiar nu ştii pe cine a urmărit Hiacinto în noaptea aceea şi pînă în ce loc ?
— N-am idee ! Să mor dacă mint ! Gata, acum scoate gologanii !
— Pentru ce ?
— Păi nu ţi-am spus...
— Mai mult de o grămadă ! Ca să nu zici că-s hapsîn, ţine o mie !
A vîrît bancnota în buzunar şi a plecat bombănind. Chico l-a întîmpinat cu o prafturã al cărei conţinut integral nici măcar cu ajutorul fanteziei nu l-am putut reconstitui. Doar finalul mi-a fost întrucîtva accesibil. I-a zis :
— Aşa-ţi trebuie ! Te-ai lăsat dus de nas ca un fraier ce eşti ! Ăştia-s şmecheri, te fac să cînţi şi apoi te ard. Stai jos şi împarte cărţile !

Scenariul: Radu Coman; în rolul principal: Vincentio Pelerin

Nereuşita m-a lăsat rece, deoarece nu-mi făcusem mari iluzii, iar confirmarea presupunerilor mele în legătură cu Hiacinto putea fi socotită un punct pozitiv.
Doream, mai mult ca oricînd, să rămîn singur şi să mă relaxez. Bucătăria mi s-a părut refugiul cel mai potrivit. Era izolată de celelalte încăperi şi frigiderul mai conţinea cîteva sticle cu băuturi răcoritoare.
Noaptea de coşmar se sfîrşise şi la orizont se înfiripa una din acele zile fierbinţi şi umede, ale căror efecte începusem să le resimt. Două pahare dintr-un produs numit „rouă de trandafir“ m-au întremat, limpezindu-mi creierul şi redîndu-mi capacitatea de a lua hotărîri.

Pe cine mă puteam bizui ? Îmi mai pusesem întrebarea. Pe un bătrîn cu sănătatea șubredă, care-și petrecuse viața printre hîrțoage prăfuite ? Pe Mihaela, o fetișcană fără experiență, de a cărei obiectivitate aveam serioase motive să mă îndoiesc ? N-aș vrea să fiu înțeles greșit ; locotenentul Rotaru era indiscutabil un om dintr-o bucată, inteligent, curajos, loial, dar cînd o femeie se îndrăgostește, să-mi fie iertată sinceritatea, se întîmplă să se prostească.

Am rămas în bucătărie încă o oră și mai bine, pînă cînd soarele întrecuse cam cu trei palme acoperișul celui mai înalt bloc de la marginea cartierului de vile. Tot acest timp l-am consacrat unui efort cerebral susținut, stimulat de încă o sticlă de *Rocio de Rosa*. După aceea m-am întors la Mihaela și la Pelerin. Încropisem un plan, care, cu puțină șansă, avea sorți de izbîndă și mă grăbeam să-l împărtășesc tovarășilor mei de suferință.

I-am găsit în odaia de lucru, discutînd despre tridentul de aur. Tezaurologul îi citea din însemnările sale în legătură cu corăbierii fenicieni și ea îl asculta — desigur cu gîndul la Mihai al ei — cu un fals interes.

Cinci minute au prisosit ca să le aduc la cunoștință intențiile mele. Le-au primit cu mai puțin entuziasm decît mă așteptasem, ceea ce m-a indispus. Mihaela a avut numeroase obiecții, iar doctorul n-a zis decît „cum credeți, că doar vă pricepeți mai bine“, făgăduindu-mi însă întregul său concurs. Le-am expus apoi amănunțit „scenariul“ pe care-l pusesem la punct.

Prima secvență prevedea ca eu și fata să ne ascundem undeva. Pelerin a propus debaraua, o chichineață îndesată cu tot felul de vechituri. Era astfel așezată, că prin pereții ei subțiri puteai auzi tot ce se petrece în bibliotecă și afară pe terasă, unde se stabiliseră Chico și Josito.

Am deschis unica fereastră nezăbrelită, cea din baie, — Mihaela putea trece lesne prin ea, eu ceva mai greu — după care Pelerin ne-a introdus în debara, printre hîrburi și geamantane vechi. Apoi, potrivit indicațiilor mele de regie, a dat drumul la magnetofon reglîndu-i volumul la maxim. Au răsunat acordurile sprințare ale unui dans popular despre care, fiind de prea puțină vreme în Argentina, nu știam precis dacă e un pericón, un cie-

lito, sau o campera. Asta n-avea însă nici o importanță, deoarece concertul în fortissimo se adresa unui auditoriu format din numai două persoane.

Au reacționat prompt, conform așteptărilor mele, cu o infimă abatere de la mișcarea scenică prestabilită, în sensul că Josito a venit să întrebe cărui fapt se datora subita noastră veselie, pe cînd Chico continua să dea roată prin grădină.

Aveam oarecari rezerve în privința talentului lui Pelerin de a interpreta rolul pe care i-l hărăzisem. Spre bucuria mea a jucat magistral. Dialogul dintre el și mustăcios merită redat *in extenso*.

— Ați căpiat ? a răcnit bravul Josito. Deși glasul lui suna ca din butoi, înregistram orice silabă.

Bătrînul nu s-a intimidat, ci s-a ținut strict de rol :

— Ce te repezi așa ? Mă distrez și eu cum pot, ca să-mi mai treacă vremea. Mă plictisesc... de unul singur !

— Ce-i aia... „de unul singur ?"

— Singur, stimate senor Josito, e atunci cînd n-ai pe nimeni lîngă tine !

— Și fata ? Și grăsanul ?

Grăsanul eram eu ! Avea să mi-o plătească, într-o zi.

— Asta... cu toată bunăvoința... n-aș putea să-ți spun ! a întins Pelerin fraza ca pe o gumă de mestecat. Știu doar că... m-au părăsit... acum o jumătate de oră !

— Au fugit ? Cum ? Pe unde ? Vorbește moșule, că te spintec !

Amenințarea, însoțită sau nu de scoaterea obiectului indispensabil unei asemenea operații, a rămas fără efect. Tezaurologul dădea dovadă de un sînge rece pentru care mulți l-ar fi invidiat.

— Neavînd intenția să-i însoțesc, din motive de vîrstă, bineînțeles, am omis să le cer relații. Dacă țineți să vă satisfaceți curiozitatea, vă rog, nu vă sfiiți, dați o raită prin casă !

După o pauză îngrijorător de lungă — ne temeam, în ascunzătoarea noastră, că din cauza șocului nervos își pierduse graiul pentru totdeauna — mustăciosul și-a chemat tovarășul :

— Hei, Chico, fă-te încoa' ! Auzi, mă, o pățirăm ! Fata și celălalt au șters-o. Doar moșul a rămas !

Apoi, ușa trîntită și bocănitul tălpilor pe parchet vădeau că și gorila năvălise în vilă.

— Zici că s-au topit ?

— Așa spune moșul !

— Bate cîmpii ! Hai să căutăm !

S-a pornit o vînzoleală cu troznete și bufnituri, cu scaune răsturnate, cu dulapuri mutate din loc și cu sticlărie spartă, ca și cînd nu doi ci douăzeci de bandiți ar fi întors apartamentul cu dosu'n sus. Abia cînd au nimerit în baie, s-au potolit.

— Pe-aici au ieșit, lua-i-ar naiba ! Au sărit pe geam !

Constatarea aparținea lui Josito. Acestei păreri i s-a raliat de îndată și Chico, incapabil să emită una proprie.

— Da, da, pe geam !

— Cînd unul din noi era de partea cealaltă a casei ! Au profitat de ocazie !

— Dacă află șeful, e vai de zilele noastre !

— Ne rupe oasele !

— La urma urmei, de ce ar afla ?

— Vorba ta, de ce ar afla ?

— Mai bine îi spunem lui Hiacinto ! Șmecher cum e, găsește el ceva să ne scoată din încurcătură.

— Da, da, el găsește ! Hiacinto e prietenul meu ! Nu mă lasă. Trebuie să vină, nu ?

— L-a condus pe patron la aeroport ; după aceea s-o fi dus la hotel, să se culce.

— Unde spui că e acum ? a întrebat tîmp pitecantropul.

— La ho...tel ! La hotelul unde am tras și noi !

— Aha ! Atunci mă duc la acel hotel și-l aduc pe Hiacinto încoace ! Dar dacă fuge moșul ?

— Cum să fugă ? Am eu grijă !

— Așa da ! Dacă ai tu grijă, pot să mă duc după Hiacinto !

— Să vii repede ! l-a mai strunit mustăciosul, înainte ca Chico să iasă în stradă.

Deasupra vilei a coborît o liniște de cavou, deoarece magnetofonul fusese tratat, probabil, cu un pumn năprasnic și sfărîmat.

Ferindu-mă să fac zgomot, am încercat să ocup o poziţie ceva mai confortabilă, lucru destul de greu de realizat într-un spaţiu proporţional cu cel pe care-l au la dispoziţie sardelele într-o cutie.

— Nu-i aşa că merge bine ? a susurat Mihaela.

— Punct cu punct, după scenariul meu ! am răspuns cu modestie.

— Ce-o fi făcînd acum Mihai ? a întrebat într-o doară, pur retoric.

În debaraua noastră era la fel de multă lumină ca într-o sticlă cu cerneală „Pelikan", dar aş fi putut jura că-şi muşcă buza de jos.

Pelerin se ferea să se apropie de ascunzătoare — mustăciosul se învîrtea probabil prin preajma lui — şi cu atît mai puţin a putut s-o facă după ce s-a înapoiat pitecantropul cu Hiacinto.

Primele cuvinte referitoare la noi, „evadaţii", după această lungă şi sîcîitoare aşteptare, au fost ale perciunatului, adresate lui Josito.

— Ia spune tu ce aţi păţit, că de la animalul ăsta...

Fostul meu înger păzitor şi actuala victimă a perfidiei mele i-a adus la cunoştinţă că „grăsanul" şi fetişcana o şterseseră şi s-a rugat de el să-l scape de mînia patronului.

— Moşul trebuie că ştie ceva ! a reflectat Hiacinto.

— Poate că da, dar cum îl faci să vorbească ?

— Las' pe mine ! Am eu ac de cojocul lui.

Cunoscîndu-i metodele, doar le simţisem pe propria-mi piele, m-am speriat, cu toate că situaţia era scontată şi modul de a o contracara prevăzut în libret. Dacă Pelerin respecta punct cu punct indicaţiile de regie, nu i se putea întîmpla nimic.

Următorul act — vorba specialiştilor — a „curs" ca la o reprezentaţie bine rodată, în care actorii ştiu, cu ochii închişi, ce au de făcut.

Perciunatul s-a dus la Pelerin.

— Zi, au întins-o prietenii dumitale?

— După cum se vede, domnule Hiacinto ! Îmi pare rău că n-am fost în stare să-i urmez.

— Uite, doctore, ce vreau de la mata. Ai două alternative : ori răspunzi de bună voie și-atunci nu pățești nimic, ori te fac eu să spui tot, ceea ce, la vîrsta dumitale, e legat de riscuri.

Îi indicasem la repetiție să nu accepte imediat, ca să preîntîmpine suspiciunile. A jucat genial rolul indignatului.

— Eu ? Eu să trădez ? Sînt cunoscut ca un om care...

Monologul a continuat într-un crescendo admirabil dozat. Hiacinto a insistat, Pelerin a cedat încetul cu încetul într-un descrescendo la fel de abil, iar în final, într-o adevărată apoteoză a rolului, a căzut moralicește și fizicește și s-a predat :

— La urma urmei, ce rost are să-mi scot pielea la mezat pentru niște persoane pe care abia le cunosc ? Au evadat acum o oră și jumătate. Înainte de a sări pe fereastră, au calculat, cu ceasul în mînă, cît timp le trebuie lui Josito și lui Chico să înconjure casa, și au ales momentul cînd aceștia se găseau de partea cealaltă. Mai întîi a ieșit Coman, la turul următor fata. Asta-i tot.

— Încotro au luat-o ?

— Păi...

— Au discutat, au aranjat ceva, în prealabil, nu-i așa ? Iar matale, ca un ștrengar ce ești, ai tras cu urechea ! Adevărat ?

— Ei, da ! a rîs Pelerin, flatat. Dar cu obrazul meu cum rămîne ?

— Am avut o vorbă, doctore. Iar o luăm de la Adam și Eva ?

— Gata, sînt cuminte ! Coman a vrut să se ducă direct la „ăia", dar domnișoara a insistat să treacă mai întîi pe la hotel. Pînă la urmă dumnealui a cedat.

— Așadar, la hotel. Și după aceea... la care „ăia" ?

— La „concurență" ! Așa parcă spuneau.

— La care concurență ?

— Dumneata trebuie să știi mai bine. La cei care puseseră ochii pe trident, încercînd să i-l sufle lui Portella.

Era atît de stupefiat, încît, fără să vrea, i-a scăpat un nume:

— La Bergun ? Cum au aflat despre el ?

— Presupun că patronul dumitale a comis o indiscreţie.

— Ce treabă aveau cu Bergun ?

— N-au pomenit despre scopul vizitei lor la acest... Ber... gun ! (A pronunțat numele cît a putut de tare și de răspicat, ca eu și Mihaela să-l înțelegem și să ni-l întipărim în minte.) Judecînd logic, a urmat el intențiile lor sînt evidente. Dintr-un motiv sau altul, evită să se adreseze poliţiei, considerînd o alianță cu Bergun mai eficientă și mai... avantajoasă. La ora actuală, duc probabil tratative cu acest domn.

Perciunatul s-a prins. I se părea normal că rîvneam, ca și Portella și Bergun, la tezaurul fenician și de asemenea că neajungînd la o înțelegere cu cel dintîi, ne propusesem să ne adresăm celuilalt. Într-un singur punct nu era sau nu voia să fie de acord cu doctorul : că avusesem timp să luăm contact cu el.

— Încă nu pot fi acolo ! Pînă au găsit un taxi, pînă au ajuns la hotel, cît au mai zăbovit... Și apoi, din bulevardul Rivadavia în cartierul Mataderos e drum lung.

Cartierul Mataderos era de dimensiunile unui oraș, așa că informaţia n-avea, practic nici o valoare. Pelerin a făcut însă foarte degajat o remarcă, pentru care îmi venea să-l sărut. A zis :

— Depinde ! În partea dinspre El Centro poţi ajunge în cîteva minute.

— Unde e El Centro și unde e strada Catamar ? Tocmai lîngă portul vechi ! Un ceas îţi trebuie, din Rivadavia, mai ales pe aglomeraţie. Dacă mă fac forte, ajung înaintea lor.

— Ce ai de gînd, domnule Hiacinto ?

Pretenţiile lui Pelerin erau totuși exagerate. Ar mai fi lipsit să-i pretindă perciunatului numărul, etajul și apartamentul. Dacă acesta nu i-a dezvăluit intenţiile sale — de altminteri, un secret al lui Polichinelle — s-a lăsat în schimb păcălit cu privire la domiciliul lui Bergun.

— Strada Catamar... a monologat savantul, da, da, o știu. La numărul 241 locuiește o verișoară de a mea !

— Prostii ! l-a contrazis imediat Hiacinto. N-are decît vreo zece case, pe o singură latură ; vizavi e zidul abatorului.

Era arhisuficient. Asta a înțeles-o și inimosul nostru aliat; deoarece nici perciunatul nu mai avea pretenții la el, dialogul s-a încheiat spre mulțumirea amîndorura și spre a noastră, a celor din debara.

Finalul optimist al piesei a stîrnit entuziasmul Mihaelei, care, condamnată la muțenie, și-l manifesta călcîndu-mă pe picioare și dîndu-mi ghionturi cu nemiluita.

Ceva mai tîrziu l-am auzit pe Hiacinto poruncind :

— Chico, tu rămîi aici ! Josito vine cu mine !

— Unde mergem ?

— În cartierul Mataderos ! Ca să prindem păsările călătoare și să le aducem înapoi în colivie.

— Ce fel de păsări călătoare ? a întrebat Chico. Rațe sălbatice ?

Nu l-au lămurit. S-au urcat în mașină și au luat-o din loc, ambalînd motorul ca la curse.

Gospodinele din strada Catamar

Doctorul Pelerin a venit să ne scoată din cutia cu sardele. Înainte de a descuia, ne-a asigurat :

— Chico stă pe terasă, nu se urnește de-acolo. Puteți ieși !

Ne-am furișat pînă la baie, cînd în poziție verticală, cînd de-a bușilea, ca pitecantropul să nu ne simtă. Acolo, între cadă și chiuvetă, ne-am luat rămas bun.

I-am declarat bătrînului că se comportase admirabil, întrecîndu-mi cele mai temerare speranțe. De aceleași superlative s-a bucurat din partea fetei, ceea ce i-a făcut o plăcere și mai mare. S-a îmbujorat ca un elev căruia i se decerne cununa de lauri. I-am promis, în sfîrșit, că nu-l va mai avea mult de suportat pe musafirul nepoftit, drept care am fost sărutat pe frunte.

Chico nu prezenta un pericol ; considerînd supravegherea „moșului" o formalitate, renunțase la ronduri și se tolănise pe un șezlong, trăgea din țigările sale puturoase și bombănea.

Vegheat de Pelerin, am părăsit vila prin fereastra băii, Mihaela ușor, eu cu chiu cu vai, exact cum prevăzusem.

Traversînd grădina vecinului am ieșit în stradă și am luat-o la goană, oprindu-ne abia după colț, la un telefon public.

De la „informații" am obținut numărul prefecturii de poliție ; centrala mi-a făcut legătura cu „brigada operativă", cu care am purtat o scurtă convorbire.

Acum mă puteam duce la hotel să mă dedic aspectului meu exterior. Mihaelei, căreia îi sfîrîia inima să ajungă mai repede la Costăchescu, nu i-a convenit. În loc s-o declare deschis, umbla cu fofîrlica :

— Dacă Hiacinto și Josito, tot așteptîndu-ne, își pierd răbdarea și pleacă ?

— Nici o grijă ! Nu fac ei asta !

— Dar dacă iau legătura cu Bergun și-i toarnă niște gogoși și-l conving s-o șteargă ?

M-a apucat rîsul de cum își imagina ea relațiile dintre două bande rivale și i-am explicat că unicul țel al perciunatului era acela de a ne readuce în casa lui Pelerin, înainte ca șeful său să prindă de veste.

— De aceea, am spus în încheiere, trebuie să drămuim timpul, ca nu cumva să fim acolo înaintea poliției.

Nu mă putea contrazice, raționamentul meu fiind de puritatea diamantului, totuși nu s-a lăsat ; a pornit împotriva mea un atac pe tema tridentului :

— Tovarășe Coman, sînt convinsă că misiunea dumneavoastră e foarte, foarte importantă, dar o am și eu pe a mea. S-a furat o piesă din expoziția de care răspund și sînt obligată să iau măsuri. S-ar putea ca dumneavoastră să nu vă convină, ca aceste măsuri să vă stingherească... De aceea trebuie să găsim un limbaj comun.

— Stai, că nu-i tocmai așa ! Din ziua deschiderii expoziției, paza o asigură poliția locală, iar răspunderea materială o poartă, potrivit contractului, societatea argentiniană de asigurări.

— Adevărat ! În acest caz, după părerea dumneavoastră, noi ne putem spăla pe mîini !

— Cine zice... ? Sînt hotărît să mă bat pentru trident pînă în pînzele albe ! Dar ce legătură are asta, rogu-te, cu Bergun și mai ales cu Mihai Costăchescu ? Îl cunoaștem, și eu și dumneata, pe actualul deținător al piesei,

pe nume Ambrosio Portella! Ce fel de „măsuri" ţi-ai propus ca să i-l iei înapoi?

N-a ştiut ce să răspundă. Nici eu n-aş fi putut. Îmi părea rău că o necăjisem, deşi întreaga tevatură se datora faptului că-i căzuse cu tronc nenorocitul, nemernicul de Costăchescu. Îmi venea să strig: „nu te merită, e o canalie!", dar riscam să-mi aprind iar pe degeaba paie în cap. Deoarece am suflet bun şi mă strădui să înţeleg tineretul şi problemele lui, deoarece consider dragostea cel mai nobil şi mai înălţător dintre sentimente — de altminteri avea să se convingă curînd că o dăruise unui netrebnic — am cedat... parţial.

— Fie! Mergem în strada Catamar. Dar... uită-te la mine cum arăt! Dă-mi barem voie să-mi clătesc obrazul şi să mă schimb.

A binevoit să-mi dea încuviinţarea. La hotel s-a dus mai întîi să întrebe dacă nu se primise telefon de la Costăchescu sau în legătură cu el. Răspunsul a fost, potrivit previziunii mele, negativ. A ezitat înainte de a urca în camera ei — credea că aşteptîndu-mă în hol o să mă determine să isprăvesc mai repede — apoi s-a decis să se ducă să-şi pună altă rochie.

Mi-am văzut de treabă în ritmul meu obişnuit; am lăsat duşul să-mi biciuiască trupul, m-am ras, am schimbat peticul de leucoplast cu altul mai mic şi m-am îmbrăcat alegînd o cămaşă albă şi o cravată în ton cu costumul meu bej de tergal.

Am găsit-o jos, la poartă, stînd ca pe ghimpi. Bluza galbenă o prindea grozav de bine, era tare nostimă, aşa că perspectiva unei plimbări alături de ea mă umplea de mîndrie, în ciuda celor peste cincizeci de ani ai mei... sau tocmai de aceea.

Am ajuns în străduţa din spatele uriaşului complex al abatoarelor înainte de zece. Şoferului i-am spus să ne lase la o distanţă oarecare de colţ, iar pe Mihaela am instalat-o, pentru orice eventualitate, sub bolta unei porţi, înainte de a porni în recunoaştere.

Am zărit mai întîi maşina — Mustangul portocaliu — singura parcată pe partea carosabilă destul de îngustă; casele înşirate pe dreapta erau vechi şi urîte, cu zidurile umede şi scorojite. Vizavi se afla incinta din cărămidă

roșie a abatorului, care se prelungea dincolo de strada Catamar, spre alte ulicioare la fel de strîmte și de sărăcăcioase, cît vedeai cu ochii.

În afara celor doi din limuzină, nici țipenie de om! Am, la vîrsta mea, o vedere excelentă, așa că n-a fost nevoie să mă apropii ca să-i recunosc. Hiacinto ședea la volan, mustăciosul pe locul din spatele lui.

Două automobile ale poliției s-au oprit concomitent la un capăt și la celălalt al străzii Catamar, zădărnicind orice manevră a Mustang-ului. Hiacinto și Josito căzuseră în cursă. Pînă s-au dat jos, pînă s-au înțeles în ce casă să se refugieze, agenții îi încercuiseră și le oferiseră în dar cîte o solidă brățară de oțel inoxidabil.

Operația s-a terminat într-un timp record, și chiar dacă am fi vrut, n-am fi putut ajunge la locul acțiunii; de aceea am luat-o într-acolo cu pas domol, la adăpostul caselor, un schimb de focuri nefiind exclus. Tot ce am mai găsit au fost cele trei-patru gospodine care-și abandonaseră cratițele și cîrpele de praf și comentau cu competență senzația zilei.

Ne-am amestecat printre ele și am auzit:

— Niște hoți! Credeau că dacă nu-s bărbații noștri acasă, își pot face mendrele!

— N-au venit să fure, ci să taie gîtul cuiva! Ascultă-mă ce-ți spun, Carmencita, erau sadici, dintre cei care omoară femei și le ciopîrțesc. N-ai văzut cum le-a confiscat revolverele?

— Vorbiți și voi ca să vă aflați în treabă! Or fi fost de-ai ăluia, de a închiriat casa de la numărul șapte! Mie nu mi-a plăcut... expresia lui! Mie nu-mi plac oamenii care uită să-ți dea bună-ziua.

Flecăreau de-a valma, neavînd timp nici să-și tragă sufletul. Abia cînd o matroană a pus întrebarea: „cine o fi chemat poliția?“ la care celelalte au dat din umeri, m-am putut amesteca.

— Cred că nu era nevoie s-o cheme cineva! Probabil că-i urmărea mai de mult!

Aici mă simt dator să fac o paranteză. După cele cîteva zile petrecute la Buenos Aires, eram convins că pentru mine spaniola nu mai deține secrete. Vorbeam cu multă îndrăzneală, fără să-mi dau seama că anumite construcții

specific românești, care nu figurau în tezaurul lexical al limbii lui Cervantes, le traduceam *ad-literam*.

Așa stînd lucrurile, faptul că am surprins-o pe una șoptind vecinei : „e un gringo", expresie cu care sînt etichetați aici străinii din orice parte a lumii, m-a afectat. După un schimb de opinii în legătură cu capturarea criminalilor, mi s-a oferit în sfîrșit ocazia să revin, ca să zic așa, la oile mele.

— Pomeneați de numărul șapte ! Nu șade acolo un domn Bergun ?

— Bergun ? a repetat una dintre gospodine. S-ar putea să-l cheme și așa. Mie nu mi s-a prezentat.

— Ba da, Bergun ! a confirmat alta. Mi-a spus-o încasatorul de la lumină. Văzînd că s-a mutat cineva în casa aia, s-a dus să-i facă abonamentul.

— Cînd a sosit ?

— Să fie vreo săptămînă, zece zile ! N-a adus nimic, nici un fir de ață, dar musafiri a avut cu duiumul, seara mai ales. Matale cum de știai că stă aici ?

— Păi dacă la el veneam ! Adresa am căpătat-o de la un amic, negustor de antichități. Mi-a spus că domnul Bergun e specialist în porțelanuri vechi și că ar avea de vînzare cîteva piese frumoase. O fi acasă ?

Nu știa nimeni, cu excepția unei cucoane care urmărise conversația noastră de la geam și care, suferind de insomnie, îl ținuse sub observație pe noul locatar mai abitir decît celelalte.

— Dacă vă interesează, vă pot spune eu cîte ceva. La început, după ce a ocupat locuința, a fost liniște, de parcă ar fi rămas goală ca înainte. Foiala s-a pornit abia zilele trecute, joi — vineri, după ce l-au adus pe cel cu capul bandajat.

— Ce s-a întîmplat cu el ? Mai stă acolo ? a sărit Mihaela, ca mușcată de o viespe.

— Nu mai e nimeni ! Azi-noapte au luat-o din loc, cu bolnav cu tot.

Asta lovitură de teatru ! Eu am scrîșnit doar din dinți, dar Mihaela era atît de afectată, încît brațul meu a fost acceptat ca mijloc de susținere.

— Să plecăm, tovarășe Coman ! m-a rugat, suflîndu-și nasul.

— Da, mergem !

Înainte de a mă despărți de gospodinele din strada Catamar, am aruncat o vorbă despre neplăcerile hotelului, despre zgomot și așa mai departe.

— Dacă tot s-a eliberat la numărul șapte, mi-a sugerat cea de la geam, de ce n-ați închiria dumneavoastră casa ? Camerele-s bune, spațioase, răcoroase... Pentru cine n-are pretenții la lux, sînt minunate.

I-am mulțumit. Ideea îmi venea ca o mănușă.

— Sînt un om modest, m-am autocaracterizat. Ar trebui totuși să le văd.

— Nimic mai simplu ! m-a asigurat cea căreia i se spunea Carmencita. Cheile le găsiți alături, la domnul Leopoldo Varela. El administrează casa și tot cu el vă înțelegeți asupra prețului.

Deși nu-mi făceam cine știe ce iluzii, m-ar fi amuzat să dau o raită prin sediul temporar al bandei de spioni căreia îi aparținea afurisitul de Costăchescu.

După ce am trimis-o acasă pe Mihaela, am alergat la doctorul Pelerin. Era aproape de amiază și cartierul dormita, amorțit de caniculă. Cîinii, pisicile, cocoșii și celelalte viețuitoare amuțiseră, în afara greierilor care cîntau de mama focului printre firele de iarbă.

Pe terasă nu mai era nimeni. Am fost nevoit să sun insistent, pînă mi s-a deschis. Pelerin purta o pijama zmeurie cu pantalonii pînă la genunchi și cu o bluză largă, asemănătoare costumelor judokanilor.

Figura lui arăta mai smeadă, mai stafidită ca în ajun, iar ochii abia se vedeau sub pleoapele congestionate. M-am scuzat :

— *Dispense*, doctore. V-am trezit !

— Nu face nimic ! Mă trîntisem olecuță după „cheful" de astă-noapte. Ce vești aduceți ?

— Vă povestesc îndată. La dumneavoastră ce s-a mai întîmplat ?

— Nimic important! A venit poliția și l-a luat pe Chico. Cum au pătruns agenții, a ridicat cuminte mîinile și s-a suit în dubă. Mai neplăcute au fost formalitățile. Mi s-au pretins declarații, am iscălit o mulțime de hîrtii...

— Le-ați spus ceva ?

— Despre trident ? N-am pomenit nimic, așa cum ne-a fost vorba. Dar pentru ceea ce va declara arieratul acela la interogatoriu, nu garantez ! Dumneavoastră ce aţi făcut?

— Plecînd de-aici, am telefonat la prefectură. Am spus că aţi căzut victimă unui atac banditesc, fiind reţinut cu forţa la propriul dumneavoastră domiciliu și că doi dintre gangsterii ce v-au călcat pregătesc o spargere în strada Catamar. Cam asta... plus că am dat semnalmentele lui Hiacinto și ale lui Josito.

— Hi-hi-hi ! s-a bucurat în felul său caracteristic tezaurologul. Alteţa voastră a fost la înălțime. V-au crezut pe cuvînt ? Nu v-au pus întrebări ?

— Ba da ! Cine sînt... De unde vorbesc...

— Și ce le-aţi zis ?

— Adevărul ! Rugîndu-i să verifice la „Grand Hotel Majestic“, ca să se convingă că nu-i o farsă.

— În strada Catamar cum a mers ?

— Strună ! Au venit polițiștii, le-au pus cătușele și gata. Păcat că bîrlogul lui Bergun era gol.

S-a schimbat la faţă și m-a privit mustrător.

— Domnule Coman, sînt intrigat ! De ce, în chestiunea tridentului, nu cereţi sprijin autorităţilor ? Ce se întîmplă ? Îmi ascundeţi ceva !

Mă luase pe nepregătite. M-am bîlbîit penibil :

— De unde ! Mă gîndeam... voiam să încerc eu însumi... fiindcă...

— Am impresia că vă feriţi de mine ! Veţi fi avînd anumite motive, deși s-ar zice că mi-am dovedit loialitatea. De ce n-aveţi încredere ?

— Nu-i vorba de încredere, doctore ! am încercat s-o dreg ! Punînd organele forţei publice pe urmele răpitorilor lui Costăchescu, îi periclităm viața. Bandiții, văzîndu-se încolţiţi, nu vor pregeta să-l lichideze. De aceea am ezitat, și fiindcă mai am o speranţă...

Nu mai eram atît de ferm convins de vinovăția arheologului. Ultimele întîmplări veneau parcă în sprijinul teoriei Mihaelei și repetînd-o într-una, ea mi se infiltrase în subconștient și prindea încet-încet rădăcini.

— S-a înseninat puțin, fără să redevină cel dinainte.

— Mda, așa o fi ! Ce fel de speranță, dacă nu sînt indiscret ?

— De a descoperi ceva în strada Catamar.

— Referitor la adresa unde s-au mutat ? Nu-i rău, nu-i rău de loc, alteță ! Mi-ar place să vă însoțesc.

N-aveam de ce să-l refuz.

— Bine, doctore, vom merge împreună, dacă nu vă simțiți prea obosit.

S-a indignat ca unii bătrîni cînd li se pune la îndoială condiția fizică.

— Vedeți-vă de treabă ! Sînt într-o formă, de v-aș putea ridica și pe dumneavoastră pînă-n tavan.

Satisfăcut, cu moralul remontat și umflîndu-se în pene, a intrat în odaia de dormit să se îmbrace. A revenit într-un pantalon de catifea, într-o cămașă în carouri și cu un *sombrero* impresionant pe cap.

Dintr-un garaj ca de casă de păpuși pe care nu-l observasem pînă atunci, a scos un minuscul „Morris 600", trecut de prima tinerețe. M-am înghesuit în el cum am putut, cu genunchii lipiți de piept, ca mumiile peruviene.

Călătoria spre cartierul Mataderos a însemnat un șir neîntrerupt de emoții. Nu că am fi fost urmăriți, atacați cu rafale de mitralieră sau că am fi descoperit în portbagaj o mașină infernală. Nu, bătăile mele de inimă s-au datorat exclusiv modului în care Pelerin conducea. Viteze inferioare celei de la extremitatea cadranului erau pentru el de neconceput, ca și ideea de a se lăsa depășit. Clădirile, vehicolele de orice fel, copacii, stîlpii de telegraf se preschimbau în fantome efemere, iar pietonii, după trecerea lui, rămîneau stană de piatră.

Pe marile bulevarde cu trafic intens, pe Lenadro Alem, pe Corientes sau pe Santa Fé, doar printr-un miracol slalomul nostru nu s-a soldat cu o catastrofă.

Repet, nu știu cum am scăpat teafăr din această cursă diabolică ; de aceea, coborînd din micul „Morris" cu imaginea unui maldăr de fiare îndoite imprimată pe retină, am mulțumit cerului.

Domnul Leopoldo Varela, din strada Catamar numărul cinci, era la masă. Nu s-a arătat prea încîntat de vizita noastră, deoarece avea un adevărat cult pentru tricotidianul proces de alimentare indispensabil arderilor din organism. Asta se putea constata după pîntecele său impresionant și după pungile de grăsime așternute pe chip ca pernițele pe un divan.

S-a rostogolit în întîmpinarea noastră ca un butoi de bere, ștergîndu-și mîinile unsuroase de fundul pantalonilor.

Cînd i-am exprimat dorința de a vedea casa, s-a întristat, dar asigurîndu-l că nu vom abuza de timpul său prețios, a răsuflat ușurat.

— Vreți s-o închiriați ? E o locuință frumoasă, adevărată pomană la prețul la care o dă proprietarul : 5000 de pesos pe lună ! Lumina, apa și celelalte vă privesc !

— Mi se pare convenabil. Dacă ne place, o luăm ! Cerîndu-i cheile, am adăugat : nu trebuie să vă deranjați, ne descurcăm și singuri.

Îl făcusem atît de fericit, încît a fugit să le aducă, cu o sprinteneală de care nu l-aș fi crezut în stare. A trebuit însă să renunț la intenția de a-l trage de limbă în privința fostului locatar, deoarece, terminînd cu noi, ne-a lăsat pur și simplu baltă.

Descuind poarta imobilului de la numărul șapte, am încercat o senzație stranie. Domnea o liniște desăvîrșită și o beznă, pe care ici-colo doar o străpungea cîte o dîră aurie strecurată printre șipcile jaluzelelor.

Holul cu dale de mozaic și cu mobilă masivă — mai mult o ghiceam decît o vedeam — mirosea a praf și vechituri ca podul casei părintești, locul de joacă preferat al copilăriei mele. Am aprins lumina electrică. Nu fusese niciodată un interior elegant, deși cîteva piese, acum deteriorate și cu lustrul pălit, trăiseră zile mai bune. O locuință de oameni modești ca și celelalte de pe această stradă, unde un covor, un bibelou, un tablou sînt vise rareori împlinite.

Am urcat scara interioară spre odăile de la etaj. Erau două, cu o ușă de legătură între ele. Și aici, același aer îmbîcsit, înăbușitor.

Am ridicat obloanele și odată cu lumina zilei, orbitoare ca a unei explozii, a pătruns un fluid fierbinte dar cel puțin respirabil.

Camera aducea a cocină de porci. Podeaua era presărată cu mucuri și cu scrum de țigară, cu resturi de mîncare și cu tot felul de gunoaie. La fiecare pas te împiedicai de sticle goale iar pe masa slinoasă se îngrămădeau farfurii și pahare murdare.

M-am apucat de lucru, cu obișnuita-mi conștiinciozitate. Am supus unui examen riguros hîrtiile soioase cu care-și șterseseră labele, apoi etichetele sticlelor, chiștoacele cafenii-negricioase, cu riscul de a-mi păta bunătatea de costum de tergal. Pelerin mă urmărea cu sufletul la gură, abținîndu-se de la comentarii, ceea ce era drăguț din partea lui.

Activitatea mea susținută n-a rămas, pînă la urmă, un simplu exercițiu fizic, ci s-a soldat cu rezultate promițătoare. Îmi atrăsese atenția pulberea cărămizie de la picioarele unui scaun, scuturată desigur de pe tălpile celui care șezuse acolo. Am adunat, cu ajutorul unei file de bloc-notes, o grămăjoară ; examinată la fereastră, la lumina vie a mijlocului de zi, pulberea s-a dovedit a fi compusă din mici grăunțe de nisip. I-am arătat-o lui Pelerin.

— Iată ceva interesant ! Poate aveți vreo cunoștință la Institutul de geologie, ca să ne lămurească de unde provine.

S-a uitat la firicelele roșcate, le-a frecat între degete.

— Nu e nevoie de un geolog ! Oricine, la Buenos Aires, vă va spune că un nisip ca acesta se găsește numai în Delta Tigrului.

— Unde e această Deltă a Tigrului ? Te pomenești că prin Țara de Foc !

— Aș ! E locul de odihnă și de recreare cel mai îndrăgit al concetățenilor mei. Din El Centro nu-s decît vreo douăzeci și cinci de kilometri. Se află la confluența celor două mari fluvii, Uruguay și Paraná, care se varsă acolo în ocean, formînd întinderi vaste de apă și mici insule de verdeață. Cum vă spuneam, nisipul roșu e specific acestui ținut.

Am înregistrat cu satisfacţie informaţia şi, împăturind foaia de hîrtie, am vîrît-o în buzunar.

Bergun sau unul dintre oamenii săi fusese de curînd în Delta Tigrului, fapt confirmat de o altă descoperire, cea a unor bilete de autobuz. În capitala Argentinei, pe biletele de autobuz se imprimă traseul şi staţiile principale ; cele găsite de mine pe duşumea indicau, ca punct terminus, staţia Tigre.

Buna dispoziţie, pe care mi-o manifestam fluierînd un fragment din „Hora staccato", a scăzut brusc la remarca lui Pelerin, cum că zona de week-end a metropolei e pe măsura acesteia, un teritoriu imens, cu mii de vile, vilişoare, bungalow-uri şi cabane, ne mai punînd la socoteală hotelurile, motelurile şi campingurile.

Am păstrat totuşi biletele, punîndu-le lîngă pacheţelul cu nisip, înainte de a trece în cealaltă încăpere.

Aceasta fusese favorizată de soartă, cei care o ocupaseră posedînd, de bună seamă, elementare noţiuni de igienă. Mobilierul — un pat dublu, două noptiere, o comodă, un mic birou erau şterse de praf şi podeaua măturată. Dacă această stare de fapt satisfăcea cerinţele omului civilizat, ea îl dezavantaja net pe investigator. În pofida inconvenientelor sau tocmai din pricina lor, am pornit la treabă cu şi mai multă tragere de inimă.

N-am să redau în detaliu etapele migăloaselor mele căutări, ci doar rezultatele, singurele care contează. La început au fost cît se poate de modeste. Dacă ceva merită amintit, este existenţa unei boxe, accesibilă dinspre dormitor printr-o uşă glisantă. Neîncuiată fiind, am descoperit în interior un capăt de tifon galben-cafeniu, cu iz de tinctură de iod. Presupunînd că provenea de la bandajul lui Costăchescu, şederea lui provizorie în strada Catamar era ca şi dovedită.

Spuneam că rezultatele fuseseră modeste la început. Spre sfîrşitul percheziţiei însă, am dat lovitura ! „Marea descoperire" s-a făcut nu datorită perspicacităţii mele, ci norocului doctorului Pelerin. Poate că-s nedrept atribuind totul norocului, căci de n-ar fi avut bătrînul ochiul format, ne ştergeam pe bot şi ne întorceam acasă cu traista aproape goală.

Pe micul birou vopsit cu bronz ca vai de lume, acoperit cu un cristal crăpat, se afla o mapă obișnuită, cu o sugativă vîrîtă pe sub colţuri.

Sugativa netedă, nepătată, nu slujise niciodată la uscarea cernelii vreunei scrisori, a vreunei file de jurnal intim sau a unor socoteli gospodărești. Plecînd de la principiul adesea enunțat, potrivit căruia curățenia se numără printre adversarii principali ai anchetatorului, am neglijat mapa, dedicîndu-mă doar sertarelor și prafului din ele.

Pelerin, din plictiseală sau dintr-o intuiţie genială, o ridicase și se dusese cu ea la fereastră. De acolo m-a chemat :

— Domnule Coman, veniţi puţin ! Dacă nu mă înșel, aici sînt urme de scris !

Nu se înșela ! Se notase ceva pe o coală de hîrtie, utilizîndu-se mapa ca suport. Mina sau pixul metalic imprimase literele pe sugativă, fără ca ele să fie descifrabile cu ochiul liber.

Criminalistica modernă cunoaște o sumedenie de metode pentru evidenţierea semnelor grafice ilizibile, dar silit de împrejurări, am recurs la cea mai rudimentară.

I-am cerut lui Pelerin creionul pe care-l purta în buzunarul de la piept și, cu ajutorul unei lame vechi găsite pe chiuvetă, am ras peste sugativă puţină pulbere de grafit. În lipsa unui tampon de vată, m-am folosit de un colţ de batistă. Așternînd praful negru într-un strat uniform, am trecut ușor peste liniile imprimate pînă ce pe fondul cenușiu au apărut, albe, literele și cifrele. Ceea ce am citit, și peste umărul meu bătrînul, n-avea nici un înţeles :

OD — 6 sf — 4 cyl ax 0°

OS — 8,5 sf — 2 cyl ax 0°

— Un text cifrat ! am exclamat dezamăgit. Asta mai lipsea ! Unde găsim acum pe cineva să ni-l decodifice ?

Făcusem iarăși o greșeală. N-aveam, din punctul de vedere al lui Pelerin, nici un motiv să nu mă prezint cu sugativa la poliţia argentiniană. Fie că exclamaţia mea îi scăpase, fie că ţinea să mă menajeze, nu s-a referit la ea, ci mi-a pufnit în nas :

— Vă dezleg cu acest „cifru“, alteţă serenisimă : *ochiul drept minus şase sferic, minus patru cilindric, axa zero grade, ochiul stîng minus opt şi jumătate sferic, minus doi cilindric, axa zero grade !*

— O... reţetă de ochelari ?

— Da, o foarte obişnuită şi cît se poate de banală reţetă, destinată corectării unei miopii astigmatice.

Precis m-am făcut ca floarea de mac. Unica mea scuză era că aveam o vedere excelentă şi că nu recursesem niciodată la serviciile unui medic oculist.

Copiind reţeta, am tras nişte concluzii. Iar aceste concluzii veneau din nou în sprijinul părerilor mele — după Mihaela preconcepute — despre Costăchescu.

Satisfăcut ca întotdeauna cînd îţi iese o pasienţă, i-am propus lui Pelerin să plecăm. A acceptat cu inima uşoară, deoarece iluziile pe care şi le făcuse în legătură cu expediţia noastră se spulberaseră. Ea nu furnizase revelaţii senzaţionale ci fusese, citîndu-l pe el, „un fiasco“. Bietul om nu-şi imagina ce greutate pot avea, într-o anchetă, „fleacuri“ ca grăunţe de nisip, bilete de autobuz sau o reţetă cu dioptriile astigmaticului domn Costăchescu.

Am ieşit în stradă, animat de un optimism de zile mari, şi i-am înapoiat lui Varella cheile, aruncîndu-i-le pe fereastră.

Prudenţa fiind mama înţelepciunii — un accident de circulaţie, acum în preajma atingerii ţelului, ar fi picat cît se poate de prost — nu m-am suit în „Morrisul“ lui Pelerin, ci am luat autobuzul.

Cei 423 de opticieni din capitala Argentinei

Am ajuns la „Grand Hotel Majestic“ stors de vlagă. Mihaela lăsase vorbă să-i telegrafiez la expoziţie, ceea ce am făcut. Abia ieşisem de sub duş şi-mi aruncasem pe umeri halatul pluşat, că mi-a bătut în uşă. Am lăsat-o să aştepte puţin, ca s-o pot primi într-o ţinută cuviincioasă.

Mă pregătisem să-i redau pe scurt aventurile mele, dar n-a fost chip. Cerea mereu alte amănunte, le comenta,

mă contrazicea, insista, și astfel conversația s-a întins pînă la limita răbdării.

Am făcut cîteva apropouri să ne continuăm discuția la un restaurant ; spunea „da, da,“, dar nu se îndura să se ridice de pe scaun. După epuizarea materialului faptic, a trecut la concluzii :

— Şi-au mutat sediul din strada Catamar în Delta Tigrului, deoarece apartamentul li s-a părut, din cauza vecinilor, nepotrivit ca loc de detenţie. Aveau nevoie de o clădire izolată, şi delta, cu vilele ei ascunse în grădini, oferea condiţii mai avantajoase.

Credinţa ei neclintită în nevinovăţia lui Costăchescu, teama obsedantă pentru viața lui — în fond niște sentimente demne de stimă — trezeau în mine spirit de frondă și dorință acerbă de a o vindeca. Era inadmisibil ca o fată inteligentă, cinstită să-și facă idol dintr-un mișel !

Dovezilor adunate încă în ţară, pe care le expusesem Mihaelei în repetate rînduri, li se adăuga acuma una nouă.

— Tovarășă Rotaru, îţi aminteşti ce s-a găsit în ambulanţă, în afară de haina lui Costăchescu ? Cioburi de sticlă, nu-i așa ?

— Ei și ?

— Provenite de la niște ochelari sparţi !

— Evident ! Mihai a fost bruscat, s-a împotrivit și cu ocazia asta i s-au spart ochelarii.

— Dacă ochelarii tuturor miopilor și prezbiţilor s-ar prăpădi numai cu ocazia unor încăierări, opticienii ar muri de foame. Cauza principală rămîne nebăgarea de seamă. După mine, Costăchescu i-a spart din neatenţie, cioburile constituind de fapt dovada că e membru al bandei.

— Nu vă înțeleg...

— În strada Catamar, cineva a notat pe o hîrtie dioptriile unor lentile pentru miopie astigmatică ; copia ţi-o pot arăta. Punctul unu ! Punctul doi : e îndeobște cunoscut că fără ochelari, persoanele cu mari deficiențe de vedere sînt ca și paralizate. Fug imediat să-și comande alţii. De acord ?

— Da, dar nu văd...

— Ca adversar al lui Bergun, ca prizonierul lui, crezi că protejatul dumitale s-ar fi bucurat de o asemenea favoare ? Pentru cei ce-l păzeau nu era oare mai avantajos să-l știe imobilizat, incapabil să se opună sau să evadeze ? Nici n-aveau nevoie să-l supravegheze, într-o asemenea situație. Ca atare, cel căruia i s-a îngăduit să-și comande alți ochelari nu putea fi decît un aliat, un prieten ! *Quod erat demonstrandum !*

Crezusem că o voi face praf cu această nouă probă, dar s-a întîmplat altfel. Mi-a dat o replică exasperant de logică, performanță de care e capabilă numai o femeie îndrăgostită :

— Le-o fi fost milă de el ! Criminalii cei mai înrăiți au uneori sentimente umanitare !

— Na-ți-o bună ! am exclamat arțăgos. Hoți, spioni, ucigași blînzi ca mielușeii și sensibili, ce mai, pîinea lui Dumnezeu !

Zîmbetul cu care mi-a răspuns m-a topit. Avea un farmec irezistibil și, dacă stam să mă gîndesc, îmi fusese de ajutor. Orgoliul m-a oprit însă s-o recunosc deschis. Am ales calea compromisului și am poftit-o la masă cu o curtoazie căreia n-a fost în stare să-i reziste.

La *steak-bar*-ul de peste drum ne-am așezat în fața unor fripturi supradimensionate și, preț de o jumătate de oră, n-am avut cum să ne ciondănim. Halbele de bere pe care le-am ciocnit au consfințit, dacă nu pacea, cel puțin un armistițiu promițător și ne-am continuat schimbul de păreri, ca și cînd între noi ar fi domnit cea mai dulce armonie.

— După cum știi — nu-i spusesem nimic, dar fără introducere nu se poate — îmi pun mari speranțe în rețeta de ochelari. Și iată de ce : ea n-a putut fi încredințată decît unui optician autorizat, și oricîți opticieni ar fi în Buenos Aires, îl putem depista. Asta pe de o parte. Pe de alta, e practic exclus ca două sau mai multe persoane cu miopie astigmatică să poarte lentile cu absolut aceeași combinație de dioptrii. Așadar, luîndu-i la rînd pe opticieni, vom ajunge la Costăchescu !

În temeiul unor înțelegeri tacite, ne-am postat amîndoi, în privința individului, pe o poziție de neutralitate : eu nu mai utilizam calificative ca „spion", „ucigaș", „cri-

minal“, iar ea se abținea să pomenească despre „sărmana victimă“.

Raționamentul meu de granit a convins-o ; s-a ridicat de la masă și a revenit cu cartea de telefon și cu un plan al orașului. Așa că operația „optician“ a debutat fără întîrziere, la rotiseria din bulevardul Rivadavia, unde rămăsesem singurii clienți.

Mie, după consultarea cărții de telefon, mi-a cam scăzut entuziasmul. La capitolul special cu abonații grupați pe profesiuni, am numărat nu mai puțin de 423 de opticieni. Socotind în medie trei minute de convorbire, am ajuns la impresionantul număr de douăzeci și una de ore, dacă aș fi făcut numai asta...

Practică, Mihaela a despăturit harta și a delimitat cu un creion zona cuprinsă între cartierul Mataderos și Delta Tigrului. Apoi s-a apucat să bifeze numerele de telefon ale opticienilor din această zonă.

Procedeul mi s-a părut imperfect, deoarece Costăchescu sau persoana trimisă de el să-i comande ochelarii putea să-o facă oriunde în Buenos Aires, în cartierele Flores sau Avellaneda, de pildă. Cînd i-am spus-o, avea răspunsul pregătit.

— Începem cu această parte. La nevoie, extindem aria dinspre centru spre periferie.

I-am cedat inițiativa. S-a dus la casieriță și a schimbat cincizeci de pesos în piese de cîte cincizeci de centavos, pentru prima sută de convorbiri. Pe urmă ne-am instalat în cabină, Mihaela cu cartea de telefon și eu cu rețeta de ochelari.

Stabilisem în prealabil o formulă pe care o utilizam alternativ cînd ea, cînd eu. Spuneam :

„„Bună ziua ! Am la dumneavoastră o comandă : minus șase sferic, minus patru cilindric la ochiul drept, minus opt și cinci sferic, minus doi cilindric la ochiul stîng. Sînt gata ochelarii ?“

Uneori ni se răspundea de-a dreptul : „n-am primit o asemenea comandă“, alteori eram rugați să așteptăm. În majoritatea cazurilor ni se cerea numele și atunci eu eram señor Comana, iar Mihaela, señorita Rotario ; adăugam însă imediat că uitasem să i-l indicăm comisionarului pe care-l trimisesem cu rețeta, drept care

ea putea fi identificată doar cu ajutorul numărului de dioptrii.

Interlocutorii noștri, fără excepție, au dat dovadă de foarte multă amabilitate și răbdare, dar la nici unul dintre cei 28 de opticieni solicitați pînă seara n-am înregistrat un rezultat pozitiv. La opt am fost nevoiți să întrerupem activitatea, deoarece la această oră magazinele se închideau.

Am reluat-o a doua zi la hotel, cu o productivitate remarcabilă : pînă la prînz realizasem 125 de convorbiri și după masă pe la cinci, lista Mihaelei se epuizase. E drept că vreo cincisprezece ateliere nu ne-au răspuns, fie că aveau aparatul stricat, fie că dintr-un motiv sau altul erau închise.

Ne-am înțeles ca în dimineața următoare să mai încercăm la cei cincisprezece, înainte de a întocmi lista cu restul opticienilor.

La opt fix, după micul dejun și după ce ne împrospătasem stocul de fise, ne-am reluat activitatea. Nu știu ce simt alții cînd sînt obligați să repete, la nesfîrșit, una și aceeași frază. Mie îmi evocă acea măsură disciplinară binecunoscută din școală, la care ești pus să scrii de o sută de ori „n-am să mă mai strîmb în timpul orei", exercițiu abrutizant, de al cărui rol educativ mă îndoiesc. Menționez asta spre a da posibilitatea cititorului să înțeleagă starea sistemului meu nervos și eventual să mă compătimească.

Noroc de Mihaela, care, bunătatea întruchipată, m-a dat binișor la o parte, luînd totul asupra sa. Am mai rămas puțin. Dat fiindcă pînă și audierea frazei repetate ca de o placă de patefon stricată îmi îngroșa sîngele, am zis „pardon" și m-am refugiat în colțul opus al hotelului.

Doamna în negru de la recepție broda cu o ritmicitate de mecanism perfect, ceea ce a contribuit, neașteptat, la calmarea mea. De aceea, cînd Mihaela mi-a făcut semn prin geamul cabinei, m-am reîntors aproape fără strîngere de inimă, gata să preiau ștafeta.

N-avea asemenea pretenții. Voia doar să-mi spună că izbutise să prindă pe unul dintre opticienii care în ajun

nu răspunseseră. Apropiindu-mi urechea de receptorul din mîna ei, am putut asculta schimbul de replici.

— Atelierul domnului Bermardo ? a întrebat.

— Aici Bermardo ! Cu ce vă pot servi ? Avea nasul înfundat și vorbea gutural.

— V-am sunat și ieri...

— Ieri magazinul a fost închis, din motive de boală. Dacă n-am și eu pe cineva, să-mi țină locul...

Mihaela și-a exprimat părerea de rău și i-a dat zor cu rețeta.

Răspunsul s-a lăsat așteptat ; eu îmi pocneam degetele, ea bătea darabana în receptor și ne uitam unul la altul.

Cînd domnul Bermardo a spus : „da, am primit o asemenea comandă. Pe numele Bergun", am sărit amîndoi pînă în tavanul cabinei. Mihaela a aterizat tocmai pe piciorul meu cu bătătura, dar de data asta mi-a făcut plăcere.

De emoție glasul fetei devenise la fel de hîrîit ca cel al opticianului :

— Sînt secretara lui ! Pot să trimit să-i ridice ?

— Desigur ! Le aveți gata de alaltăieri. Dacă a fost cineva ieri, vă rog să mă iertați.

Noroc de gripa domnului Bermardo, altminteri ochelarii ar fi fost acum pe nasul lui Costăchescu, iar noi... în aer.

De la hotel, o mașină de piață ne-a transportat la capătul străzii Florida, o arteră comercială cu nenumărate prăvălii de lux, pe care circulația autovehiculelor este interzisă. De-aici am luat-o pe jos, croindu-ne drum prin masa compactă a pietonilor ce se scurgea la fel de lentă dar și de (temperamental) incandescentă ca lava pe pantele unui vulcan.

Atelierul opticianului, deși într-un cartier al păturii bogate, n-avea nimic din eleganța celorlalte magazine. Vîrît într-un pasaj alături de alte dughene cu mărunțișuri, suveniruri sau zaharicale, expunea într-o minusculă vitrină cîteva rame de celuloid, cîteva pliculețe cu lentile și un barometru ancestral, încremenit pe *tiempo frio.* Prin geam se vedeau rafturile și galantarele, două scaune

pentru clienţi şi o tejghea, în spatele căreia trebăluia domnul Bermardo.

Am intrat pe rînd, mai întîi Mihaela, apoi eu, după cîteva minute. Potrivit instrucţiunilor pe care i le dădusem, am găsit-o ducînd tratative.

Opticianul era un bărbat la vreo şaizeci de ani, scund şi îndesat, cu mîini neastîmpărate care desenau într-una bizare figuri geometrice. Purta halatul alb al meseriei sale, iar gîtul şi-l înfăşurase într-un fular de lînă cenuşiu.

A întrerupt discuţia, acordîndu-mi atenţia cuvenită unui client. I-am dat de înţeles că nu-s încă hotărît, că doresc să prospectez ramele expuse şi m-am dedicat cu toată seriozitatea acestei îndeletniciri. Mihaela a reluat imediat firul :

— Cum vă spuneam, domnule Bermardo, am avut ghinionul să mi se fure toţi banii. Străină fiind şi fără o leţcaie, m-am gîndit să mă angajez undeva temporar, pînă adun suma necesară biletului de întoarcere.

— Într-adevăr, mare ghinion ! Trebuie să fie scump drumul pînă în România ! Aş fi dispus să te ajut, mai ales că şi eu am mare nevoie de cineva pînă mă pun pe picioare, după această răceală păcătoasă. Natural, dacă ai mai fi lucrat în branşă, era mai bine.

— Se zice că aş fi descurcăreaţă ! Chiar dacă nu ştiu să fac o reparaţie, pot vorbi cu clienţii, pot primi şi elibera comenzile...

Oferta îi surîdea, în primul rînd pentru că lucrînd acasă, ar fi avut condiţii să-şi oblojească gîtul. Totuşi îi vena greu să ia o hotărîre, neştiind dacă solicitatoarea e demnă de încredere, dacă nu riscă dînd magazinul pe mîna unei necunoscute. Mihaela a sesizat ezitarea şi a preîntîmpinat eventualul refuz într-un mod, după opinia mea, sclipitor de inteligent :

— Am un ceas de aur şi o brăţară, de care nu mă pot despărţi definitiv, fiindcă le-am primit cadou de la bunica. Le-aş depune însă ca garanţie.

O asemenea propunere, făcută din proprie iniţiativă, vădea cinste şi bună-credinţă, ceea ce l-a determinat pe domnul Bermardo să se decidă.

— Nici să nu-mi pomenești de așa ceva, domnișoară ! Dacă n-am avea încredere unii în alții, unde am ajunge ? Păstrează-ți bijuteriile ! Poți lucra la mine cît poftești. O singură chestiune... ce pretenții ai în privința salariului ?

— O, domnule Bermardo, mă mulțumesc cu puțin Cît credeți...

— Să zicem... o mie de pesos pe săptămînă !

Nu era prea generos, dar Mihaela a știut iarăși să aleagă atitudinea cea mai potrivită :

— Pentru început, sînt de acord. Pe parcurs, dacă veți fi mulțumit de serviciile mele, poate adăugați ceva.

— Se'nțelege ! Prima săptămînă, cea de probă, o mie ! După aceea, în funcție de dever, o mie cinci sute de pesos și chiar mai mult !

— Mulțumesc ! Vă asigur că n-o să vă pară rău.

— Dacă n-ai altceva de făcut, te-aș ruga să rămîi chiar acum în atelier. M-aș duce la doctor. Clienților le spui să revină peste un ceas-două. După ce mă întorc, te inițiez în treburile curente, ca după masă să te poți descurca singură... Apropo, nu mi-ai povestit cum de ai nimerit tocmai la mine ?

— Ieri, întrebînd din prăvălie în prăvălie dacă n-au nevoie de cineva, am nimerit în pasaj. Am fost refuzată peste tot, dar unul dintre vecinii dumneavoastră mi-a spus că sînteți bolnav și că, după părerea lui, ați fi dispus să angajați o vînzătoare. Ascultîndu-l, am revenit azi, și...

Mîna lui a descris un cerc pe care l-a secționat cu o secantă, apoi s-au auzit scrîșnete ca de sticlă pisată. Bermardo rîdea.

— Ca să vezi de unde sare iepurele ! O dată mi-au făcut și mie un serviciu vecinii.

Mihaela îl prinsese într-atîta în mreje, încît abia acum și-a adus din nou aminte de mine.

— Vă rog să mă scuzați, domnule, mi s-a adresat frecîndu-și mîinile. Cu ce vă putem servi ?

Am cerut o pereche de ochelari de soare dintr-un galantar al cărui conținut îl învățasem pe de rost.

— Lăsați, a intervenit Mihaela, îl servesc eu pe domnul.

— Bine ! Atunci la revedere !

S-a îmbrăcat și a dat să iasă, dar s-a oprit, a încuiat sertarele, dulapurile și i-a atras Mihaelei atenția mai puțin discret decît ar fi vrut, din motive de răgușeală :

— Vezi că fiecare ramă are prețul scris pe etichetă. Dacă se tocmește, faci o reducere de maximum cincisprezece la sută. Fii drăguță cu el, ca nu cumva să plece fără să cumpere.

Cu cîteva temeneli în direcția mea și cu un romb descris de mînă în chip de salut pentru Mihaela, ne-a lăsat singuri.

După stabilirea, în linii mari, a etapelor următoare ale planului nostru de acțiune, am părăsit atelierul domnului Bermardo. Purtam niște ochelari superbi cu sticle verzi, în care investisem considerabila sumă de cinci sute de pesos.

Flipere și ceai maté

Pasajul dispunea de cîteva puncte de observație bune, ca de pildă cofetăria, sala de jocuri mecanice sau ceainăria, una din acelea în care localnicii își petrec ceasuri întregi bînd *maté* și fumînd *cigarillos*. Am ales ultimele două pentru poziția lor strategică, peste drum de atelierul opticianului. Distanța nedepășind zece metri, îi puteam vedea pe toți cei ce intrau și ieșeau, și pe Mihaela, cînd se apropia de vitrină. Acest amănunt era important, deoarece îmi asigura recepționarea în bune condiții a semnalului convenit între noi.

Aproape trei ceasuri am pendulat între cele două localuri publice. Pe proprietarul ceainăriei cred că l-am înnebunit cu cantitățile din băutura aceea verzuie și amară pe care le pompam în mine prin tubul de argint. Argentinienii, am mai spus-o, sînt mari amatori de *maté*, și-l consumă cu orice prilej, la orice oră de zi și de noapte, dar ceea ce am fost eu în stare depășea limitele imaginației.

N-aș fi rezistat — din motive de structură fiziologică — dacă nu schimbam succesiv atitudinea pasivă a băutorului de ceai cu cea activă a jucătorului ; ultimul, de bine de rău, face mișcări apăsînd pîrghii, învîrtind rotițe sau ca-

tapultînd bile. Am încercat toate aparatele al căror amplasament îngăduia supravegherea atelierului (pe cel cu poze de fructe care nu se nimeresc niciodată de același fel, pe cel cu discuri rotitoare tot așa de recalcitrant la combinații cîștigătoare, sau pe cel cu ghiulele argintii înghițite de trape secrete cînd te aștepți mai puțin), reușind să scap de tot mărunțișul neutilizat la telefonul automat. Ba nu numai de el, ci și de încă o sută de pesos schimbați la casă și înghițiți de gurile nesățioase ale *Flipper*-ilor și *Rotamint*-urilor.

N-a fost o investiție inutilă. L-am observat pe domnul Bermardo întorcîndu-se din oraș, și apoi, după vreo treizeci de minute, plecînd din nou. Cîțiva clienți s-au perindat și ei prin micul atelier.

Pe la douăsprezece și jumătate — îi venise iar rîndul cănii cu *maté*, — la optician a intrat un puști de vreo șaisprezece ani, cu părul negru, cîrlionțat. N-a durat mult și Mihaela a apărut la vitrină, schimbînd poziția barometrului.

Semnalul ! Îmi comunica astfel că băiatul venise să ridice ochelarii comandați de Bergun pentru Costăchescu !

M-am pus imediat în mișcare, gata să iau urma vînatului. Puștiul a reapărut cu un pachețel în mînă și, după obiceiul puștilor, a luat-o la goană.

Sînt un alergător prost, și din lipsă de antrenament, și fiindcă n-am suflu. În ciuda acestui handicap, printr-o mobilizare a resurselor mele fizice, am fost în stare să mă țin după el și să nu-l pierd nici în pasaj, nici pe strada Florida. Aici, din fericire, înghesuiala l-a obligat să-și micșoreze viteza, dar tot din pricina ei, urmărirea a devenit mai anevoioasă. Noroc că am o anumită experiență în asemenea îndeletniciri și că sînt, cu tot volumul meu, destul de agil.

Goana a continuat pînă la stația de autobuze de la capătul marei artere comerciale. Băiatul l-a luat pe cel dintîi dar și eu am reușit să mă sui în el. Stăruind, am rămas umbra lui și cînd a schimbat mașina cu cea avînd ca destinație cartierul de vile din Delta Tigrului.

Aici străzile arătau altfel ca în centru, mai înguste și umbrite de palmieri. Trotuarele erau aproape goale — se făcuse amiază — și limuzinele luxoase păreau să moțăie

în fața clădirilor ce imitau în chip rafinat stilul rustic. De dincolo de zidurile împrejmuitoare te îmbiau splendide peluze de iarbă, terenuri de tenis și piscine de înot, martori muți și totuși grăitori ai unui trai inaccesibil muritorilor de rînd.

Puștiul în pantaloni de doc cîndva albi și maieu de aceeași culoare a traversat strada și a apucat-o pe o alee, la capătul căreia un pod de lemn se arcuia peste unul dintre nenumăratele brațe ale deltei.

Dincolo de pod, înainte de a putea vedea ce se petrece, m-a întîmpinat un fel de murmur. Suna ireal în liniștea de catedrală a acestui cartier exclusivist și creștea în intensitate, pe măsură ce mă apropiam.

Am ajuns la o poartă impunătoare de fier forjat, pe care o asediau vreo treizeci-patruzeci de femei de toate vîrstele : grase, slabe, înalte, scunde, blonde, roșcate și brunete, cele mai multe îmbrăcate fistichiu și înarmate cu carnețele și cu stilouri. Băiatul s-a strecurat printre ele ca o șopîrlă și dacă reprezentantelor sexului frumos accesul le fusese interzis, pentru aducătorul ochelarilor lui Costăchescu poarta s-a deschis imediat.

Am intrat în vorbă cu o presupusă tînără violent fardată, cu părul vopsit în trei culori contrastante, care se descălțase și ședea pe bordura trotuarului.

— S-a întîmplat ceva la domnul Bergun, senorita ? Un furt ? O crimă ?

A clipit din genele-i aplicate, a stupefacție.

— Pe ce lume trăiți ? Care Bergun ? N-ați citit ziarele ?

— Ce să citesc ?

A pronunțat un nume „Mario Digenar", ca și cînd ar fi spus Napoleon Bonaparte, Shakespeare sau Charlie Chaplin.

— Scuzați-mă, cine e... Mario Digenar ?

Cu această replică i-am dat lovitura de grație.

— Vă bateți joc de mine ? Cum ! Chiar nu știți ?... „Frumosul Mario", cea mai formidabilă vedetă a cinematografiei mondiale ne vizitează orașul și dumneavoastră...

Am spus spășit „aha", ca și cînd mi-aș fi recunoscut o grea vină. Deși frecventez cinematograful, acest Rudolf Valentino contemporan îmi era absolut necunoscut.

La Buenos Aires negustorii trag obloanele la ora prînzului și redeschid după masă tîrziu, cînd căldura tropicală slăbește în intensitate. După toate probabilitățile, Mihaela plecase din prăvălia opticianului și urma s-o găsesc la hotel.

Mă aștepta în hol, toată un pachet de nervi.

— L-ați găsit pe Mihai ?

N-a reacționat la grimasa mea cu care voiam s-o fac să înțeleagă că nu eram singuri ; abia cînd i-am apucat degetele și i le-am strîns cam tare într-ale mele, a priceput. Pentru orice eventualitate, am admonestat-o :

— Ții neapărat să știe tot tîrgul ?

— Aveți dreptate ! Iertați-mă ! Apoi, reducînd volumul sonor la jumătate : l-ați găsit ?

Am condus-o într-o parte a sălii unde un ficus hipertrofiat părea așezat anume pentru a izola de restul lumii prezumtive perechi de îndrăgostiți.

—Deocamdată casa ! În ea stă, oficial, actorul de film Mario Digenar. Îți spune ceva ?

Era mai la curent cu actualitatea cinematografică.

— Sigur că da ! A jucat rolul principal în „Dragoste și datorie“, în „Trandafiri pentru Matilda“, în...

N-am lăsat-o să înșire întreaga filmografie a junelui prim, ci i-am redat cele văzute în Delta Tigrului. Descrierea asediului vilei i-a sugerat, pare-se, o idee. M-a lăsat să ajung la capăt fără să scoată o vorbă și nici după aceea nu mi s-a destăinuit.

Bănuind cam ce are de gînd, am rugat-o :

— Abține-te, Mihaela ! Nu te mai întoarce la Bermardo — telefonează-i, cere-i scuze, inventează ceva — și așteaptă-mă aici. Cred că știu cum să obțin o audiență la domnul Digenar.

Nu reușisem s-o conving. Asta se putea deduce după felul cum își mușca buza inferioară.

— Exclus ca Digenar să fie un bandit ! La banii lui, nu te ții de găinării.

— Găinării ?

Eu mă gîndeam la schema hidro-aerodinei, ea la trident, dar rezultatul era în fond același. S-a corectat :

— Ce-i drept, e drept ! Unii colecționari pasionați sînt capabili de orice, ca să ajungă în posesia obiectului rîvnit.

— Ei vezi ? De aceea las-o pe seama mea ! Mă aştepţi pînă la miezul nopţii ! Dacă nu apar şi nici nu-ţi dau de ştire, alarmezi poliţia !

— Bine ! Cînd vă duceţi ?

— Peste vreun ceas ! Fac un duş, mă schimb şi o pornesc. Să-ţi fie clar : nu părăseşti hotelul !

Asaltul vilei din Delta Tigrului

Oastea admiratoarelor frumosului Mario căpătase întăriri. I se alăturaseră vînzătoarele, dactilografele, croitoresele ocupate în cursul dimineţii, venite să jertfească idolului orele lor libere. Hărmălaie, ţipete, scandal. Mîinile cu ustensile de scris şi cu bloc-notes-uri vîrîte printre barele de fier sileau garda personală a actorului să dea înapoi.

În ce mă priveşte, stăteam încă în expectativă, ca înaintea unei hotărîri grave. Strigătele îşi schimbară apoi tonalitatea devenind mai ascuţite, fără ca apelurile paznicilor să poată domina vacarmul.

Poarta a scîrţîit şi patru matahale cu umerii cît un şifonier şi cu chipiuri albastre se căzneau să-şi croiască drum prin gloată. După ce au străpuns-o, mi-am dat seama că o expulzau pe Mihaela, care se zbătea în labele lor ca o pisică sălbatecă. Altercaţia s-a soldat pentru oamenii de ordine cu zgîrieturi şi pentru ea cu un zbor în picaj, urmat de o aterizare dură.

Am ajutat-o să se ridice. Era mînjită de noroi, ciufulită, cu o vînătaie deasupra sprîncenei. Spumega de furie neputincioasă şi îi ameninţa cu pumnul pe gardienii aflaţi în retragere.

N-am ţipat la ea şi nici reproşuri nu i-am făcut. După ce i-a trecut ciuda, mi-a povestit ce i se întîmplase :

— Am mers de-a lungul zidului pînă am găsit un loc potrivit. După ce m-am căţărat şi am sărit în parc...

— Ai sărit ? De la aproape patru metri ? Uitasem că practicase sporturi de performanţă.

— Ei și ? Săream și de la zece ! La adăpostul copacilor și al tufișurilor m-am putut apropia neobservată de casă. Dacă nu erau cîinii...

— Au cîini ?

— Buldogi cît un vițel ! Cînd s-au năpustit la mine, m-am speriat de moarte. Strigătele mele și lătratul i-au adus pe paznici, care m-au luat de ceafă și mi-au făcut vînt. Cu toate că...

— Am văzut ! Te-ai bătut admirabil, dar dacă forțele erau inegale... N-a sesizat ironia.

— Aflaţi că n-o să mă las ! Cum se întunecă, mai încerc o dată !

— Scoateţi-o din cap, Mihaela ! Dacă nici de data asta nu mă asculţi, stricăm prietenia. Te duci imediat la hotel și rămîi acolo ! Repet : dacă îţi dau de veste pînă la ora douăzeci şi patru, stai liniștită. Dacă nu-ți dau, chemi poliția !

A lăsat capul în jos și a spus „bine". Știam că acum nu-mi va ieși din vorbă.

Cititorul se întreabă desigur de ce urmăream cu atîta înverșunare să pătrund în casa lui Digenar. Socoteala e simplă : pentru confirmarea uneia dintre cele patru ipoteze ale mele și anume :

a. pelicula fusese ascunsă în trident și, neputînd fi scoasă la timp, încăpuse împreună cu acesta în mîinile lui Portella ;

b. pelicula fusese ascunsă în trident și Costăchescu reușise s-o scoată și s-o predea ;

c. pelicula fusese ascunsă în altă parte, neputînd fi recuperată pînă la ora actuală ;

d. pelicula fusese ascunsă în altă parte și Costăchescu o scosese și o predase.

Vizita avea ca scop reducerea, prin eliminare, a numărului de ipoteze pînă la cea reală. În fond, totul se rezuma deocamdată la întrebarea : poseda capul bandei de spioni — Bergun, Digenar sau altcineva — schema hidro-aerodinei ? Una dintre dificultăţi era aceea că avînd-o, putea rîvni și la obţinerea, cu ajutorul tridentului, a aurului lui Metuastarte.

Am mîzgălit pe un colț de ziar cuvintele „tridentul de aur", mi-am făcut loc cu coatele și, ajuns la poartă, m-am adresat unuia dintre cerberi :

— Du asta imediat domnului Digenar ! Hai, mișcă-te !

Pe lîngă prestanța înnăscută, accentuată de tîmplele mele albe, s-a impus tonul autoritar. M-a examinat totuși din creștet pînă în tălpi, înainte de a se executa.

S-a înapoiat abia după un sfert de oră, însoțit de un tip cu obrazul spălăcit, cu părul blond, rar și cu o pereche de ochelari cu lentile groase. Prin ele m-a supus altui control și mai riguros, cu aerul unui contabil care verifică coloanele de cifre ale bilanțului.

Ținea biletul meu cu vîrful degetelor, ca pe un lucru spurcat și, fluturîndu-l, m-a întrebat :

— Dumneavoastră ați trimis asta ?

— Eu !

— Doriți să vorbiți cu domnul Digenar în legătură... cu această problemă ?

— Întocmai !

— De unde știți că-l interesează ?

— Am să i-o spun personal !

Dacă răspunsul îl nemulțumea, îl impresiona în schimb aplombul meu. După ce mi-a mai puricat vreme de un minut fizionomia, i-a poruncit portarului să deschidă.

Favoarea ce mi se făcea a provocat un val de proteste. Nu s-a sinchisit nimeni dintre ai casei, deși amazoanele continuau să vocifereze și să mă huiduiască.

Străbăteam o alee pietruită, avînd pe ambele părți arbuști decorativi cu frunzele lăcuite și peluze spuzite de flori violete, galbene și roșii. Printre ramurile copacilor seculari se deslușea albeața zidurilor. Clădirea cu un singur cat, de o masivitate căutată, ostentativă, avea frontispiciul bogat ornamentat și o scară de marmură.

Mă felicitam pentru dezinvoltura cu care pășeam alături de „contabil", conștient fiind de viitoarele mele necazuri dacă Digenar era într-adevăr șeful organizației de spionaj.

Cei ce mă cunosc susțin că sînt un tip circumspect. Consider asta o calitate, chintesența maturității, a experienței, nicidecum un paravan pentru lașitate. Uneori

însă, cînd n-am încotro, în momentele decisive, abdic de la aceste principii și risc.

Așa și acum. Vrăjmașul era puternic, numeros, acționa pe teren propriu, într-un cuvînt deținea toate atu-urile, pe cînd eu nu mă puteam bizui decît pe prezența mea de spirit. Cu toate astea, aveam tăria să mă comport ca și cînd la capătul drumului m-ar fi așteptat, cu brațele deschise, un grup de prieteni.

Holul cu cele două scări interioare și cu plafonul din vitralii, în care am fost introdus, m-a copleșit prin luxul său orbitor. Fiecare lucru, de la porțelanurile din vitrine și pînă la picturi, putea figura cu cinste în sălile Luvrului sau ale Ermitajului. Covorul, un Buhara veritabil, acoperea dalele de marmură de la un capăt la celălalt al sălii, iar lustra și lămpile de Murano amplasate în firide erau capodopere ale vechilor meșteri sticlari.

Admiram încă splendorile — sînt un mare iubitor de artă — cînd spălăcitul a revenit, anunțîndu-mă că domnul Digenar mă așteaptă. Am coborît în urma lui la subsol, ceea ce mi-a produs o impresie neplăcută. Mi se părea curios ca întrevederea să aibă loc într-o parte a clădirii rezervată îndeobște activității personalului de serviciu, bucătăriilor, cămărilor, spălătoriilor.

Începusem să mă îndoiesc că voi avea ocazia să-l văd pe stăpînul casei și aproape că mă așteptam la apariția unor gorile ca ale lui Portella, trimise să mă înhațe și să mă azvîrle în fundul beciului.

Temeri inutile! Nu m-a atacat nimeni și „contabilul" m-a poftit ceremonios într-o încăpere a cărei destinație n-am priceput-o imediat. Se înșirau acolo tot soiul de aparate, unul semănînd cu o bicicletă, altul cu un cal de călărie, altul cu o barcă și încă șapte-opt, pentru care nu găseam termene de comparație. Era o sală de gimnastică medicală utilată modern, ale cărei instalații aveau ca scop să mențină forma fizică și greutatea corporală prevăzută în contract ale celebrului june prim.

Mario Digenar stătea întins pe un pătuț tapițat cu mușama albă, doar cu un prosop în jurul șoldurilor. Masorul îl pudra cu talc și-l frămînta mai abitir ca gospodinele aluatul de cozonaci.

Trecuse bine de patruzeci de ani. Avea carnea destul de flască, brațe rotunjite, lipsite de vlagă, și un pîntece țuguiat. Trăsăturile mai păstrau ceva din farmecul anilor de tinerețe.

Prezența unui străin nu părea să-l deranjeze, devreme ce continua să recepționeze, icnind, loviturile aplicate de masor.

A coborît de pe pat în ritm de cinegramă. trecînd sub duș. După ce, clănțănind din dinți, și-a lăsat biciuită pielea de șuvoiul rece, și-a aruncat pe umeri un halat de baie roșu-cardinal și s-a prăbușit într-un șezlong.

Asistam la această scenă dizgrațioasă fără să mă manifest, străduindu-mă să-mi formez o părere despre el și să-mi compun o atitudine. Prima impresie a fost aceea că individul, cocoțat dintr-un capriciu al Fortunei pe culmile cele mai înalte ale gloriei ecranului, era extrem de accesibil la măguleli. De aceea, cînd i-a făcut masorului semn s-o șteargă și mie unul leneș să mă apropii, am înaintat timid, cu capul plecat și frămîntîndu-mi mîinile, ca și cînd aș fi încercat o mare emoție.

A luat de pe măsuță biletul și l-a citit tărăgănat :

— Tridentul... de... aur ! Ce-i cu asta, domnule ? La urma urmei, cine ești dumneata ? Vorbea spaniola mai prost ca mine, cu un accent oribil, ceea ce m-a făcut să cresc în proprii mei ochi.

— În primul rînd, maestre, — am folosit acest titlu convins că-i va face plăcere — aș vrea să vă exprim întreaga mea gratitudine pentru că ați binevoit să mă primiți. Mă numesc Radu Coman și am venit la Buenos Aires ca însoțitor al expoziției arheologice românești.

— De ce crezi că m-ar interesa toate astea ?

— Maestre, din cîte am aflat, sînteți unul dintre cei mai renumiți colecționari ai timpului, un cunoscător, un estet subtil și pe deasupra un om generos. Iată ce m-a determinat să mă prezint la dumneavoastră și să vă ofer acea piesă fenomenală, numită „tridentul de aur".

A intervenit „contabilul" :

— Dumneata, domnule Coman, sau cum ți s-o fi zicînd, ești autorizat să comercializezi exponatele ?

— Taci, Bergum, nu te amesteca ! s-a răstit la el superstarul. Cu dumnealui discut *eu* !

Bergun! Șobolanul, individul cu personalitatea unui calup de brînză era cel care organizase evadarea de la spital și-l adăpostise pe arheolog în casa din strada Catamar! Mă găseam deci la sediul oficinei de spionaj, șeful fiind actorul Mario Digenar, Bergun ajutorul lui, iar Costăchescu un membru al bandei. Probabil că se afla și el în clădire și putea apare dintr-o secundă într-alta.

Frumosul Mario s-a sprijinit într-un cot, ca să mă poată privi mai bine printre pleoapele sale vineții, ridicate pe jumătate.

— Zi, ai venit să-mi vinzi tridentul?

— Da, maestre!

— Arată-mi-l!

Mi-am compus, cum m-am priceput, o mască de șmecher.

— Trebuie să fiu nebun să umblu cu el în buzunar! Orașul mișună de tîlhari și n-am chef să mă trezesc cu un pumnal între coaste. E la loc sigur! După ce tratăm afacerea și dacă ajungem la o învoială...

S-a lăsat pe spate într-un anume fel, dîndu-mi să înțeleg că audiența se terminase.

— Nu cumpăr mîța'n sac! a zis, sau ceva asemănător. Dacă te răzgîndești și-mi aduci piesa s-o văd, am putea continua discuția. Bună ziua, domnule Coman!

— Stați, maestre! N-are rost să vă pripiți! De ce n-am vorbi *acum* despre preț? Ne punem de acord și vin cu marfa! Dacă nu, nu!

— Cît?

— 3 000 000 de pesos, bani peșin!

Faptul că nu mă dădea afară în brînci era semn bun. Afacerea îl interesa! Tridentul propriu-zis valora, luînd ca bună suma la care fusese asigurat, a cincea parte din cea cerută de mine.

A rîs cu gura încleștată, probabil ca să prevină apariția ridurilor.

— 3 000 000 de pesos pentru un lucru pe care nici nu l-am văzut! Ai tupeu, domnule!

— La ce v-ar folosi să-l vedeți, maestre? Știți despre el tot atît cît știu și eu!

Comisesem o greșeală! Spre norocul meu nu a sesizat-o sau poate că l-a derutat intervenția lui Bergun.

— În locul dumneavoastră, a observat acesta, m-aș asigura mai întîi că posedă obiectul. Eu unul mă îndoiesc.

Am avut o ușoară tresărire. Aflase oare despre Portella sau făcuse remarca în scop tactic? M-a lămurit, fără să vrea, actorul de cinema. S-a apropiat de mine, preocupat să dea mersului elasticitatea și vioiciunea caracteristice unei vîrste pe care o depășise de mult și mi-a spus ceva ce se putea traduce aproximativ prin „batem apa-n piuă", adăugînd :

— E adevărat, sînt un colecționar pătimaș și dispun, slavă cerului, de suficiente mijloace bănești. Eu zic așa : îmi încredințezi tridentul pentru cîteva ore — de mai mult nu vor avea nevoie specialiștii ca să se pronunțe asupra autenticității — și dacă totul este în ordine, îți ofer pentru el 1 500 000 de pesos.

Propunerea era rezonabilă și doar în privința sumei mai încăpeau discuții. Pentru veridicitatea personajului pe care-l interpretam, trebuia să mă tocmesc nu glumă.

— E ridicol, maestre! Să-l dau la jumătate preț?

— Pentru cît te-a costat...

— De ce vorbiți așa? Riscul nu se plătește? Și discreția? Dacă ulterior sînt luat la întrebări, trebuie să-mi țin gura, nu-i așa? Trebuie să fiu mut ca sfinxul! Ei bine, într-un fel taci de 3 000 000 de pesos, într-alt fel de 1 500 000!

— Două milioane! Ultimul cuvînt!

Pentru ce-mi oferea atîția bani? Pentru schema hidro-aerodinei, sau pentru tezaur? Dacă izbuteam s-o aflu, mă apropiam cu pași mari de îndeplinirea misiunii mele. Pretextul cu expertiza pleda în favoarea primei variante, dar aveam nevoie de certitudine. Am riscat enorm, făcînd următoarea remarcă :

— Metuastarte mi-e martor că tridentul nu e plătit nici cu douăzeci de milioane de pesos!

Mi-a răspuns vag enervat, dar cu o sinceritate care nu putea fi pusă la îndoială :

— Nu-l cunosc pe acest domn! Cine e?

— Un orientalist de renume mondial.

Jubilam : Digenar nu știa de existența aurului fenicienilor ! Bergun se îmbufnase, fiindcă patronul nu-l lua în seamă.

— Un milion... trei milioane... Să dovedească mai întîi că nu umblă cu potcoave de cai morți !

De data asta, auzindu-l, Mario și-a însușit punctul lui de vedere :

— Are dreptate ! Îmi pierd vremea cu dumneata, fără să știu măcar dacă ești cel drept care te dai.

— Vă arăt pașaportul !

Gata să-l scot din buzunar, am adăugat :

— Vă puteți informa la colegii mei, la domnișoara Rotaru, la domnul Mihai Costăchescu...

S-a uitat unul la celălalt, cu subînțeles.

— Unde-l putem găsi pe acest domn Costăchescu ? m-a luat Digenar, subtil.

— Pe mine mă întrebați ? Presupun că de cînd a părăsit spitalul, e musafirul dumneavoastră.

Frumosul Mario a început să tușească, iar Bergun îl bătea slugarnic pe spate. S-au retras apoi într-un colț al sălii de gimnastică, pentru consultări.

Digenar a revenit, numai zîmbet :

— Ce-ar fi să jucăm cu cărțile pe față, domnule Coman ? Ne spunem unul celuilalt ce știm, deschis, cinstit, fără ascunzișuri, punînd astfel bazele unei colaborări avantajoase pentru ambele părți. Dacă ești de acord... dă-i drumul !

— Prefer să începeți dumneavoastră !

S-a încruntat, dar și-a netezit imediat fruntea, din aceleași motive pentru care se abținea să rîdă.

— Ca oaspete, ai întîietatea !

Se voia șugubăț. Bergun, în schimb, era total lipsit de simțul umorului. Tomescu, care mă socotește ursuzul ursujilor, ar fi recunoscut și el că, în comparație cu „contabilul", eram un om plin de haz. Bergun a bodogănit :

— Nu vă mai osteniți, patroane ! Pun eu băieții...

Perspectiva îmi repugna — îmi erau prea proaspeți în memorie „băieții" lui Portella — de aceea am cedat, luîndu-l însă subțire :

— Poftim, maestre, o să vorbesc primul ! Știu că aveți nevoie de trident ! Dintr-un motiv sau altul, prietenul dumneavoastră Costăchescu nu vi l-a procurat înainte de a fi suferit accidentul, iar ulterior n-a mai avut cum. Ceea ce mă intrigă e că nu l-au luat oamenii dumneavoastră din expoziție.

S-a făcut violaceu.

— Cum să-l fi luat, dacă nu era ?

Ceea ce spunea îmi suna în urechi ca o muzică de heruvimi. Încă o dovadă că nu reușiseră să intre în posesia filmului ! Ipotezele *b* și *d* puteau fi abandonate iar între celelalte două — „pelicula la Portella cu sau fără știrea lui“ și „pelicula ascunsă în alt obiect“ urma să decid la momentul potrivit. Mai ieșea în evidență ceva, un lucru de-a dreptul extraordinar : arheologul nu-i destăinuise lui Digenar secretul vitrinei !

— Vezi că degeaba ne-am ciondănit cu Costăchescu ! l-am auzit pe actor spunîndu-i lui Bergun. Nu el ne-a făcut figura, ci dumnealui ! Mîna lui m-a țintit îndată cu un gest teatral : Dumnealui a scos tridentul și l-a ascuns !

M-am înclinat reverențios.

— Aveți perfectă dreptate ! Văzînd cît e de solicitat, l-am pus în siguranță, în așteptarea creșterii prețului. Mai doriți probe, maestre, sau vă ajunge cuvîntul meu ?

În loc să răspundă, a înjurat.

Aflasem esențialul. Spre confirmare, aș fi vrut să-l am în față pe Costăchescu. Se afla oare în clădire ? L-am întrebat, degajat, pe Digenar :

— Cum se mai simte amicul meu Mihai ?

Lui Bergun nu-i convenea.

— Ce-ți pasă ? Ai vreo treabă cu el ?

— Nu, păcatele mele ! Prefer chiar să nu mă vadă !

Efectul a fost cel scontat. Și-au apropiat căpățînile, apoi Bergun s-a întors către mine :

— Te cam contrazici ! Adineauri ne rugai să-i cerem lui Costăchescu informații despre dumneata, acum ți-e frică să dai ochi cu el. Cum se explică asta ?

— Puteți să-l întrebați dacă mă cunoaște, dacă am acces la trident... dar nu mi-ar pica bine să mă găsească aici..., ca asociatul dumneavoastră.

Frumosul Mario și-a bombat pieptul, mîndru de a-mi fi dibuit subterfugiul.

— Te-ai demascat! Nu ești cel drept care te dai, ci un șarlatan! De aceea ți-e frică să te vadă arheologul!

Nu mă așteptam la o asemenea acuzație, dar ea se potrivea intențiilor mele. M-am prefăcut că dau din colț în colț.

— Vai, maestre, cum vă puteți închipui așa ceva? Eu să escrochez o personalitate de talia dumneavoastră? Cine s-ar încumeta să-l inducă în eroare pe un Mario Digenar? Insist să-mi controlați actele! Am smuls din buzunar portofelul.

— Ce să-mi arăți? Pașaportul? Pun pariu că ai cel puțin alte trei! Bergun, trimite după Costăchescu!

Manevra reușise! Întîlnirea avea să îndepărteze ultimele incertitudini (mai existau ele oare?) și să tranșeze definitiv controversa dintre mine și Mihaela. Prevedeam din păcate, pentru ea o victorie de prestigiu, iar pentru subsemnatul cel mai mare eșec al unei lungi și prodigioase cariere.

Ca să nu mă dau de gol, m-am prefăcut a fi în culmea disperării. Am schițat pînă și o tentativă de evadare, năpustindu-mă la ușa în fața căreia se postase prevăzător Bergun. Avea în mînă un revolver minuscul cu plăsele de sidef, o jucărie din acelea destinate poșetelor de damă. Ținîndu-mă în șah a chemat doi gardieni, instruindu-i să mă potolească în caz că aș redeveni agresiv. După aceea, s-a dus după Costăchescu.

Cu o mutră spășită, ca și cînd m-aș fi împăcat cu soarta, am făcut cale-întoarsă străbătînd sala în sens invers; m-am oprit lîngă aparatul de gimnastică denumit „cal", rezemîndu-mă de el.

Pe Digenar disputa îl sleise de puteri; ca să fie în formă a doua zi, la filmări, s-a culcat iar pe pătuțul îmbrăcat în mușama.

L-au adus pe Costăchescu. Îl însoțea un individ mușchiulos ca luptătorii de circ, cu o mutră de măcelar. O singură privire asupra lui Costăchescu a fost suficientă! Așa nu putea arăta cineva care făcea cauză comună cu banda, care îi aparținea ca membru cu drepturi

egale. Avea fruntea înfășurată în vechiul bandaj devenit cenușiu, o colecție de vînătăi, cămașa ferfeniță.

Bineînțeles că „dovada supremă" a cîrdășiei sale cu spionii, ochelarii comandați la Bermardo, lipsea. Nu-i avea pe nas nici pe ei, nici altă pereche, ci se uita chior prin fantele pleoapelor.

În urma lui intrase și „contabilul". I-am examinat instinctiv ochelarii : ai lui erau noi, de o formă modernă și, după felul cum umbla mereu la ei, să găsea în perioada de acomodare. Așadar cioburile din ambulanță proveneau din lentilele lui Bergun și nu din cele ale arheologului ; tot el notase dioptriile, în strada Catamar și trimisese rețeta la optician.

Mulți nu știu să accepte o înfrîngere. În pofida ambiției care este trăsătura mea dominantă, am recunoscut că majoritatea dovezilor împotriva presupusului spion și ucigaș se spulberase ca puful florilor de păpădie. Așa cum se prezenta Costăchescu, nu era, nu putea fi complicele lui Digenar, ci doar prizonierul lui.

Atunci cine fotografiase hidro-aerodina și-l omorîse pe profesorul Iulian ? Aioanei ? Cineva din echipa de arheologi ? Un străin furișat pe șantier într-un moment de neatenție al paznicului ? S-au poate... Nu, nu ! Ideea era prea năstrușnică ca să-mi bat capul cu ea !

Curios că nu mă afecta nici izbînda morală a Mihaelei, ale cărei opinii despre arheolog, aparent iraționale, nefondate, de natură pur sentimentală, fuseseră mai aproape de realitate ca ale mele.

Costăchescu reușise, după considerabile eforturi, să mă recunoască :

— Tovarășe Coman...

Era atîta suferință, atîta implorare în vocea lui că mi s-a muiat inima. Aș fi vrut să-l asigur că sînt de partea lui, că voi face tot ce-mi va sta în puteri. Nu-mi era permis ! De aceea m-am tras înapoi, ca și cînd mi-ar fi fost silă.

Nu-i venea să creadă că eu, un compatriot, îl lăsam în voia soartei. A venit, împleticindu-se, după mine.

— Nu mă recunoști ? Sînt Mihai Costăchescu... Ai fost la mine la spital... cu Mihaela. Explică-le că...

Dacă-l lăsam să continue, riscam enorm. De aceea am răcnit :

— Luaţi-l ! E nebun !

„Măcelarul“ l-a smucit şi l-a ţintuit de nişte bare montate în perete. A rămas acolo, agăţat de ele. Privirea lui tulbure, consternată, dojenitoare, s-a întîlnit cu a mea. A deschis iar gura. Noroc că a intervenit Digenar :

— Costăchescu, îl cunoşti pe dumnealui ?

— E un ticălos !

Epitetul i-a sunat frumosului Mario ca un titlu de nobleţe. Dacă aş fi fost categorisit de către arheolog drept „om de treabă“, alta era reacţia. Mi-a făcut cu ochiul, binevoitor şi complice.

— Cum se numeşte ? a insistat mai mult formal.

Costăchescu şi-a încleştat buzele în semn de protest. Nu era dispus să colaboreze.

„Măcelarul“ s-a simţit dator să intervină :

— Ascultă, şeful te-a întrebat ceva !

Tăcea. Se îndoia de mijloc şi nu scotea un sunet.

N-am mai răbdat să-l văd aşa. Dîndu-l pe „măcelar“ la o parte, m-am plantat înaintea arheologului.

— Lăsaţi-mă pe mine ! Apoi către Mihai : fii înţelegător, omule, spune maestrului cine sînt ! Am adăugat abia mişcîndu-mi buzele, pe româneşte : „ai încredere“.

A recepţionat mesajul, nu l-a recepţionat, cert e că s-a decis să vorbească.

— Îl cheamă Radu Coman. A venit din Bucureşti în legătură cu expoziţia.

M-a privit întrebător : „am făcut bine ?“ o fracţiune de secundă. Aşadar înţelesese că eram de partea lui.

— Sper că sînteţi mulţumit, maestre ! am zis plictisit.

Nu era. Dorea o precizare, pentru care s-a adresat personal arheologului :

— Avea acces la tridentul de aur ?

De cînd mă ştiu n-am văzut figură mai răvăşită. Colac peste pupăză, Mario a ţinut să-mi spună pe şleau :

— Tot nu m-ai convins că-mi poţi procura tridentul !

Lui Mihai bărbia i-a căzut pe piept ; l-a zguduit un hohot de plîns abia reţinut şi s-a închis în el ca într-o cochilie. Asta a durat un minut-două. Apoi, a trecut

printr-o metamorfoză uluitoare : s-a îndreptat de spate, a înălțat o frunte mîndră și cu o dîrzenie de care nu l-aș fi crezut în stare, mi-a spus pe românește :

— Am mințit adineauri ! Abia acum te-am cunoscut, domnule Coman ! Îmi crapă obrazul că sîntem amîndoi de același neam și vorbim aceeași limbă. Dumnezeu știe cît am avut de suferit în urma refuzului de a le ceda tridentul, iar dumneata... dumneata...

Revolta lui era sublimă, rechizitoriul de o admirabilă demnitate. Am făcut o ultimă încercare disperată :

— Te rog să ai încredere ! Te rog !

A avut pentru mine un zîmbet de o sfîșietoare tristețe, altceva nimic.

Digenar terminase tocmai a nu știu cîta conferință cu Bergun și ne-a surprins „uneltind". După ce l-a beștelit pe „măcelar", i-a poruncit să-l scoată pe Costăchescu. Au părăsit sala și gardienii, așa că am rămas iarăși în trei, eu, Bergun și Mario.

Obosit, junele prim s-a așezat pe marginea patului și m-a chemat lîngă el.

— Domnule Coman, să isprăvim o dată ! Fii înțelept și spune-mi ce urmărești ? Cu ce scop ai venit aici ? Dacă m-ai cunoaște, ai ști că prin sinceritate obții de la mine orice.

— Maestre, cu mîna pe inimă vă jur că n-am nimic de ascuns. V-am oferit tridentul ca unui prieten, ca unui frate, ca unui mare artist pe care-l iubesc și îl admir. Ca răsplată sînt suspectat, interogat, obligat să dau probe cu martori. Riscați ceva ? Nu vă cer nimic înainte. Atunci de ce atîta neîncredere ? Vreți marfa ? Perfect ! Ne înțelegem asupra prețului, stabilim modalitatea cum ajung în posesia banilor și în două ore o aveți !

A stat în dubiu, consultîndu-se din priviri cu Bergun. N-am înțeles ce era în mintea lor că declinau o ofertă atît de rezonabilă. De ambiție, probabil.

— Nu ! a decis Digenar. Mai întîi vreau să-l văd !

Am făcut eforturi mintale, ca înaintea unei mutări decisive la șah. La urma urmei, nu puteam pierde decît tridentul... pe care nu-l aveam ! Pentru salvarea lui Costăchescu însă, îmi trebuia negreșit libertate de acțiune.

în speranța — cam anemică ea — că voi fi lăsat să părăsesc casa din Delta Tigrului, am cedat.

— Bine, maestre ! Dacă nu vreți altfel, mă duc după trident !

Cînd să ies, Bergun îmi taie calea.

— Nu așa, domnule Coman ! Ar fi o imprudență să te lăsăm să pleci singur. Un obiect atît de valoros trebuie păzit ! Îți vom da doi însoțitori isteți și buni trăgători, capabili să te ferească de neplăceri. Vor veni cu dumneata și te vor aduce înapoi în deplină siguranță.

Cu toate că mișcarea fusese scontată și pe deplin îndreptățită, m-am prefăcut că-mi sare muștarul :

— Asta-i culmea ! Ați băgat o para chioară în afacere ? Ce vă pasă dacă mi se fură tridentul ? Pierdeți ceva ?

Digenar mi-a răspuns laconic :

— Da, tridentul !

— Cum adică ? Dumneavoastră vă asigurați pe toate fronturile, iar eu să n-am nici o garanție ? De unde știu că o să-mi văd bănișorii ? Nu, domnilor, refuz ! Îmi caut alt client și... noroc și sănătate !

— N-aș crede ! a spus foarte încet junele prim.

— De ce ? Or mai fi existînd cumpărători pe lumea asta !

— Cu condiția ca vînzătorul să mai fie... pe lumea asta !

Trecea, în sfîrșit, la amenințări. Am ridicat tonul ca atunci cînd vrei să-ți ascunzi teama, jucînd teatru doar pe jumătate :

— Ce să-ți spun ! Mor de spaimă ! Cît e tridentul acolo unde e...

— Dar după aceea ? a întrebat glacial.

— Te pomenești că așteptați de la mine să vă iau de mînuță și să vă duc la el. Ei bine, nu !

— Depinde ! Eu n-aș fi atît de sigur !

— O să mă torturați ? Poftim, vă stau la dispoziție ! De vreme ce metodele voastre au dat greș la prăpăditul de Costăchescu...

— Eroare, domnule Coman ! Costăchescu n-a vorbit, fiindcă n-avea ce spune. Cu dumneata, alta-i socoteala ! pentru ultima dată : ne dai tridentul ?

— Nu !

— Păcat ! Păcat de dumneata !

Bergun mi-a vîrît țeava revolverului-jucărie în regiunea costală și m-a poftit s-o iau înainte. Mi-a dat și lămuriri.

— Te duc undeva unde-i liniște, ca să te poți gîndi și... răzgîndi. Dacă ți se face dor de mine, spui paznicului să mă cheme.

Dialog la rece într-o temniță fierbinte

Cine și-ar fi închipuit că răcoarea se obține cu atîta risipă de căldură ! Am descoperit acest principiu al fizicii la locul meu de detenție, în centrala de aer condiționat a vilei. Cămăruța de la subsol care o adăpostea n-avea ferestre, nici alt mijloc de aerisire. Un bec chior răspîndea o lumină gălbuie la care mai mult ghiceai decît distingeai contururile agregatului de climatizare și ale tubulaturii. Temperatura era comparabilă cu cea de la furnale sau din sala mașinilor a primelor nave cu aburi, iar atmosfera viciată de mirosul greu al păcurii.

Numai eu puteam păți una ca asta ! Dacă ar fi să ne luăm după autorii unor romane de aventuri, locurile de izolare preferate sînt turnurile, beciurile, podurile și, în lipsa lor, camerele de baie sau cămările. Ei îl aleseseră însă pe acesta, de parcă ar fi știut cît sînt de termofob.

După primele cinci minute, m-am debarasat de cămașă. În următoarele, orbecăiam printre fiare în căutarea unui colțișor mai puțin fierbinte. Porii se deschiseseră și sudoarea țîșnea ca dintr-un robinet, în schimb gura mi se uscase ca umplută cu cretă.

Mi-am impus în primul rînd calm și luciditate. Agitația nu folosește la nimic, ea te încinge și mai tare, diminuîndu-ți rezistența fizică. M-am întins de aceea pe podeaua de ciment, oricum mai rece decît atmosfera și am simțit într-adevăr o ușurare. Aș fi suportat de bine de rău dogoarea, dar nu puteam respira. Fluidul gros, vîscos, urît mirositor, nu primenea plămînii ci îi îmbîcsea, ca și cînd aș fi tras prin nări ulei de mașini.

Mă sufocam. Țineam gura căscată ca peștii pe uscat și horcăiam. Simulacrul de speranță că cineva ar putea veni să mă scoată a rămas neîmplinit.

Decis să-l chem pe paznic, m-am apropiat de ușa de fier. Trebuiau să-mi dea drumul! Dacă n-aveau intenția să mă ucidă, trebuiau să-mi dea drumul! Cînd ai de ales între viață și moarte, se spune, accepți umilința și altele mai rele. Totuși ezitam. La mine încăpățînarea, orgoliul și demnitatea acționează ca o frînă, cînd e vorba să-mi calc principiile.

Mă sculasem și-mi lungeam gîtul spre tavan, de parcă de acolo s-ar fi putut ivi vreo scăpare, cînd privirea mi-a căzut pe o țeavă groasă. Pornea de la compresor, se ridica pînă în apropierea plafonului, făcea o cotitură și continua pe orizontală în direcția peretelui despărțitor. Pentru ca tubul să poată pătrunde în încăperea alăturată, în zid fusese făcută o gaură.

În pofida unei stări generale deplorabile, creierul meu a lucrat repede. Prin spațiul dintre perete și conductă pătrundea probabil aer respirabil. Făcînd apel la ultimele resurse de energie, am încropit dintr-o ladă și cîteva canistre o schelă. Noroc să încăperea era scundă, altminteri n-aș fi ajuns cu capul în dreptul deschizăturii.

Raționasem bine. O boare răcoroasă îmi mîngîia obrajii încinși. Am sorbit lacom aerul curat, ca pe o licoare dătătoare de viață. Arsura din piept m-a lăsat, negura s-a risipit și, simțindu-mă mai bine, mi s-a redeșteptat curiozitatea.

Prin gaură nu se vedea decît un perete și partea de sus a unui dulap. Într-un balans precar, menținîndu-mi echilibrul aidoma dansatorilor pe sîrmă, m-am apucat să îndepărtez bucățele de mortar și de cărămidă. Unghiul vizual s-a dublat, așa că acum se oferea privirii mele aproape jumătate din magazia de alături. Căci era o magazie, judecînd după cutiile de conserve, de zahăr și de paste făinoase din rafturile dulapului și după lăzile așezate stivă.

Spiritul meu explorator s-a declarat satisfăcut. Alimentat cu oxigen nealterat, organismul revenea încet-încet la o funcționare normală.

Cînd să cobor, am înregistrat un zgomot neobişnuit. Venea din magazie și semăna cu un murmur potolit, ritmat, de intensitate egală, ca și cînd cineva ar fi recitat o poezie.

Am apropiat, cît s-a putut, urechea de deschizătură. Nu, nu mă înșelam. Cineva în acest bîrlog al spionilor spunea versuri și încă în limba română. Am deslușit un început de strofă :

„Cînd mă cuprinde dor adînc de ţară
Şi n-am pe nimeni să-mi potoale dorul..."

„Cronicarii" de Șt. O. Iosif ! Cine altul decît Costăchescu îl cunoștea aici pe clasicul nostru ? El era vecinul meu, tovarășul meu de suferință !

L-am strigat. S-a întrerupt, căutînd probabil să localizeze punctul de unde venea glasul meu.

— Sus, în colţ, sub tavan !

În cîmpul meu vizual a apărut capul lui bandajat.

— Cine e ? a întrebat năuc.

— Cine să fie ? Eu, Coman !

N-a mai zis nimic.

— Ascultă-mă ! Trebuie să stăm de vorbă !

— Nici de data asta ! Mă ignora.

— De ce crezi că mă aflu aici ? Pentru dumneata am venit, să te scap ! Ca să mă lase să intru, i-am îmbrobodit cu vînzarea tridentului. Pricepi ? Era un pretext !

— Aș ! N-au reușit să mă descoase și te-au trimis pe dumneata.

Începea să mă calce pe nervi.

— Costăchescule, n-avem vreme ! Cum îl mută pe unul dintre noi în altă parte, s-a terminat. Poate dacă afli cine sînt, vei avea încredere.

— Ştiu cine eşti : o pramatie !

— Sînt colonel de securitate, în exercițiul funcțiunii !

A amuţit. Crezînd că nu înţelesese, am repetat ceva mai tare :

— Sînt colonelul de securitate Radu Coman!

După o altă pauză care nu se mai termina, a oftat :

— De te-aș putea crede !

— N-am cum să-ţi dovedesc... decît, știu eu, vorbindu-ți despre... despre niște lucruri, pe care altminteri n-aș fi avut de unde să le știu. De pildă că tovarășa Rotaru

e locotenent de miliție, din brigada de pază a obiectelor de artă !

Cuvintele mele au avut efectul dorit : s-a declarat dispus să continue și, în mod firesc, s-a referit la prima noastră întîlnire, de la spital :

— Discuția m-a intrigat ! Aveam senzația că mă bănuiți de vreo faptă nelegiuită. Iar cînd mi-ați anunțat moartea profesorului Iulian, parcă mă acuzați pe mine de a-l fi ucis. A fost groaznic ! Tocmai eu să fi ridicat mîna împotriva celui pe care l-am stimat și iubit ca pe un părinte ? Iulian a fost un om excepțional. Un arheolog de mare clasă, un intelectual rasat, de o aleasă cultură. N-am întîlnit pe altcineva cu o asemenea dîrzenie : la vîrsta lui făcea sport, practica yoga, lucra sub apă de două ori mai mult ca oricare dintre noi. În plus, avea în ultimele luni un adevărat cult pentru mine, aprecia la cel mai înalt grad activitatea mea științifică, mă ajuta, mă îndruma. El m-a propus ca însoțitor al expoziției, s-a zbătut, a luat asupra sa toate formalitățile, a intervenit pentru urgentarea lor.

I-am redat succint întîmplările de pe litoral, începînd cu pregătirile pentru experimentarea hidro-aerodinei și pînă la descoperirea și apoi la dispariția cadavrului. I-am vorbit și despre ochelarii lui, găsiți în nisip, lîngă trupul profesorului.

A rămas descumpănit.

— În nisip ? Nu se poate ! În cort i-am lăsat, ca să nu-i duc cu mine. Aveau o lentilă crăpată și purtam altă pereche.

— Unde-s ochelarii de rezervă ?

— S-au spart cînd m-au atacat prima dată, pe stradă. Dar și Bergun i-a făcut zob pe ai lui.

— Cum ? Cu ce ocazie ?

— Cînd m-au suit cu forța în ambulanță. M-am opus, l-am îmbrîncit și a căzut cu capul înainte. El și i-a înlocuit, pe cînd pe mine m-a lăsat să mă chinuiesc.

A-l întreba despre film era de-a dreptul ridicol ; totuși, aflasem de la el cîteva lucruri interesante. Iar ideea... ideea care-mi venise sus, în sala de gimnastică, nu mi se mai părea atît de fantastică.

Înțepenisem stînd în vîrful picioarelor pe cele trei bidoane suprapuse ; riscam să cad și să provoc o întreagă hărmălaie. L-am informat că sînt nevoit să cobor, adăugînd însă ca să-l fac mai optimist :

— Culcă-te, odihnește-te, ca să prinzi puteri. M-am înțeles cu Mihaela să trimită poliția, dacă nu mă înapoiez pînă la miezul nopții.

M-am uitat la ceas. Arăta douăsprezece și un sfert !

Miracolul şi explicaţia lui... prozaică

Vila din Delta Tigrului dormea. Dincolo de gard se făcuse de asemenea liniște, căci și admiratoarele cele mai înflăcărate ale vedetei masculine se lăsaseră păgubașe. Mă lungisem pe ciment și rămăsesem nemișcat pînă ce senzaţia de sufocare devenise iar insuportabilă. Vrînd-nevrînd, mi-am reluat locul lîngă sursa de oxigen. Costăchescu zăcea pe un maldăr de saci. Monotonia așteptării, povara imprevizibilului și — de ce n-aș recunoaște-o — teama creșteau pe măsura scurgerii timpului. În jurul orei trei, un automobil a traversat parcul. L-am auzit frînînd și împroșcînd pietricelele pe alee. Subit, casa s-a trezit. Se vorbea tare, se trînteau uși, se tropăia pe coridoare.

Aveam palpitații și pulsul mi se accelerase. Erau oare polițiștii ? Dacă da, clipele următoare aveau să fie fierbinți !

Încercam să anticipez reacţia bandei. Nu-și putea permite să ne lase pe loc. Descoperirea de către reprezentanții forței publice a doi prizonieri echivala cu distrugerea organizației, cu închisoare pentru celebrul actor. Dacă nu pentru altceva, pentru reţinerea noastră cu forța ! Și tot ar fi ieșit un scandal monstru !

Dar nici de lichidat nu puteau să ne lichideze ! Tridentul echivala cu o poliță de asigurare ! Ideea era de o logică inatacabilă, doar că, la disperare, te ghidezi rareori după logică.

Îl așteptam deci pe Bergun, cu senzația deloc agreabilă a briciului plimbat în dreptul omușorului, încercînd

să anticipez pe cine va onora mai întîi, pe mine sau pe Costăchescu.

El a fost preferatul. În camera de alături au năvălit mai multe persoane. După aceea nu s-a mai auzit nimic.

În ceea ce mă privește, intenționam să întîmpin acele persoane cum se cuvine. Eram decis să fac pe boxerul, pe luptătorul de greco-romane sau de carate, într-un cuvînt să mă bat, nu de alta, dar fiecare secundă cîștigată îmi sporea șansele de a-mi îndeplini misiunea. Polițiștii erau la doi pași și, pînă la sosirea lor, mă credeam capabil să le țin piept adversarilor.

Ca armă mi-am ales o rangă. Am apucat-o zdravăn, cu ambele mîini, și m-am postat în dosul ușii.

N-au apărut ! S-au scurs cinci minute, zece, douăzeci, și nimeni nu se apropia de centrala de aer condiționat. În vilă se reinstalase calmul și doar de undeva, de sus, se revărsa un amestec de glasuri.

Iar mă simțeam mizerabil. Am rămas la mijlocul drumului. Trei metri, niște nenorociți de trei metri mă despărțeau de el. Sub tîmple îmi bătea o pendulă, ochii-mi vedeau ba dublu, ba nimic și mă usturau ca stropiți cu var nestins ; un șuierat de sirenă îmi sfredelea timpanele, apoi s-a făcut liniște și întuneric.

Mi-am recăpătat cunoștința grație șuvoiului de apă care-mi curgea peste craniu. Protestele mele slabe, scuturăturile de dulău îmbăiat au determinat, ce-i drept, încheierea operației, dar și încasarea unui ghiont care m-a proiectat afară din baie.

Apa îmi muiase cămașa, mi-o lipise de piele, se scurgea din păr. După ce m-am șters, de bine de rău, cu palmele, m-am dumirit că mă aflam într-o cameră spațioasă cu multe cărți, cu o masă de scris monumentală, cu scaune și fotolii îmbrăcate în piele neagră.

La intrarea mea în scenă m-a întîmpinat un public numeros, care, deși s-a abținut de la aplauze, mi-a acordat un foarte susținut interes. L-am remarcat pe junele prim Mario într-un elegant halat de mătase verde, pe Bergun în pantaloni de stradă și haină de pijama, pe „măcelar", pe Costăchescu zdrențuit, cu fața suptă, tăbăcită de lovituri. Al cincilea era un bărbat solid, cu pielea

bronzată, cu trăsături marcante, îmbrăcat într-un costum gri deschis de o croială impecabilă. L-am recunoscut imediat. Pe el îl avusese în vedere ipoteza mea „absurdă“.

Nici memoria lui nu s-a lăsat mai prejos. M-a salutat volubil :

— Respectele mele, domnule colonel de securitate Coman !

Pe cel care stătea în fața mea îl văzusem de două ori în viață : o dată viu, în calitate de șef al șantierului arheologic, a doua oară mort, în postură de cadavru. Era profesorul Tiberiu Iulian !

N-am crezut niciodată în mitul învierii. Cei plecați din mijlocul nostru au bunul obicei să stea cuminți sub lespedea de piatră, să-și doarmă în tihnă somnul de veci. Fiind de asemenea un adversar convins al spectacolelor desuete de magie, spiritism și scamatorie, „miracolul“ m-a tulburat prea puțin. Îl văzusem, într-adevăr, cu ochii mei întins pe nisip, fără puls, cu inima redusă la tăcere ; dar dacă ar fi fost un mort adevărat, nu ne-ar fi făcut figura s-o ia la picior.

Explicația fenomenului, căci exista o explicație, îmi fusese sugerată cu cîteva ceasuri mai înainte de Costăchescu, ea rezumîndu-se la un singur cuvînt : yoga !

Văzînd că zîmbesc încîntat, s-au uitat la mine chiorîș, în afara lui Mihai, care-și manifesta îngrijorarea. A venit să mă sprijine, mișcările mele părîndu-i-se insuficient de sigure, un gest de curaj căruia nu s-a sfiit să-i adauge îndemnuri la rezistență. Această comportare, sau cine știe ce alte motive, l-au determinat pe Digenar să decidă excluderea lui din ședință. „Măcelarul“ a dus ordinul la îndeplinire, după care am rămas noi între noi.

— Dacă pentru plecarea ta din țară n-ai putut da o explicație valabilă, s-a înfipt actorul în Iulian, să ne lămurim barem în privința rolfilmului. Zi, l-ai pus în trident ?

Am ciulit urechile. În secundele următoare aveam să mă dumiresc și asupra ultimului punct rămas în suspensie.

— Cu mîna mea ! l-a asigurat acesta. Pe cuvînt de onoare !

M-am bucurat hoţeşte că împrejurările le jucaseră renghiul, că pînă una alta, pelicula luase calea Braziliei. Oricum, era în avantajul meu că se găsea la Portella, care chiar dacă dădea de ea, putea să nu ştie ce reprezintă.

— Şi pe urmă ? a insistat actorul.

— Pe urmă l-am băgat înapoi în ladă !

— Nu aşa ! Povesteşte amănunţit, să-mi pot da seama unde e hiba.

— Cum doreşti ! a acceptat Iulian intimidat. Am venit pe şantier, în jur de unsprezece. L-am anunţat pe Costăchescu că data plecării fusese devansată şi că cele două lăzi neexpediate vor fi ridicate de o camionetă şi duse direct la aeroport. Şi-a făcut bagajul şi a plecat. N-am rămas decît eu şi paznicul, care şedea în gheretă. M-am echipat, am luat ventuza, aparatul de filmat şi emiţătorul de radiaţii şi am coborît în tunel. Habar n-ai, Digenar, cît am muncit, cît m-am chinuit cu săparea tunelului ! A trebuit să car cele necesare — uneltele, materialul — bucăţică cu bucăţică, şi încă pe şantier în chiloţi de baie, ca după o partidă de înot. Aveam aparatul la mine, dar nu m-a observat nimeni, aşa că am putut intra nestingherit în cort şi developa filmul. După aceea m-am furişat în magazie — cheile mi le procurasem din timp — l-am introdus în tija tridentului şi pe acesta înapoi în ladă.

Se făcuse trei. Un sfert de oră mai tîrziu a venit camioneta şi a ridicat cele două lăzi.

— Şi după aceea ? Potrivit ordinului, trebuia să te duci acasă şi să-ţi vezi de treabă.

— Adevărat, însă...

— Aveam nevoie de tine în România, Iulian, nu aici !

— Ştiu ! Dar şi voi v-aţi călcat promisiunile. Anul trecut, cînd mi s-a cerut să-mi reiau activitatea după aproape trei decenii, am primit asigurări că este vorba de o singură acţiune, că după aceea voi fi lăsat în pace. Nu v-aţi ţinut de cuvînt !

— Mai vorbim noi despre asta ! Continuă !

— În sfîrşit ! Am intrat în cortul lui Costăchescu şi am luat o pereche de ochelari, pentru derutarea organelor de cercetare.

La 15,30, paznicul a ieșit să-și facă rondul. M-am repezit la gheretă ca să tai firul de telefon. După aceea am ales un loc pe lîngă care trecea abia la sfîrșit și am fugit într-acolo. Am îngropat aparatul, am strivit ochelarii, i-am acoperit pe jumătate cu nisip, și m-am întins cît eram de lung.

Așa m-a găsit Aioanei... paznicul. S-a uitat la mine, m-a zgîlțîit și a luat-o înapoi spre poartă.

— Iar tu ți-ai văzut de drum! a scrîșnit Digenar.

— Încă nu! Un singur martor al decesului meu mi se părea insuficient. Am așteptat să mai sosească cineva. A venit colonelul!

— Foarte ingenios! Cînd este vorba de interesele tale, ești foarte ingenios: ce scop avea înscenarea?

— Nu știam cît timp voi fi obligat să mai stau în țară. Presupunînd că din întîmplare cineva, milițianca sau vreun vameș dădea de peliculă, nu mă luau pe mine la întrebări? Așa, mortul fiind scos din cauză, doar Costăchescu putea fi învinuit de spionaj și, în plus, de omor.

Admiram iscusința lui Iulian, pe cînd Digenar abia își stăpînea furia.

— Lașule! Și zi, ai jucat pe mortu', doar ca să scapi de noi!

— Cum faci să-ți oprești pulsul și bătăile inimii? l-a întrebat Bergun inoportun, neputîndu-și ține în frîu curiozitatea.

— Prin yoga! mi-a confirmat profesorul prezumția. Practicînd yoga mulți ani și cu perseverență, poți ajunge la stadiul în care autoprovocarea unei catalepsii, oprirea temporară a circulației sîngelui...

— Se mai și laudă, canalia! i-a tăiat-o Digenar. Ce a urmat?

— A sosit, așadar, dumnealui cu Aioanei, a constatat că nu mai e scînteie de viață în mine și s-au dus, probabil să cheme miliția. *Atunci* m-am cărat! Am dezgropat aparatul de filmat și m-am reîntors în tunel, unde mi-am pus echipamentul de scafandru. Am înfundat din nou intrările și, cu două butelii de oxigen pline, dinainte pregătite — cele goale le-am abandonat —, am înotat sub apă cale de vreo trei kilometri, pînă la plaja unde, într-un

tufiș, ascunsesem un costum de stradă. Pe urmă am stat ascuns...

Frumosul Mario se mai potolise. În fond, faptele erau consumate și subalternul nedisciplinat avea să-și primească pedeapsa. Pînă una, alta, mai rămăseseră de clarificat cîteva detalii.

— Cum ai putut părăsi România ?

— În urmă cu luni, făcusem cunoștință cu căpitanul unui cargou guatemalez. Îmi făgăduise că la următoarea escală în portul Constanța — data nu mi-o putuse preciza — îmi va aduce acte false și mă va lua la bord. Ceea ce s-a și întîmplat. I-am plătit pentru asta... cam cît primisem de la voi. Mi-a fost frică, Mario ! Nu mai am nervii tari ca în tinerețe. Următoarea misiune aș fi ratat-o cu siguranță. M-ar fi prins ! De aceea am înscenat moartea mea și am fugit cu cargoul la Marsilia. Nu mai rezistam ! Voiam să scap o dată pentru totdeauna de coșmaruri.

— De cine voiai să scapi ?

N-a răspuns.

— De cine ? De noi, nu-i așa ?

Își mușca buzele.

— Pe noi nu ne trișează nimeni, domnule Iulian. Vocea lui Digenar căpătase inflexiuni metalice. Dovadă că în ziua în care ai ajuns la Paris, ai fost reperat și adus aici, la mine, ca să dai explicații.

Cînd un prieten te face... șarlatan

Îmi întipăream fiecare cuvînt al lui Iulian ca pe o bandă de magnetofon, ca să le pot reda în raportul destinat lui Tomescu. Curios că nu mă întrebam, cum de altfel ar fi fost normal, dacă voi mai apuca să scriu acest raport.

M-am uitat pe fereastră. Cerul își schimbase veșmîntul cernit cu unul din spumă cenușiu-albicioasă, vestind zorile. Apariția lui Iulian îmi crease noi complicații, pe lîngă cele dinainte, și poliția tot nu intervenea. Făcusem o greșeală bazîndu-mă exclusiv pe Mihaela.

Digenar și Iulian discutau — ultimul încercînd să se justifice — uneori se amesteca și Bergun, fără să se simtă cît de cît stingheriți de prezența mea. Ori mă considerau o cantitate neglijabilă — variantă mai puțin veridică — ori se știau stăpîni pe situație.

— Dacă-mi este permis să-ți dau o sugestie, a spus la un moment dat slugarnic profesorul, ar trebui să aflăm de ce s-au comportat cum s-au comportat. Ia să vedem : Costăchescu n-avea cunoștință despre peliculă, așa că refuzul lui de a-ți da tridentul era dictat de așa-zisa probitate morală, de etică, de conștiință. Cu colonelul e altceva ! Lui nu-i pasă de trident ! A fost trimis să readucă schema aparatului ! De ce a apărut aici ? Faptul că a venit denotă că nu știe unde-i tridentul și nici dacă rolfilmul mai e înăuntru ! Pricepi, Mario ? El îl caută la tine, iar tu vrei să-l obții de la el.

Făcea eforturi disperate de a se reabilita, de a reintra în grațiile boss-ului. Digenar și-a însușit raționamentul lui.

— Ai auzit, domnule Coman ? Care-i părerea dumitale ?

— Mă privește direct și personal ! am făcut eu pe grozavul. Dacă n-ați obținut nimic de la un profan, cum vă închipuiți c-o să vă meargă cu un vulpoi bătrîn ca mine ?

Impertinența mea l-a înfuriat pe Bergun, care una-două — era probabil un tic — făcea demonstrații de forță cu pistolul...

— Astîmpără-te ! l-a admonestat actorul, pe care gesticulația îl împiedica să chibzuiască. Așadar, de vreme ce colonelul nu-l are, e tot la nenorocitul de Costăchescu...

— Iartă-mă, dar s-ar putea să te înșeli ! a îndrăznit Iulian să-l contrazică. Să presupunem că fostul meu subaltern l-a scos din vitrină și l-a ascuns undeva. Oamenii tăi intră în expoziție și constată că a dispărut ! În urma tratamentului vostru, Costăchescu ajunge la spital, și fata...

— Ce fată ?

— Milițianca, ți-am mai spus. Expoziția era însoțită și de o fetișcană, ofițer de miliție. Mihaela Rotaru îi spune. Dar să revenim : Mihaela se duce la Costăchescu,

la spital. El îi aduce la cunoştinţă de ce a ascuns piesa şi unde. Colonelul nu știe nimic. Continuă să creadă că tridentul a fost furat de vizitatorii nocturni, reuşeşte să le ia pista şi ajunge astfel la tine. Ți-l oferă spre cumpărare ca să vadă cum reacționezi.

Digenar îl urmărise atent.

— Posibil ! Dar dacă colonelul nu știe și de la prăpăditul acela nu putem scoate nimic, ce ne facem ?

— Mihaela Rotaru ! a propus laconic Iulian.

Asta mai lipsea : s-o aducă și pe ea în Delta Tigrului ! Am devenit dintr-o dată vorbăreţ, adresîndu-mă profesorului pe româneşte. N-am făcut-o dintr-o pornire spontană, ci intenționat.

— Mă mir de dumneata că n-ai pic de intuiţie ! Mihaela n-a fost singură la spitalul Santa Barbara, ci împreună cu mine ! Costăchescu ne-a informat pe *amîndoi* unde a pus tridentul. M-am repezit la locul cu pricina, am scos bobina şi... i-am dat foc ! E bine ?

— Dacă e așa, ce-ai mai căutat aici ? m-a înfruntat el, tot pe limba noastră.

— Tare greu de priceput ! Pentru Mihai am venit, să-l scot din casa asta.

— Gura ! Să nu vă prind... a țipat Digenar, neînțelegînd ce discutăm.

— Susţine că a ars rolfilmul ! i-a tradus Iulian galben la faţă. Voia să-l domolească, dar a obţinut efectul contrar.

— Așa ? L-a distrus ? Atunci ce mai așteptăm ? Bergun...

Îmi tăiasem singur craca de sub picioare. M-a salvat profesorul, nu din milă, ci fiindcă se îndoia de afirmaţiile mele.

— Nu te supăra, Mario, dar n-ar fi mai bine să vedem ce spune Costăchescu ?

— Ăla ? Nici dacă-i vîri cuţitul între dinţi nu și-i descleștează !

— Lasă-mă să încerc ! Mi-a fost colaborator, mă stima...

— N-ai decît !

Bergun a plecat după Mihai. Cum a intrat pe ușă, împins din urmă de „măcelar“, a țîrîit telefonul. Digenar a făcut semn „contabilului“ să ridice receptorul.

— Poarta ! l-a informat acesta. A mai venit unul în legătură cu tridentul de aur.

— Cine ?

Costăchescu a îngălbenit, iar mie mi s-a făcut inima cît un purice. Mă îngrozeam la gîndul că voi auzi pronunțîndu-se numele Mihaelei.

— Doctorul Ambrosio Pelerin ! Să-l aducă încoace ?

— Tezaurologul ? a tresărit Iulian. Primește-l, Mario !

— Condu-l în camera de alături, Bergun !

N-am sărit în sus de bucurie că era moșul. De intențiile lui bune nu mă îndoiam, doar modul de punerea lor în practică mă neliniștea.

Am rămas amîndoi, Mihai și cu mine, sub paza „măcelarului“ ; după un minut s-a întors Bergun. A lăsat dinadins ușa întredeschisă, fără să-i pese de noi.

— Care dintre domniile voastre este domnul Mario Digenar ? l-am auzit pe Pelerin întrebînd.

Actorul i-a răspuns indirect.

— Și dumneata ai de vînzare tridentul de aur ?

— Vă înșelați, domnule Digenar ! Eu n-am nimic de vînzare ! În calitate de tezaurolog, de apărător consecvent al vestigiilor trecutului, am venit să vă avertizez împotriva unui escroc. Am aflat dintr-o sursă pe care n-o pot dezvălui — de altfel e și fără importanță — că intenționează să vă ofere spre cumpărare piesa denumită „tridentul de aur“. Era, de aceea, de datoria mea să vă aduc la cunoștință că respectiva piesă provine din furt ! Ea a fost sustrasă din expoziția arheologică românească de la Fundația Garcia.

— Să fie oare cu putință ? s-a indignat Mario. Domnule doctor, vă mulțumesc pentru...

— Asta încă n-ar fi nimic ! l-a întrerupt Pelerin. Nostimada e că n-o mai are ! A vîndut-o ieri unui bogătaș brazilian. Poate că vrea s-o mai fure o dată sau pur și simplu să vă tragă pe sfoară.

— Cum se numește ? a întrebat Iulian.

— Cine ? Cumpărătorul ? Nu știu ! A, pe șarlatan ? De prezentat se prezintă... Radu Coman !

Că mă făcuse șarlatan mă deranja mai puţin decît că dăduse în vileag o parte din adevăr, fapt ale cărui consecințe încă nu le întrezăream.

În acea clipă cineva a închis ușa, spre regretul lui Bergun, dar mai ales spre al meu.

Marea bătălie a amazoanelor

Ceasul mi se oprise la patru și un sfert, fiindcă uitasem să-l întorc. După soare, să fi fost în jur de șapte. Mă perpeleam de sete, dar și mai mult jinduiam după o ţigară. Deși știam că golisem pachetul, am făcut gestul reflex de a băga mîna în buzunar.

— Scoate laba ! a grohăit „măcelarul".

— Dați-mi o ţigară !

— Un pumn în falcă !

Digenar, care tocmai intra, mi-a întins port-ţigaretul.

— Ia și fumează !

Nu l-am refuzat, deși această neașteptată favoare mă punea pe gînduri.

— E ceea ce se cheamă împlinirea ultimei dorinţe ? am recurs eu la umorul negru.

— Depinde ! În orice caz apreciez clarviziunea dumitale. Mai devreme sau mai tîrziu, asta ne așteaptă pe toţi, din nefericire.

Fie că auzise, fie că nu, Mihai n-a reacţionat. Stătea încolăcit, cu palmele presate pe pîntece. Suferințele fizice, și nu numai ele, îl aduseseră într-o stare de apatie totală. Mă simţeam dator să mă ocup de el și mă pregăteam s-o fac, cînd a intrat ca o vijelie doctorul Pelerin. Iulian se ţinea după el.

— Nu-s de acord ! Mă opun ! N-aveți dreptul să vă substituiți autorităților. Ori îl predați voi, ori o fac eu însumi !

Abia acum îi pricepeam tactica. Așa își imaginase, în naivitatea lui, că ne va putea salva. S-a îndreptat ferm spre telefon, însă Digenar i-a tăiat calea, rostind cuvîntul decisiv :

— Umflaţi-l !

Inimosul meu prieten s-a zbătut, dar pînă la urmă l-au potolit palmele „măcelarului" ; jucăria pe care Bergun i-o vîntura sub nas nu-l impresionase.

Frumosul Mario era prost dispus. Pierderea unei nopţi se solda cu efecte dezastruoase asupra fizicului său, iar el avea datoria să arate în viaţa de toate zilele ca pe ecran.

— Nu mai pot rămîne ! s-a lamentat. Trebuie să dorm cîteva ore ! Auziţi, pînă mă scol să se termine !

N-am priceput exact ce vroia să spună, neştiind dacă verbul „a termina" folosit de el are un singur înţeles sau mai multe. Nici „contabilul" n-a fost mai breaz.

— Cu toţi trei ? a cerut el precizări. Şi în ce fel ?

Digenar şi-a clătinat capul, nemulţumit.

— Mare dobitoc eşti, Bergun ! N-ai pic de iniţiativă !

Dimineaţa era încîntătoare. Tălpile ni se înfundau în covorul de iarbă, strivind picăturile de rouă. Frunzişul arborilor colora lumina în verde, iar aerul, saturat de mireasma florilor, te ameţea. Pentru ultimul nostru drum sau penultimul, ambianţa era cum nu ţi-ai fi putut-o dori mai plăcută.

M-am uitat la tovarăşii mei. Mihai — ferice de el — umbla ca în transă. Pelerin protesta împotriva acestei „farse sinistre", invocînd legea şi ameninţînd cu pedepse draconice. Din cînd în cînd se uita la ceas şi rîdea fără motiv. Mai lucid decît ei, îmi făceam următoarea socoteală : Digenar avea nevoie de trident şi lichidarea noastră prematură ar fi însemnat pierderea lui irevocabilă. Ultimul ordin fusese însă atît de nebulos, încît putea da loc la interpretări. Nu era exclus ca Bergun să-şi fi însuşit critica şi să dea dovadă de iniţiativă în privinţa... modului şi a locului de execuţie.

Mă întrebam dacă exista vreun mijloc de a-i zădărnici această „iniţiativă". Ne escortau patru oameni înarmaţi şi parcul mişuna de alţii, gata să intervină. A opune rezistenţă, a încerca o evadare, era de domeniul imposibilului. Soluţia trebuia căutată în depozitul de materie cenuşie. Prea mult timp n-aveam, totuşi suficient ca să găsesc una... provizorie.

Pelerin vorbise despre vînzarea tridentului, fără să pomenească numele bogătașului brazilian. Dîndu-l în vileag, obțineam cu siguranță o păsuire.

Făcusem înconjurul clădirii, oprindu-ne la poarta garajului. Unul dintre gardieni a intrat, ca să revină la volanul unui superb „Cadillac" cu șapte locuri, de culoare neagră. Bergun, tot cu pistolul în pumn, ne-a poftit să urcăm. Ne-am supus docil, cu excepția tezaurologului care continua să protesteze.

Mașina a pornit în viteză spre ieșirea din parc. La mijlocul drumului l-am solicitat pe „contabil", bătîndu-l pe umăr.

— Ascultă, Bergun ! Am uitat să-i spun ceva șefului dumitale.

— Cunoaștem !

— Pe cuvînt de onoare ! Am uitat să-i spun că actualul posesor al tridentului este domnul Ambrosio Portella.

Fie că socotea știrea ca atare importantă, fie că numele marelui latifundiar îi era familiar, a spus șoferului să oprească și să-l aștepte.

Am observat sute de amazoane de toate vîrstele și gabaritele alergînd înnebunite pe alei și de-a curmezișul peluzelor. Veneau buluc dinspre poartă aidoma unui roi de lăcuste atrase de clădirea albă ca de un lan de grîu dat în pîrg.

Toate, dar absolut toate, fluturau în chip de steag ziarul „Clarin", un cunoscut cotidian de dimineață, proaspăt ieșit de sub tipar. Gardienii făceau eforturi supraomenești să stăvilească năvala, alegîndu-se cu vînătăi, cu obrajii zgîriați și cu lovituri de picior în spate.

Un grup masiv de femei reușise să răzbată prin luptă corp la corp pînă la vilă, altele, fugărite de oamenii lui Digenar, se risipiseră printre arbori în căutarea unor căi mai ușor accesibile. Un detașament de sufragete nimerise în apropierea mașinii și escorta noastră, coborîtă în corpore, căzu într-o ambuscadă. Nu cuteza să facă uz de armele de foc ; izbea cu ele în dreapta și în stînga, fără însă să-i poată rări rîndurile. Marea bătălie se înteți de o parte și de alta iar de noi, bineînțeles, nu se mai ocupa nimeni.

Mihai ședea apatic cu coatele pe genunchi sprijinindu-și bărbia ; Pelerin în schimb a sesizat o dată cu mine momentul favorabil și, consultîndu-și din nou ceasul, m-a îndemnat :

— Alteță, eu zic s-o întindem. Acum !

— Așa gîndeam și eu ! Ajutați-mă să-l scot pe Costăchescu.

Cu Mihai între noi, ne-am îndreptat spre poartă. Nu ne-a zărit decît Bergun care și-a descărcat de două ori revolverul, fără să ne nimerească. De urmărit nu ne putea urmări, ocupat fiind cu punerea la adăpost a capului său, deoarece o roșcovană masivă se descălțase și îi ciocănea tacticos țeasta cu tocul pantofului.

N-am întîmpinat dificultăți. Toată lumea era ocupată, inclusiv Iulian, care stătea în capul scării și răcnea la paznici. Digenar se ascunsese undeva și bine făcuse. N-ar fi scăpat teafăr din ghearele lăcuite ale furiilor.

Înainte de a ieși pe poarta rămasă vraiște, am zărit-o pe Mihaela.

— Repede la mașină ! ne-a îndemnat ea de departe, agitîndu-și jurnalul.

De partea cealaltă a podului aștepta un taxi. Ne-am suit, eu lîngă șofer, Pelerin, Mihai și fata în spate. Mihaela îl oblojea pe Costăchescu, tamponîndu-i fruntea cu batista, mîngîindu-l cînd se credea neobservată. Urmăream scena prin oglinda de deasupra parbrizului și, cu toate că ardeam de nerăbdare să mă dumiresc în privința nemaipomenitei noastre eliberări, tăceam mîlc. Nu puteam tulbura idila, mai cu seamă că-mi deveniseră dragi amîndoi. L-am auzit întrebînd-o :

— Ce s-a ales de trident ?

A evitat să-i spună adevărul, ocolindu-l abil.

Săracul Pelerin se resimțea de pe urma eforturilor, dar tot mai rîdea ; se lăsase pe spate și închisese ochii. Ca să treacă timpul mai repede, m-am întors și am luat din poalele Mihaelei ziarul care-i servise, ca și celorlalte amazoane, drept flamură.

Pe prima pagină se lăfăia poza celebrului actor de cinema Mario Digenar în costum de maharadjah, avînd dedesubt o scurtă informație culeasă cu aldine :

„Venind în întîmpinarea dorinței unanime a publicului spectator, oaspetele drag al orașului nostru, celebrul actor de film Mario Digenar, va acorda autografe în vila sa din Delta Tigrului, azi între orele 9 și 12 dimineața. Prietenii lui sînt rugați să respecte ordinea sosirii și să păstreze disciplina".

Plecăm în Brazilia

Se afirmă că cel mai sigur leac e somnul. De regulă el nu se lipește de mine nici noaptea, darmite ziua în amiaza mare. Ei bine, de data asta am dormit neîntors paisprezece ore, pînă la zece seara. Cînd m-am trezit, Mihaela stătea aplecată asupra patului și mă scutura.

— Ajunge, tovarășe Coman! Mihai a coborît adineauri, iar Pelerin vă așteaptă de la șapte!

Mă străduiam să mă dezmeticesc, dar n-am reușit să deschid decît un singur ochi.

— Ce... ce face Costăchescu?

— Mai bine! A venit medicul, i-a schimbat pansamentul și i-a prescris niște întăritoare. Acum stă la masă. Are o poftă de mîncare grozavă!

Mi-am adus aminte că nici eu nu luasem nimic în gură din ajun și, brusc, am simțit foamea ciupindu-mi măruntaiele. Ca s-o mai domolesc, mi-am aprins o țigară „Caramel".

— Îmbrăcați-vă și veniți la restaurantul de peste drum. Acolo sîntem! m-a zorit Mihaela.

Se grăbea, bineînțeles, să se întoarcă lîngă iubitul ei.

În cinstea evenimentului, m-am îmbrăcat cu costumul închis, cămașă albă, cravată bleumarin și o batistă de mătase naturală la piept. I-am găsit mestecînd concentrat friptura. La salutul meu volubil abia dacă au răspuns.

Sigur că mi-ar fi plăcut să-mi satisfac cel puțin acum curiozitatea, dar din pricini obiective am lăsat totul pentru mai tîrziu. După un „poftă bună la toată lumea", am comandat o friptură de vacă dublă, cu mulți cartofi și murături.

Terminînd înaintea celorlalţi, am cerut fructe pentru toţi. Nu s-au adus portocale, ananaşi *chirimoya* și alte poame exotice, iar pe deasupra o sticlă de malaga, oferită de Pelerin.

Dacă pînă atunci tăcusem fiindcă mîncam, acum tăceam datorită senzației de sațietate, a moleșelii care te cuprinde după o masă îmbelșugată.

Ca să ne smulgem din robia digestiei, am ridicat paharul și am toastat :

— Pentru succesul de pînă acum și pentru cel viitor !

Pelerin l-a golit pe al său pînă la fund și a strigat „vivat", dovadă că-şi conservase tinereţea și exuberanța. Cu un plasture mare în locul bandajului, tot fără ochelari, Mihai se lăsa răsfăţat de locotenentul de miliție Rotaru care avea, pare-se, o concepţie originală despre actele de caritate. Neputînd fi luaţi, deocamdată în considerare ca interlocutori, mi-am pus toată nădejdea în tezaurolog.

— Domnule doctor, lămuriţi-mă, vă rog : cum aţi ajuns în casa lui Digenar... și apoi... chestia cu năvala admiratoarelor. Ştiaţi cumva că...

— Sigur că da ! Iată ce s-a întîmplat : spre seară, Mihaela m-a chemat la telefon și mi-a cerut o întrevedere. Ne-am întîlnit la hotel, unde m-a pus la curent cu intențiile dumneavoastră. La rugămintea ei — susținea că în calitatea mea de cunoscut om de știință voi avea mai mult succes — m-am dus la poliție să reclam că sînteți sechestrat de doctorul Digenar. Aflați că nici prestigiul, nici părul meu alb nu mi-au folosit. M-au făcut „bătrîn ramolit" și m-au sfătuit să mă adresez unui psihiatru. Idioții ! Revenind la Mihaela, am discutat ce măsuri ar trebui luate în situația dată. Deșteaptă fată ! În cele din urmă ne-am oprit asupra uneia dintre ideile ei.

A sunat redacția ziarului „Clarin", dîndu-se drept secretara lui Digenar și rugînd să fie inserată o informație, cum că actorul va acorda autografe în dimineaţa următoare. Frumosul Mario refuzase pînă atunci contactele directe cu publicul argentinian, așa că efectul era previzibil.

— Cred că v-a întrecut așteptările ! A fost... o epopee!

— Într-adevăr, aliatele s-au comportat admirabil.

— Dar venirea dumneavoastră în chip de... denunţător, ce rost avea ?

— Mihaela a ţinut să mă duc ! Se temea de anumite complicaţii şi m-a trimis să le preîntîmpin. Din păcate, socoteala de acasă...

— Ei da, fiindcă nu ştiaţi cu cine aveţi de-a face ! Oricum, a fost o acţiune inteligentă, bine gîndită, cu rezultate salutare. Mă întreb ce va face Digenar ? S-ar putea să-i fie dor de noi.

— Posibil ! Dar şi mai dor i-o fi de trident !

Costăchescu, pe care Mihaela îl pusese în temă, ne privea cu ochii săi înceţoşaţi, de miop. Au urmat minute de tăcere, care vădeau o activitate cerebrală susţinută. De fapt ne gîndeam la acelaşi lucru, eu însă l-am concretizat primul :

— Se pare că o călătorie în Brazilia e inevitabilă !

— Trebuie să luăm înapoi tridentul ! mi s-a raliat Pelerin chicotind, ca unul care pregăteşte o păcăleală.

Nici Mihaela, nici Costăchescu n-au avut obiecţii — expoziţia rămăsese în grija celor de la fundaţie — doar că arheologul ne-a cerut un scurt răgaz, absolut necesar procurării unei perechi de ochelari.

Parnaiba e un orăşel tipic sud-american, cu case strălucitor de albe, cu cîteva biserici în stilul celor din tîrgurile spaniole, cu o arteră principală pavată, mărginită de palmieri şi cu cîteva uliţe unde piciorul ţi se afundă ca în praful selenar.

Poziţia lui geografică, faptul că e aşezat pe ţărmul Atlanticului, nu l-a putut blagoslovi cu vivacitatea caracteristică porturilor, deoarece pescuitul şi navigaţia au fost şi au rămas preocupări minore ale locuitorilor săi. Aci viaţa se scurge lent, ca filmată cu încetinitorul, deoarece peste Parnaiba arde în flăcări cerul ecuatorial. Ziua străzile sînt moarte. Oamenii, catîrii, cîinii, păsările de curte se ascund între zidurile de piatră şi mai mult dormitează decît îşi văd de treburi. Abia după ce soarele scapătă, se trezesc din letargie : curţile interioare se umplu de lătrat şi de cotcodăcit, trotuarele se animă, prăvăliile îşi ridică obloanele, din cîrciumi răsună acorduri de ghitară şi în jurul meselor se discută politică şi afaceri.

Aproape tot ce se cumpără și se vinde la Parnaiba ține de creșterea vitelor. E specificul regiunii. La marginea dinspre sud a orașului, încep savanele, *campos cerrados*, capabile să hrănească uriașele cirezi de cornute. În lipsa apelor curgătoare — Parnaiba e singurul rîu ce străbate ținutul — rumegătoarele se adapă la cisterne săpate în argilă roșie, impermeabilă, în care se adună stropii de ploaie.

Toate acestea le-am aflat dintr-un prospect turistic, în avionul care ne transporta de la Buenos Aires la Rio de Janeiro. În metropola braziliană am rămas peste noapte, iar a doua zi, foarte devreme, am zburat spre Natal. Cei peste 500 kilometri de la Natal la Parnaiba i-am făcut cu trenul, o călătorie obositoare, plicticoasă, care a luat sfîrșit o dată cu înserarea. Singurul avantaj a fost acela că orășelul ieșise din amorțeală, prezentîndu-se străinului în plină activitate.

De la prima luare de contact cu realitățile parnaibiene — drumul cu taxiul spre hotel — mi-am dat seama că Portella nu exagerase. Era, dacă nu stăpînul absolut al acestui colț de continent, unul dintre marii săi oameni de afaceri. Numele său apărea și pe frontispiciul unei bănci, al unei case de export, al singurului magazin universal și al altor cîtorva edificii comerciale; pînă și mașina de piață pe care o angajasem avea pe portieră o emblemă cu inițialele A.P.

Mă așteptasem să găsesc și pe fațada hotelului care-mi fusese recomandat de șofer inscripția „Ambrosio Portella", se numea însă „Miranda", ceea ce nu excludea ca tot el să-i fi fost proprietar.

Recepționera, o tînără creolă într-o rochie înflorată și cu niște ochi „aruncătoare de flăcări", după ce ne-a înscris în registru, a manifestat o curiozitate puțin obișnuită. Cu un surîs reclamă pentru pastă de dinți — avea, ce-i drept, un șirag de perle între buzele ei cireșii — m-a luat la întrebări ca la poliție. Ce nu voia să știe? Relațiile dintre noi patru, dacă Mihai e soțul Mihaelei, cu ce treburi venisem la Parnaiba, cît vom rămîne, dacă avem cunoștințe printre localnici și așa mai departe. Vorbea o spaniolă corectă, deși, precum se știe, în Brazilia

predomină potrugheza. Am răspuns evaziv și am supus-o, la rîndu-mi, unui mic interogatoriu.

Spre deosebire de mine, a dat dovadă de o mare franchețe, ceea ce m-a făcut să cred că familiaritatea cu clienții e un obicei al locului. Cînd m-am referit la Portella, și-a schimbat net atitudinea, devenind zgîrcită la vorbă și suspicioasă. Mai nimic n-am scos de la ea : că e o personalitate influentă și că locuiește la *fazenda* lui, în afara orașului.

Renunțînd la masa de seară, m-am dus în camera mea, unde am fumat o delicioasă țigară de foi — cumpărasem o cutie mare de „Coronas" la Rio în aeroport — și m-am culcat.

Cînd mi-e și mie o dată somn, intervine de regulă ceva. De data asta m-am „trezit" cu Pelerin. A intrat, m-a întrebat „*como esta?*" și s-a apucat să deruleze o hartă.

— Ce-ți veni, doctore ? m-am zgîit la el, căscînd demostrativ.

— Cum adică ce-mi veni ? Nu ne-a fost vorba să stabilim împreună itinerarul ?

Avea dreptate ! I-o promisesem ! Nu făcusem pînă atunci nici un plan, nu hotărîsem ce vom întreprinde a doua zi, mai puțin din neglijență sau din lipsă de timp, cît dintr-o dorință legitimă de a mă familiariza în prealabil cu condițiile locale.

Îi făgăduisem așadar lui Pelerin să mă consult cu el, să luăm împreună o decizie, dar nu fusese vorba despre această seară, ci despre cea următoare. Fie că nu mă înțelesese, fie că făcea pe neștiutorul, de gonit nu-l puteam goni ! Împăcîndu-mă cu ideea unei nopți sacrificate, m-am dat jos din pat și m-am așezat lîngă el, la masă.

Își înfipsese vîrful creionului într-un punct al coastei situat, după aprecierea mea, la vreo cincizeci-șaizeci de kilometri vest de Parnaiba.

— Vedeți, alteță, și-a început el expunerea, aici a fost găsită statuia feniciană ! Sînt sigur că don Ambrosio n-a mințit, că deși actualmente în patrimoniul muzeului din Fortaleza, ea se află din nou acolo ! Mîine voi telefona

directorului să mi-o confirme, dar știu ce-mi va răspunde : că a fost împrumutată, trimisă la o expertiză sau... furată ! Într-un fel sau altul „văcarul" a pus mîna pe ea.

Am mîrîit „posibil" ; n-aș fi fost în stare să-l contrazic nici dacă ar fi susținut că Portella sustrăsese întreg muzeul cu director cu tot și că-l transplantase în fosta junglă de la Pouso Alto.

A conchis, cu juvenila lui voie bună, în rime :

— Cunoscînd locul, să-i furăm tridentul !

Încercarea mea timidă de a ridica obiecții a fost tăiată de la rădăcină :

— Știu ! Locul e păzit cu străşnicie, oamenii lui au revolvere, puști, mitraliere... Doar că, hi-hi-hi, sînt mulți și proști, pe cînd noi, noi avem două mari atu-uri : materia cenușie și elementul surpriză ! Încă n-am elaborat o strategie concretă, dar v-aș putea prezenta cîteva propuneri. De pildă : doi dintre noi fac o diversiune, iar ceilalți se reped la statuie și...

O sancta simplicitas ! Își imagina confruntarea cu gangsterii lui Portella ca pe un joc de-a hoții și vardiștii. Din respect pentru el și din milă pentru mine — o dată plecat, nimic nu mă mai împiedica să revin pe salteaua cu cearșaf de in — am exclamat pe tonul cel mai convins :

— Foarte bine ! Așa vom proceda... mîine dimineață ! Mi-ați fost de un ajutor substanțial și fiindcă orice operațiune trebuie să aibă un indicativ secret, îngăduiți-mi să-i dau acesteia numele dumneavoastră. Ea se va intitula de-aici încolo „operațiunea Pelerin".

A roșit de plăcere. Obrajii i s-au îmbujorat ca la cea dintîi întîlnire cu o fată. M-a contrazis condescendent :

— Vai, domnule Coman, zău că nu trebuie ! A fost o simplă sugestie, despre care nici nu îndrăzneam să sper c-o să vă surîdă. Mai aveam două-trei...

— Le analizăm mîine, la nevoie ! Pînă atunci, dragă doctore, să tragem un pui de somn, ca să prindem puteri.

A dat din cap, aferat, a făcut sul harta și și-a luat rămas-bun cu un „*buenos noches*, alteță !"

Călătoream prin prerie sub un soare atroce, pe un drum presărat cu schelete. Deodată, tropot de copite ! În urma mea vreo zece bărboși în cămăși roșii și galbene, în pantaloni de piele largi cu franjuri, cu sombrero-uri cît roata carului. Cu dreapta țineau dîrlogii, în cealaltă aveau carabine scurte sau bolt-uri lungi.

S-a pornit pîrîiala. Trăgeau care cum apuca și gloanțele zburau în juru-mi și-mi țiuiau la urechi. Veneau din ce în ce mai aproape. Am dat calului pinteni, dar în loc să galopeze, s-a oprit, făcîndu-i-se poftă de niște fire de iarbă. Adăpostindu-mă pe după gîtul mîrțoagei, am scos la rîndu-mi pistolul. După prima apăsare pe trăgaci, nimic ! După a doua, a treia și a patra de asemenea nimic, exceptînd țăcănitul percutorului. Magazia era goală.

Împușcăturile răzlețe, șfichiuirile de bici, s-au transformat într-o salvă de bubuituri surde, ca atunci cînd cineva izbește cu pumnul într-un butoi gol.

Cînd, în sfîrșit, am făcut ochi, nici pomeneală de cavalcade gen western, de călăreți colbuiți, de Colt-uri fumegînde. Eram în pat și trăgeam de pătură ca de niște hățuri, iar călcîile mi le înfigeam în saltea ca în pîntecele gloabei. Reale erau doar zgomotele : cineva bătea în ușă cu o nesimțire incalificabilă.

Clătinîndu-mă buimac, m-am dus să deschid. Doctorul Pelerin se proțăpise pe coridor și dădea din cap ca păpușile mecanice :

— Se poate, domnule Coman ? La ora asta... ?

— Da' cît e ceasul ?

— Aproape opt ! Prietenii noștri au luat micul dejun și s-au dus să viziteze orașul. Eu vă aștept în hol de la șase.

M-am scuzat, deși nu mi se părea că făcusem abuz.

— Vin imediat ! Pînă atunci, v-aș fi îndatorat dacă ați comanda cafea și o gustare.

Ne-am reîntîlnit în fața ceștilor aburinde și a unui platou cu brînzeturi și felii de carne afumată. După ce am mîncat — el abia s-a atins de bunătățile din farfurie — i-am propus un tur de documentare prin Parnaiba. A

acceptat botos, lăsîndu-mă să înțeleg că-mi făcea o favoare.

Pe la nouă ne-am înapoiat la hotel. Prea mult nu obținusem, doar cîteva informații de însemnătate minoră. Mihaela și Costăchescu ședeau pe terasă, sub o umbrelă în dungi viu colorate. Se țineau de mînă și abia după ce am tușit de cîteva ori, din ce în ce mai insistent, au binevoit să ne remarce.

Îmi deveniseră dragi tinerii ăștia! Mihai își scosese plasturele și, cu pielea nițel prinsă de soare, cu privirea redevenită fermă grație ochelarilor noi, arăta destul de bine.

De Mihaela, ce să mai vorbim! Uitîndu-mă la ea — trupul trunchi de palmier, obrajii piersică, buzele fragă, părul castană coaptă, îmi creștea inima și mă simțeam de optsprezece ani.

Cu toate că mă vedea copleșit de admirație, a găsit cu cale să-mi reproșeze lipsa de inițiativă. M-am apărat, asigurînd-o că operația fusese pusă la punct și că foarte curînd vom intra în acțiune. Dacă prima afirmație era discutabilă, cea de a doua corespundea realității. Pe undeva Pelerin avea dreptate. Înainte de a întreprinde ceva, trebuia să stabilim dacă statuia fusese readusă și dacă tridentul își reluase locul în mîna ei.

Rugîndu-i să mă aștepte, m-am dus la recepție. Volubilitatea frumoasei creole scăzuse considerabil; mă evita cu asiduitate și răspundea în silă. N-am înțeles rațiunea acestei schimbări, dar nici nu mi-am bătut capul. În fond, sîntem cînd bine cînd prost dispuși, din cele mai nebănuite motive.

Fără să mă supăr, mi-am exprimat politicos dorința de a da o raită prin împrejurimi împreună cu prietenii mei și am rugat-o să-mi facă rost de un mijloc de locomoție.

— De ce nu vă uitați afară? s-a răstit ea. E un taxi la poartă!

Nici această coincidență nu m-a pus pe gînduri, deși știam că șoferii din Parnaiba evită să-și parcheze mașinile în plin soare, la o oră cînd clienții sînt mai rari ca perlele, preferînd să le tragă undeva la umbră, în preajma unei bodegi.

Morocănos — în pofida instrucţiunilor lui Tomescu, nu mă pot abţine să-mi scot ţepii cînd cineva se poartă cu mine necuviincios — m-am dus să-mi chem tovarășii.

Ne-am instalat tuspatru în Fordul cu inițialele A.P. Pelerin a avut de furcă cu omul de la volan, încercînd să-i explice intenţia noastră de a vizita o anumită porţiune a litoralului. Chiar și după ce automobilul s-a pus în mişcare, aș fi putut jura că nu înțelesese nimic. Avea un cap cu pregnante trăsături lombroziene, cum o găsești reprodusă în tratatele de psihopatologie criminalistică. Ei bine, nici această constatare n-a declanșat în creierul meu cuvenitul semnal de alarmă.

Lăsasem în urmă bordeiele mahalalei și străbăteam o miriște înecată în praf. Vitele păscuseră iarba pînă aproape de rădăcină și nu rămăsese decît ceva ce semăna cu o barbă nerasă. Drumul, dacă-l puteam numi astfel, era o fîșie de pămînt bătătorită, cu gropi și hîrtoape, purtînd urmele roților de căruță și ale copitelor de la ultima ploaie. Arcurile „Ford"-ului, puse la grea încercare, ne antrenau în mișcările lor ascendent-descendente imprevizibile, cu neputință de contracarat.

Lui Pelerin, așezat lîngă șofer, puțin îi păsa. Mihaelei și iubitului ei călătoria le era chiar agreabilă, fiind mereu proiectați unul în brațele celuilalt ; doar mie hurducăturile îmi provocau amețeli și un gol neplăcut în stomac.

La un moment dat, tezaurologul a desfăcut harta și, după ce a consultat-o fugar, i-a spus trei vorbe celui căruia îi încredințasem persoanele noastre. Din cauza zgomotului, n-am priceput decît să-i reproșa ceva. Șoferul se uita netulburat înainte și apăsa tot mai abitir pe accelerator. După alte cîteva tentative, Pelerin s-a întors către mine :

— Domnule Coman, am impresia că nu respectă indicaţiile. În loc să meargă în direcția...

În sfîrșit, mi s-a deșteptat și cel de al șaselea simț, care pînă atunci se complăcuse într-o stare de amorţire. I-am pus tipului o mînă grea pe umăr.

— Încotro, amigo ? Ăsta-i drumul spre ţărm ?

S-a scuturat, dar gura nu și-a desfăcut-o.

— Oprește ! am urlat cît am putut de tare, ca să-l bag în sperieţi. S-a sesizat și tînăra pereche, desprinzîndu-se dintr-o îmbrățișare „involuntară".

Individul de la volan făcea pe surdomutul și-și vedea de ale lui. Deși în superioritate numerică, nu puteam întreprinde nimic, decît cu riscul de a ne da de-a berbeleacul. L-am lăsat, provizoriu, în pace, sperînd că-mi va veni o idee salvatoare.

Nu mi-a dat răgaz să chibzuiesc. După numai cîteva clipe am ajuns la un zid înalt, proaspăt văruit, cu o poartă de lemn solidă, ca de cetate, deschisă larg.

Am străbătut o curte de dimensiunile unui teren de fotbal, pavată cu bolovani. De jur împrejur se înșirau construcţii caracteristice de fermă, grajduri, șure, magazii, locuințe ale personalului... O latură a dreptunghiului era ocupată de o clădire arătoasă, cu etaj și cu acoperiș de ţiglă roșie. Cîteva coloane, de o parte și de alta a intrării, susţineau o terasă acoperită, străjuind fațada.

Taxiul s-a oprit pe peronul din fața casei și șoferul ne-a adresat invitația, tot mută, de a coborî.

Am rămas pe loc, nedeciși. În fundul curții, doi *gauchos* își ţesălau caii ; al treilea tocmai ieșea dintr-o clădire scundă, cărînd în spinare un balot de fîn presat. O femeie tînără, în fustă lungă și bluză cu mîneci bufante, scotea apă din fîntînă.

— Bine aţi venit la *fazenda* mea ! ne-a salutat cineva de sus, de pe terasă.

Ne-am lungit gîturile.

Ambrosio Portella în cămașă kaki, cu pantaloni strînși pe picior și cizme de călărie, stătea aplecat peste balustradă și ne făcea cu mîna.

Misterioasa statuie a zeului fenician

Ne-am bucurat de o primire frumoasă, după tradiţiile ospitalității sud-americane. Portella a coborît să ne ureze bun-venit și ne-a condus în salon. Era foarte mîndru de

comorile adunate aici, deși mie expunerea unei pînze de Velasquez lîngă una de Braque sau de Modigliani mi se pare de prost gust, și cu atît mai mult alăturarea lor unor porțelanuri din perioada Sun, unor statuete de jad reprezentîndu-l pe Buddha, unor elefanți sculptați din fildeș și unor vase confecționate din ouă de struț...

Pe o măsuță ne îmbiau sucuri de fructe în pahare de Baccarat, cafea parfumată în cești Meissen, prăjiturele pe tăvi de argint vechi de Tula. Am fost singurul care nu s-a lăsat rugat. Costăchescu și Mihaela ezitau, iar Pelerin a întors bunătăților, protestatar, spatele. Ajuns la cafeluță, mi-am aprins o țigară lungă cu tutun auriu, oferită de gazdă, și am început să trimit spre tavan rotocoale de fum.

Portella, care pînă atunci își exprimase în termeni generali satisfacția de a ne avea musafiri, a început să dea tîrcoale miezului problemei :

— Și să nu crezi în destin ! Ieri îmi mai spărgeam capul cum să obțin sprijinul dumneavoastră, în special al domnului doctor Pelerin, iar azi, iată-vă aici ! V-am adus prin telepatie !

Bătrînul i-a azvîrlit în obraz disprețul, ca pe o găleată de lături :

— Eu să ajut un borfaș ordinar, un ticălos, un... un *desperando ?* Mai bine mă spînzur !

Nu s-a supărat.

— Sînteți oaspete și ca atare liber să acceptați sau nu rugămintea mea. Relațiile dintre noi vor rămîne aceleași... cît timp vă veți afla sub acest acoperiș.

Prin vălul curtoaziei se străvedea amenințarea, ceea ce pe tezaurolog îl lăsa rece. Stătea cu brațele încrucișate în fața unei balerine de Degas și o contempla.

Atmosfera devenise apăsătoare. Îmi spuneam că puțină diplomație n-ar fi stricat în această ambianță de război rece. Cînd să intervin, Mihaela mi-a luat-o înainte :

— Oricum, domnule Portella, să auzim ce vreți de la doctorul Pelerin. Poate mă convingeți să vă pledez cauza.

— Iată glasul înțelept al rațiunii ! a exclamat încîntat crescătorul de vite. Cum bine știți, este vorba de tezaurul

fenician. Aflîndu-se pe pămînturile mele, din punct de vedere juridic...

Pelerin s-a întors într-un călcîi, ca la armată.

— S-a mai discutat chestiunea : din punct de vedere juridic, orice piesă arheologică descoperită pe teritoriul unui stat aparţine statului. Găsitorul beneficiază, în unele ţări, de un anumit procent din valoarea obiectului, în altele de un premiu.

— Poate că domnul Portella intenţionează să ofere roadele săpăturilor sale muzeului din Rio, din Sao Paolo sau din... Fortaleza ! am presupus eu, malițios.

Și-a însușit imediat ideea :

— Evident ! La început, ca un colecționar pătimaș ce sînt, eram ispitit să păstrez totul pentru mine. În urma celor întîmplate la Buenos Aires am avut însă mustrări de conștiinţă și m-am decis să procedez corect, în conformitate cu litera legii. Poate că guvernul îmi va oferi, ca recompensă, cîteva piese mai puţin importante.

Minţea fără rușine. Un prunc și-ar fi dat seama de nesinceritatea lui, nu însă și bătrînul meu prieten. A întrebat cu o candoare înduioșătoare :

— Adevărat, senor ? Sînteţi hotărît să depuneţi obiectele la un muzeu ? Și să restituiți tridentul ?

Amfitrionul nostru, în loc să răspundă, a pus evlavios mîna pe inimă.

Poate că ar fi fost cazul să intervin, să-l ajut pe Pelerin, să vadă realitatea. N-am făcut-o, fiindcă pentru moment, situaţia îmi convenea.

— Permiteţi-mi să vă expun problema și stadiul ei actual, a început Portella aferat. Statuia am obţinut-o, împreună cu alte cîteva piese, de la muzeul din Fortaleza. Le-am luat cu titlu de împrumut, în vederea organizării unei expoziţii. L-am amplasat pe bătrînul zeu, i-am pus în mînă tridentul oferit cu atîta gentilețe de domnul Coman, însă rezultatul n-a fost cel scontat.

Am ciulit urechile.

— Adică ?

— Cele trei vîrfuri nu indică, cum speram, o direcţie. un punct, ci sînt orientate aiurea. Unul arată spre cer,

celălalt spre ocean, iar al treilea oblic spre pămînt. Ca să mă dumiresc, am consultat cîțiva așa-ziși mari specialiști. Și-au declinat competența, dar au fost unanim de părere că un singur om e capabil să dezlege enigma: doctorul Vincentio Pelerin.

Îl atinsese la coarda simțitoare. Și-a lățit gura și a coborît genele, feciorelnic.

— Prea multă cinste! De încercat aș putea încerca, dar o promisiune fermă...

— Se'nțelege! Portella își freca satisfăcut mîinile. Aveți deplină libertate de acțiune și nici un fel de obligație.

La acest debut promițător contribuia și Costăchescu; necunoscînd antecedentele, se și vedea plecînd acasă cu tridentul. Mihaela, mai cu picioarele pe pămînt, îl prelucra ca să-l pună cît mai repede în temă. Sîcîit de șușotelile lor, comanditarul nostru a pus punctul pe i:

— Sîntem înțeleși! Prînzim, închinăm un pahar de vin pentru o colaborare fructuoasă, iar după-amiază, pe răcoare, ne apucăm de lucru.

În drum spre camerele de oaspeți de la etaj, s-a ivit ocazia să-i strecor lui Pelerin un avertisment:

— Doctore, vă sfătuiesc să fiți prevăzător! Eu unul n-aș pune mîna în foc că se va ține de cuvînt.

Replica lui m-a uluit.

— Nici eu, alteță! Știu ce hram poartă, dar n-are decît să-și închipuie că mă poate duce cu vorba.

Pe la șase ne-am suit într-o camionetă robustă, construită anume pentru terenuri dificile. Portella s-a așezat în față, lîngă șofer și, ca să ne dovedească ce mult ne apreciază, ne-a dat o gardă de onoare formată din doi *gauchos* înarmați.

Peisajul monoton nu-mi solicită atenția, așa că m-am putut dedica unei analize substanțiale a actualei stări de fapt. Era departe de a fi roză. Dacă tezaurul exista aievea și Portella îl găsea, ne puteam socoti curățați, căci numai de martori n-aveam nevoie. Dacă dimpotrivă se

vădea o himeră, avea să se despăgubească prin păstrarea tridentului și eventual prin valorificarea schemei hidroaerodinei.

Cea de a doua perspectivă se configura, din punctul nostru de vedere, mai favorabilă, neexcluzînd posibilitatea ca, în vîltoarea evenimentelor, Portella să nu fi descoperit pelicula. Într-un fel sau altul, unicul nostru aliat era venerabilul Cronos. Deși încă nu puteam concretiza modalitatea de a-l pune la treabă, cel de al șaselea simț, care se trezește în mine în clipele de cumpănă, mă îndemna să adopt metoda tergiversării.

Pelerin își trăsese sombrero-ul pe frunte și moțăia. L-am atins binișor cu cotul.

— Doctore !

— Ei ?

— Românii au un proverb : „*Graba strică treaba*".

— La noi se spune : „Timpul le coace pe toate" !

— Înseamnă că sîntem înțeleși ?

— Absolut !

Ici-colo, solului brun-roșcat al fostei jungle de la Pouso-Alto, transformată de om în pășune, i se intercalau porțiuni sterpe cu nisip. Briza adia și nările adulmecau cu plăcere aerul condimentat al oceanului. După ce am ocolit o colină, a apărut deodată, ca o dungă albastră-verzuie, Atlanticul.

Potrivit așteptărilor, locul era păzit de „văcarii" lui Portella ; se plimbau agale cu țevile armelor îndreptate în jos sau ședeau turcește, fumînd din pipe scurte de lut ars. Am vrut să-i număr, dar m-am lăsat păgubaș. Ce mai contau cinci în plus sau în minus ?

Dacă în privința tezaurologului mă liniștisem, comportarea celor doi compatrioți mă îngrijora. În mașină șușotiseră încontinuu. Dacă urziseră ceva pe cont propriu, ne puteau vîrî într-un bucluc de toată frumusețea. De avertizat n-aveam cum să-i avertizez, din cauza gărzii de onoare și a lui Portella, care întorcea capul cînd îți era lumea mai dragă.

Camioneta se oprise. Făcînd roată în jurul stăpînului acestor pămînturi, i-am ascultat discursul :

— Vă aflaţi pe plaja pe care au debarcat cîndva vajnicii corăbieri fenicieni, conduşi de Metuastarte. Această coastă i-a salvat de la pieire, dar a devenit pentru ei, ce tragic destin, un exil, din care nimeni şi nimic nu i-a putut readuce pe meleagurile natale. Aici şi-au petrecut restul vieţii, aici s-au stins unul cîte unul, nu însă înainte de a încredinţa ţărînei bogăţiile fabuloase adunate pe coastele africane. Misiunea noastră, domnilor, este de a scoate la lumină aceste nepreţuite mărturii ale unei civilizaţii apuse, de a le oferi omenirii dornice să-şi cunoască trecutul. Şi acum, conştienţi de însemnătatea istorică a acestui act de cultură, să purcedem la treabă !

În timp ce unul dintre *gauchos*, o matahală cu faţa cărămizie, îşi ştergea discret o lacrimă, am auzit-o pe Mihaela rostind cuvîntul „demagogie". Costăchescu a aprobat-o vehement, dovadă că reuşise să-l convingă de ipocrizia lui Portella, dar a adăugat destul de tare :

— Îi arăt eu lui „act de cultură" !

— Taci ! Mi-ai promis să ai răbdare !

Am răsuflat uşurat. Măcar fata părea să fi adoptat tactica mea. Ca să le dau tinerilor mei prieteni un suport moral, am fredonat romanţa „Călugărul din vechiul schit", folosind în locul cuvintelor originale pe cele ale zicalei : „Cu răbdare şi cu tăcere se face agurida miere".

Portella o pornise, urmat de noi, spre statuia lui Baal, priponită pe soclul ei de piatră la vreo cincizeci de metri depărtare. Reprezenta un bărbat de statură mijlocie purtînd o tunică bogată, lungă pînă la glezne şi o pălărie înaltă, ţuguiată. Nasul acvilin, buzele subţiri, strînse, barba cîrlionţată atîrnîndu-i pînă la mijlocul pieptului, îi dădeau un aer seniorial.

Mîna stîngă, coborîtă, mîngîia ceafa unui taur în miniatură. Dreapta se înălţa spre tăriile cerului cu o alură marţială, ca la invocarea soarelui sau a stelelor. Pumnul se închidea în jurul unui băţ, purtînd la capătul de sus tridentul cu vîrfuri inegale, căruia ultimele raze purpurii ale zilei îi întreţineau o stranie incandescenţă.

Am tras cu ochiul la ceilalţi. Pelerin stătea în faţa statuiei, el însuşi o statuie a indiferenţei. Mihai Costă-

chescu se încorda ca un cal de curse în apropierea potoului și Mihaela se căznea să-l țină în frîu ca să n-o ia razna ; Ambrosio Portella mai păstra masca dezinteresului, dar ea era pe cale să cadă și să-i dezvăluie chipul adevărat.

Am înconjurat idolul cu sfială, într-o tăcere evlavioasă, pe care o păstraseră probabil corăbierii din Sidon cînd îl slăviseră pe atotputernicul lor stăpîn. După aceea, tezaurologul s-a apucat să-l pipăie și să-l ciocănească fără pic de cuviosie, iar Costăchescu l-a imitat. Portella n-a ridicat obiecții. Abia cînd a îndrăznit să-și apropie degetele de trident, a sărit :

— Nu-l atinge ! Ne-am căznit destul pînă l-am așezat în poziția asta !

Pelerin l-a susținut :

— Așa trebuie să stea ! Dă-te la o parte, domnule Costăchescu !

S-a executat și a revenit lîngă fată, care i-a făcut puțină morală.

— Ce spuneți, domnule doctor ? V-ați format o părere ? a întrebat Portella.

— Pînă una alta, am făcut o constatare !

— Anume ?

— Că ceea ce numiți dumneavoastră — și eu uneori, imitîndu-vă involuntar — „trident", este de fapt... altceva ! Am susținut-o de la începutul începutului : panteonul fenician nu cuprinde nici o zeitate care să fie reprezentată cu un asemenea atribut. După opinia mea...

— E un trident ! l-a contrazis Costăchescu, arțăgos.

— Ba nu, stimate colega ! Începînd cu domnia lui Hiram I — 950 pînă la 900 înaintea erei noastre — și pînă la revolta din anul 346 a lui Tenes, regele Sidonului, revoltă premergătoare dezmembrării statului fenician, nicăieri nu se pomenește.

— Dacă nu e trident, atunci ce e ? și-a pierdut Portella răbdarea.

— Un fulger, domnilor ! Un fulger aidoma celui al olimpianului Zeus sau al lui Jupiter supranumit *Fulgerator Fulminator, Tonans...*

Mihai se înfierbîntase :

— Întîi și întîi, nu dispunem de nici o dovadă că această statuie l-ar înfățișa pe Baal care, admit, are anumite similitudini cu Zeus și cu Jupiter, purtători ai simbolului fulgerului. Dar dacă e a lui Melcarth, protectorul comerțului ? Atunci, evident, avem de-a face cu simbolul tridentului, preluat mai tîrziu de greci și de romani și pus în mîna lui Poseidon, respectiv a lui Neptun. Concepţia mea, cu tot respectul cuvenit, domnule Pelerin, este la fel de valabilă ca a dumneavoastră, deoarece atît în cazul fulgerului cît și în al tridentului, constatăm aceeași filiație. Pornind de la popoarele Orientului...

Pelerin își scosese pălăria și-și făcea vînt, de parcă astfel ar fi putut să se răcorească pe dinăuntru.

— Onorate colega, v-aș da poate dreptate dacă în lucrarea de prestigiu a lui Contenau „Civilizația feniciană", pe care o cunoașteți ca și mine, s-ar face cea mai mică referire la...

Crescătorul de vite fierbea. Aveam impresia că se pregătește să-i ia pe oponenți de guler și să provoace un carambol. S-a stăpînit, totuși :

— Domnilor ! Vă rog ! Contează oare dacă obiectul e un trident sau un fulger ?

Pelerin și-a scuturat, leonian, pletele pe care nu le mai avea.

— Contează enorm, pentru știință ! Căci dacă simbolul fulgerului...

— Dar pentru găsirea comorii ?

— Pentru asta... Într-adevăr... Așa cel puțin presupun, avînd în vedere că orice alt obiect putea fi învestit cu rolul de a indica celor inițiați coordonatele locului.

— Atunci ? N-ar fi mai util să amînați disputa pentru după îndeplinirea misiunii noastre ? Domnule doctor, barem spuneți-mi dacă există vreo perspectivă ca acest... fulger să ne arate ascunzătoarea ?

— O, da, desigur ! Sînt foarte optimist !

— Cum veți proceda ?

— E o chestiune de matematică, mai precis de geometrie în spațiu și de topometrie. Acum, că s-a întunecat, nu se mai poate face nimic. Să ne întoarcem la *fazenda* și peste noapte am să reflectez. Sper să pot veni mîine cu o propunere concretă.

Ceea ce spunea înlătura, prin forța lucrurilor, orice opoziție. Cînd am ajuns la *fazenda*, aveam vaga impresie că această primă repriză se încheiase în avantajul nostru.

„Errare humanum est", dar conflictul se dezlănțuie

În zorii zilei, înainte de a părăsi castelul din pampas, ne-am adunat în sufragerie. Pelerin umpluse cu calcule și scheme un caiet de dictando, dar nu-l lăsa din mînă făcînd din el obiectul curiozității generale. Era foarte bine dispus și glumea cu Portella, în loc să-l introducă în meandrele reflecțiilor sale nocturne.

Din păcate, n-aveam putere să-i țin isonul. Făcusem și eu o noapte albă, cu singurul rezultat că-mi cădca capul pe piept și că odaia se învîrtea cu mine ca un carusel. Ideea, ideea salvatoare continua să strălucească prin absență.

La micul dejun s-a ivit prilejul de a schimba cîteva vorbe cu Mihai; era dezorientat, dar bătăios nevoie mare. Abia i-am putut smulge promisiunea că se va abține de la acte necugetate.

Pe „șantier" nu se schimbase nimic. Paznicii patrulau în jurul semețului zeu, care, ca și în ajun, țintea cu tridentul... sau cu fulgerul, bolta cerească. Doar oceanul arăta altfel, mai pașnic, mai vesel, datorită albastrului său pur spuzit cu pulbere de aur.

De la liziera fostei păduri virgine pînă la malul abrupt se întindea o plajă cu nisip sidefiu, din scoici măcinate de valuri. Terenul era neted, cu excepția cîtorva coline și a unei stînci roșcate, puternic erodată, mărturii ale unor procese tectonice mai puțin obișnuite în regiunile de coastă.

Tezaurologul ceruse o ruletă și făcea măsurători, ajutat de marele latifundiar. Mihaela și Costăchescu urmăreau operația cu un aer expert. Eu continuam să-mi storc creierul, stimulîndu-mă cu delicioasele țigări cu care mă aprovizionasem din belșug la *fazenda*.

După zece, căldura devenise insuportabilă, chiar și la umbra camionetei, iar apa din bidon pe care o turnam în mine cu nemiluita avea temperatura ceaiului și un gust leșios.

La unsprezece și un sfert, doctorul s-a manifestat spontan ca atunci cînd ai o revelație. Și-a îndreptat spatele, s-a bătut peste frunte și a chicotit. Apoi, ca și cînd ar fi regretat că-și dăduse în vileag simțămintele, s-a îmbufnat și a cerut morocănos un teodolit. Acesta trebuia adus de la Parnaiba, așa că s-au mai scurs două ceasuri. Era extrem de satisfăcut, dovadă că-mi făcea complice cu ochiul, eu mai puțin, căci începusem să mă îndoiesc de eficiența strategiei mele.

În cele din urmă, aparatul a fost instalat pe trepied, lipit de statuie. Moșul îl sucea, dîndu-i cele mai imposibile poziții, țintind ba soarele, ba vîrful unei coline, ba granița dintre apă și uscat și se distra copios.

După schimonoselile și după culoarea lui Portella, acesta nu mai avea mult pînă la răbufnire. Totuși se abținea, chiar îi zîmbea din cînd în cînd tezaurologului și executa conștiincios dispozițiile lui.

De la două la trei s-a luat masa — brînzeturi, carne friptă și fructe — pe o pătură, ca la pic-nic.

Sătul și odihnit, Pelerin a anunțat că e gata să expună rezultatele investigațiilor sale.

— N-a fost prea ușor, a început el cu emfază, deoarece cheia rezidă într-un calcul trigonometric uimitor de ingenios, ținînd seama de cunoștințele celor care l-au imaginat acum două milenii și mai bine. Ați avut dreptate, domnule Portella ! Fulgerul din mîna lui Baal este factorul revelator, mai bine zis cele trei săgeți ale lui : cea superioară arată, după părerea mea, poziția soarelui și ca atare la ora la care trebuie căutat tezaurul ; cea

mijlocie, uitați-vă și dumneavoastră, țintește creasta stîncii roșii ; ultima sugerează desigur al treilea element al sistemului de coordonate, adică o linie imaginară trasată în prelungirea vîrfului ei.

Dacă unim punctul în care ne aflăm noi, respectiv statuia lui Baal, cu cel reprezentat de soare și tragem de la acesta o dreaptă prin vîrful stîncii, dreaptă pe care o prelungim și dacă totodată trasăm o altă linie, de asemenea dinspre statuie, în direcția indicată de al treilea vîrf pînă la întretăierea cu linia „soare — stîncă", obținem un triunghi scalen, a cărui extremitate astfel determinată ar putea fi locul căutat !

Deși nu ajunsesem doctor în spaniolă și nici as în ale geometriei nu eram, am înțeles limpede că moșul debita niște gogomănii nemaipomenite, de care s-ar fi prăpădit de rîs orice școlar silitor. Mă temeam că Portella va sesiza înșelătoria și că va reacționa în consecință. Ei bine, s-a lăsat înșelat ! Fie că nu urmărise atent „expozeul", fie că, cu toată morga sa intelectuală, nu depășea nivelul unui învățăcel din clasele primare, și-a dat cu toată seriozitatea asentimentul :

— Da ! Așa trebuie să fie ! Unde spuneți să săpăm ?

Tezaurologul a schițat un triunghi, a făcut alte socoteli și, desfășurînd ruleta, a pornit-o, urmat de întreg alaiul, de-a curmezișul plajei. S-a oprit, a verificat calculele, a întors arătătorul spre bombeurile pantofilor săi și a exclamat profetic :

— Aici, senor Portella ! *Hic jacet !*

Săpăturile au început de îndată. Cinci-șase vlăjgani, lepădîndu-și puștile, s-au înarmat cu lopeți și cu multă răbdare și s-au apucat să desfunde terenul, să-l cresteze și să-l ciuruiască, făcîndu-l să semene cu un șvaițer.

N-au găsit nimic ! Portella a căzut într-o stare de melancolie, care, spre asfințit, s-a preschimbat într-una de furie. L-a luat pe bătrîn la o parte și, deși mă aflam la o distanță bunicică, i-am putut auzi zbieretele.

Nu știu ce-i răspundea Pelerin, dar avea aerul că încearcă să-l îmbuneze. Degeaba ! Se înfierbînta tot mai mult și-și suprasolicita coardele vocale :

— Ți-ai bătut joc de mine! Și ăștialalți la fel! Las' că mi-o plătiți voi!

Doctorul avea nevoie de ajutor, așa că m-am apropiat, urmat de Costăchescu. Continua să se justifice:

— Se poate întîmpla oricui! *Errare humanum est!* Dați-mi voie să revăd calculele.

— Nu-ți dau voie nimic! O să te învăț minte, scîrnăvie!

Întrecuse măsura. Lui Pelerin, în pofida bunelor sale intenții, i-a sărit țandăra:

— Măsoară-ți cuvintele, Portella. Ce-s eu, sluga dumitale? Am acceptat să te ajut de bună voie, dar dacă nu știi să te porți civilizat, stricăm prietenia!

Chestia cu „comportarea civilizată" a făcut paharul să se reverse. Lui Portella i s-au albit buzele și, cuprins de turbare, l-a izbit pe bătrîn cu pumnul, dîndu-i sînge pe nas. Mihai a sărit la bătaie cu o cazma ridicată de pe jos, ceea ce m-a obligat și pe mine să renunț la statutul de neutralitate.

Intervenția celor cinci-șase *gauchos* a grăbit deznodămîntul. Păruiala a fost scurtă — abia împărțisem cîteva scatoalce — că m-am trezit în nisip, cu genunchiul unui găligan pe coșul pieptului.

Pelerin și Costăchescu au avut aceeași soartă și, ca și mine, se lăsau legați de mîini și de picioare fără să crîcnească. Apreciind după încruntătura latifundiarului, încercările de mediere ale Mihaelei erau lipsite de perspectivă.

Urmat de doi dintre oamenii săi, Portella s-a urcat în mașină și a plecat. Celorlalți le dăduse probabil ordine stricte în privința noastră, căci la început ne păzeau mai strașnic ca pe venerabilul Baal, arătîndu-ne tot timpul găurile negre ale țevilor de carabină. După aceea au lăsat-o mai moale, permițîndu-i Mihaelei să ne vorbească. Ceea ce am aflat de la ea, era cam albastru.

— Portella m-a avertizat că dacă la înapoierea lui nu-i divulgăm locul, ne leagă cîte un pietroi de gît și ne aruncă în ocean.

Pelerin s-a strîmbat disprețuitor.

— Prostii ! Trăim în secolul douăzeci, nu în evul mediu !

A intervenit Mihai, care tremura pentru iubita lui :

— Dați dracului totul și faceți-i pe plac !

Bătrînul ștergea cu umărul sîngele care-i curgea peste bărbie.

— Dacă vă e frică, îi spun ! Să nu iasă *mai* prost !

— Ce avem de pierdut ? am întrebat eu retoric. Așa sau așa, totuna e !

— Atunci chiar că n-are rost să-i facem cadou piese arheologice de o valoare incalculabilă ! a zvîcnit Costăchescu.

Moșul s-a dezlănțuit surprinzător într-un rîs homeric.

— Aurul negutătorilor din Sidon ? Lingourile și giuvaerele adunate pe țărmul continentului negru, laolaltă cu kilograme de nestemate ? Ei bine, toate aceste bogății, de dragul cărora simpaticul don Ambrosio nu ezită să jertfească vieți omenești...

S-a întrerupt și a ridicat brusc capul. Se apropia zgomot de motor.

— Se întoarce Portella ! ne-a avertizat fata.

Marele văcar s-a dat jos dintr-o limuzină. În urma lui a coborît tremurînd un băiețandru cu obrajii ca de ceară.

— Dumnealui e topometru ! l-a prezentat Portella. L-am adus de la Parnaiba.

Caietul de dictando, confiscat în prealabil, a fost încredințat tînărului spre verificare. Pelerin nu se prea omora cu firea, ba chiar se amuza !

— Păcat de timp, alteță ! Acum nu mai contează, așa că poți afla adevărul !

— Ți-ai băgat mințile în cap, fiindcă te vezi încolțit ?

— Nici pomeneală ! Ce rost are să păstrez secretul, dacă tot nu ești în stare să pui mîna pe comoară ?

— Zău ?

— Facem pariu ? Nu poți căpăta ceva ce... nu există !

— Ascultă, Pelerin...

— Chiar dacă aurul lui Metuastarte a existat cîndva, el s-a dus, a zburat.

Nu-l credea. I-a întors disprețuitor spatele și s-a adresat topometrului în portugheză :

— Hai, grăbește-te ! Dă-i bătaie !

— Adineauri ți-am turnat baliverne, a recunoscut tezaurologul. Săgeata de sus indică într-adevăr momentul cînd — potrivit poziției soarelui — trebuie efectuate măsurătorile. Cea mijlocie arată spre vîrful stîncii roșii, doar că aceasta, din pricina eroziunii, s-a micșorat considerabil nemaiconstituind un reper util. Înălțimea ei inițială ar putea fi reconstituită, dacă lucrul acesta ar avea vreun rost.

— Și de ce n-are ?

— Fiindcă a treia săgeată sugerează o linie imaginară ce trebuia urmărită în direcția... *umbrei* stîncii.

— Nu pricep !

— Ce să-ți fac ? Am să încerc să mă adaptez posibilităților dumitale. Dacă în prezent, cînd stînca e mult mai scundă, punctul de intersecție dintre marginea umbrei ei și linia imaginară se află undeva la cîțiva *zeci* de metri de malul actual, în urmă cu două milenii și jumătate, cînd stînca era neerodată, acest punct de intersecție se găsea la peste o *sută* de metri în larg.

Lui Portella i se muiaseră genunchii.

— Cum... cum adică... fenicienii au scufundat... aurul... în ocean ?

— Nu, senor ! L-au îngropat în pămînt... doar că acest pămînt a devenit cu vremea fund de mare ! Așa cum vîntul mușcă din stînca ruginie, valurile au fărîmițat încetul cu încetul malul, măcinîndu-l și prefăcîndu-l în nisip. Retragerea uscatului și înaintarea lentă, dar sigură a apei e un proces implacabil, ireversibil, căruia îi sînt supuse, în mai mare sau mai mică măsură, toate regiunile de coastă ale continentelor.

Privirea lui Portella a alunecat spre tînărul topometru, solicitîndu-i o confirmare. Deși anevoie, l-am înțeles.

— Domnul are dreptate ! spunea. Punctul de intersecție se află azi la cincizeci-șaizeci de metri de țărm. În

urmă cu 2 500 de ani, el putea să fi fost la o sută de metri depărtare, dacă nu și la mai mult.

— Ei și ! a răbufnit crescătorul de vite. Voi angaja scafandri, voi cumpăra un vas, voi scotoci fundul apei centimetru cu centimetru...

— N-ai decît ! a chicotit tezaurologul. Va fi însă nevoie să-ți extinzi explorările asupra întregului Atlantic, de aici pînă în Groenlanda și pînă la Capul Bunei Speranțe ! Căci ai uitat mareea, valurile, curenții, care în tot acest răstimp n-au stat degeaba...

Topometrul din Parnaiba i s-a asociat de îndată.

— Domnul are foarte multă dreptate. Acțiunea valurilor...

— Taci din gură ! a zbierat Portella.

Nouă nu ne-a mai zis nimic, dar felul cum ne-a străfulgerat înainte de a ne sui în limuzină m-a umplut de fiori.

Slalom printre gloanțe

Se înnoptase. Pe cerul de catran scînteiau stele mari și strălucitoare, ca pietrele prețioase din himericul tezaur al lui Metuastarte. Stăteam lungiți pe nisipul încă fierbinte, cu încheieturile strînse în curele. Patru *gauchos* ne păzeau. Ceilalți se culcaseră înfășurați în pături, care unde nimeriseră.

În dreapta mea Pelerin dormea agitat și bolborosea întruna. De partea cealaltă l-am simțit pe Costăchescu mișcîndu-se.

— Ce ? l-am întrebat încet.

— Mihaela ! N-o văd !

M-am ridicat în capul oaselor. Avea dreptate. Fata nu se zărea nicăieri.

— Poate a luat-o Portella ?

— Exclus ! Am fost atent la plecarea lui.

— Atunci ?

Ce să-i răspund? Unica concluzie care se desprindea era aceea că și noi ar fi trebuit să dispărem.

M-am uitat la paznici. Ședeau la vreo zece metri de noi, ingheboșați, toropiți de somn, moleșiți de căldură și moțăiau. Focul ațîțat de ei ardea mocnit, răspîndind o lumină slabă, roșiatică.

— Mihai, întoarce-te cu spatele la mine!

N-a înțeles — nici nu avea cum — că intenționam să reeditez, cu mai mult succes, figura din casa lui Pelerin, dar s-a supus.

Puțin cîte puțin mi-am deplasat trupul în jos, pînă am ajuns cu gura în dreptul legăturii care-i imobiliza mîinile. Cînd a priceput, și le-a apropiat cît a putut. Am apucat cureaua cu dinții și am tras de ea. N-a cedat imediat. Abia după o jumătate de oră fîșia de piele a căzut în nisip. L-am sfătuit să se maseze, ca apoi să mă poată dezlega mai ușor. Curelele de la picioare ni le-am desfăcut singuri.

I-a venit rîndul și lui Pelerin, care, trezit brusc, era cît p-aci să ne aducă pe cap întreaga bandă.

Urma partea cea mai grea: să ne furișăm, unul cîte unul, în afara cîmpului vizual al paznicilor; mai întîi Costăchescu, după el tezaurologul și ultimul eu.

Era o întreprindere hazardată, cu tot întunericul și cu vădita lipsă de vigilență a celor ce ne privegheau. Mihai a pornit tîrîș înspre statuie, unde fixasem punctul de întîlnire. Nici unul dintre văcari nu l-a simțit. Ajunsese la jumătatea drumului, Pelerin tocmai se pregătea să-l urmeze, cînd bezna a fost sfîșiată de farurile unui automobil.

Nu știu ce s-a petrecut în sufletul bătrînului, dar eu m-am făcut lemn de palisandru. Mașina s-a oprit și ceva mai tîrziu l-am auzit pe Portella zbierînd în portugheză:

— Dobitocilor! Unde-i fata? Ați lăsat-o să scape! Stați aici ca momîile și ea umblă vraiște!

Și-au vîrît capetele între umeri — un fel de politică a struțului — și, buimaci, l-au înconjurat pe patron rugîndu-l să repete.

Unul, după cît se părea mai-marele peste întreaga echipă, a bîiguit niște scuze ; spunea, am înțeles eu vag, că socotise mai important să stea de strajă lîngă bărbați.

Portella a smuls din carîmbul cizmei biciușca și l-a croit peste obraz.

— Așa ai crezut ? Tocmai cu ea ne putem găsi beleaua ! Sînteți o turmă de vite încălțate, o adunătură de cretini !

— A dracului muiere, a scrîșnit vătaful. Poruncește, stăpîne și mergem s-o căutăm !

— Și pentru asta vă trebuie ordin special ? Căutați-o ! Ăștialalți v-au făcut necazuri ?

— De unde ! Au stat ca mielușeii. Să fi îndrăznit vreunul să miște, păi nu era vai de zilele lui ?

Portella a avut proasta inspirație să-l verifice. Apropiindu-se de noi, a constatat că Mihai lipsea și că mîinile mele și ale doctorului erau libere. S-a dat înapoi, ca și cînd am fi purtat cîte o mitralieră în buzunarul de la vestă.

— Săriți ! Puneți mîna pe arme !

Cîțiva s-au aruncat asupra noastră. Ceilalți s-au risipit ca potîrnichile în căutarea Mihaelei și a lui Costăchescu. L-au găsit doar pe el și l-au readus cu lovituri de picior.

La lumina farurilor, figura regelui vitelor cornute semăna cu o mască de ceară. Am înțeles că luase o decizie. Confirmarea a venit sub forma unui ordin scurt, mai fără echivoc decît cel al faimosului Mario :

— Împușcați-i !

Trei-patru s-au așezat în poziție de tragere.

— Nu aici ! La marginea rîpei.

A arătat spre locul unde apa se înfrățea cu uscatul sub un mal înalt.

Cei cincizeci de metri i-am parcurs în pas lent, cum le șade bine unor condamnați la pedeapsa capitală. Ajunși lîngă prăpastie, ne-am așezat cu spatele la ocean, ca să nu le dăm de lucru cu căratul.

Aveam poftă de o țigară și, potrivit uzanțelor, mi-ar fi dat-o. De data asta însă n-am cerut-o.

Bătrînul tăcea resemnat. Mihai nu se putea împăca cu ideea şi mă pisa într-una :

— Tovarăşe Coman, fă ceva ! Spune-le ceva ! Nu e just ! Trebuie să se găsească o soluţie !

Nu exista nici una ! Am înălţat ochii spre stele, constatînd că erau mai luminoase în comparaţie cu cele de-acasă, dar infinit mai triste. Cînd am coborît privirea, ţevile carabinelor stăteau îndreptate spre noi. Oţelul lucea albăstrui, făcîndu-te să presimţi răceala morţii. Un cuvînt rostit de cineva pe un ton plictisit... ţăcănitul sec al închizătoarelor, împuşcături răzleţe...

Curios ! N-am simţit vreo izbitură în piept, vreo arsură, n-am căzut şi nici tovarăşii mei nu s-au prăbuşit în abis. Folosiseră gloanţe oarbe ? Nu nimeriseră ţinta nici unul ? Zgomotul fusese, ce-i drept, mai slab decît s-ar fi cuvenit şi venise de undeva de la distanţă.

Întreg plutonul de execuţie se uita în direcţia din care continuau să răsune focurile şi căsca gura. Canonada înteţindu-se, băieţii şi-au pierdut busola. Doi s-au aruncat în nisip, iar restul au luat-o la fugă. Ne-am adăpostit după o cocoaşă de pămînt şi am aşteptat, întrucîtva mai uşuraţi, evoluţia noilor evenimente.

Cîmpul de luptă era iluminat de faruri de automobil. Banda lui Portella, atacată furibund de necunoscuţi, se apăra deznădăjduită. Marele latifundiar se căznea să organizeze o rezistenţă şi chema în ajutor toate forţele disponibile. Nu ştiu dacă escorta noastră s-a supus sau dacă a luat-o în altă parte, spre o zonă mai puţin fierbinte ; fapt e că am rămas singuri-singurei.

Aşadar, se mai întîmplă pe lume miracole ! Căci salvarea noastră, cu desăvîrşire inexplicabilă, era un miracol. Totuşi, vorba latinului, *primum vivere, deinde philosophari ;* libertatea n-o poţi gusta aflîndu-te în stare de leş.

Preluînd comanda, am ordonat ocolirea perimetrului bătăliei, cu obiectivul final de a captura o maşină. Fugind, tîrîndu-ne pe burtă şi iar fugind, am traversat nevătămaţi porţiunea de plajă care ne despărţea de stînca roşie. De

aici, prinzînd un moment favorabil, ne puteam apropia prin spate de autovehicule.

Ajunsesem atît de aproape de combatanți, încît le vedeam mutrele schimonosite; atunci mi-am dat seama că nu aveam cunoștințe numai printre văcarii lui Portella, ci și în tabăra adversă.

În această învălmășeală bezmetică fiecare trăgea în fiecare, prieten sau dușman, principalul fiind ca pistoalele, carabinele și automatele să pocnească. Mai și nimereau, judecînd după urletele răniților și după gemetele muribunzilor. Chiar lui Portella brațul drept îi atîrna ca o zdreanță, dar continua să tragă cu stînga.

Cînd, obosiți, au rărit împușcăturile, am dat semnalul. Părăsind adăpostul, am luat-o înspre automobile, fugind în zig-zag, cu capetele aplecate. La un moment dat m-am uitat înapoi. Mă urma doar Pelerin; Mihai dispăruse, de parcă l-ar fi înghițit pămîntul.

Ar fi fost mai mult decît imprudent să ne apucăm să-l căutăm sub proaspăta grindină de gloanțe, așa că ne-am continuat drumul. Trecerea prin stroi n-a durat mult, dar mie mi s-a părut o veșnicie. Am ajuns la țintă buni de stors și gîfîind ca niște mașini cu aburi...

Camionul lîngă care ne-am aciuat nu era singurul vehicol pe acest parcaj improvizat. Îi țineau companie camioneta lui Portella și două limuzine. Într-una, un „Mercedes“ de culoare deschisă, ședeau un bărbat și o femeie. Femeia urmărea pe geam bătălia, pe cînd însoțitorul ei abia își arăta creștetul, de frica vreunui glonte rătăcit.

Curiozitatea m-a făcut să mă apropii. Zărindu-mă, Mihaela a scos un strigăt menit să mă prevină. Am observat cu întîrziere revolverul. Prea aproape ca să mai pot da înapoi. Mi-am introdus brațele prin fereastră, l-am apucat de ceafă și, cu o zvîcnire, l-am izbit cu tîmpla de rama metalică.

N-a zis nici pîs. A căzut pe pernă, moale ca o cîrpă. Am deschis portiera și, ajutat de Pelerin, l-am tras afară pe... domnul Mario Digenar. L-am culcat frumu-

șel pe nisip și, după ce m-am convins că-l expediasem doar în împărăția lui Morfeu, m-am urcat la volan. Tezaurologul m-a urmat, instalîndu-se pe bancheta din spate.

Cînd să răsucesc cheia de contact, Mihaela m-a interpelat :

— Mihai unde-i ?

— Nu știu ! Cred că s-a rătăcit !

— Fără el nu plec !

— Tovarășă Rotaru, fii înțelegătoare...

— Sînt ! Dar nu-s lașă !

Avea dreptate. În clocotul evenimentelor uitasem de Costăchescu. Acum îmi era rușine și, ținînd să-mi repar greșeala, am dat să cobor.

— Așteptați-mă ! Încerc să-l găsesc !

N-am apucat să-mi pun în practică intenția. Silueta subțire, puțin adusă de spate, a arheologului s-a ivit de după camion.

Fata l-a strigat :

— Încoace, Mihai !

A venit în pas alergător.

— Suie ! am mîrîit. Unde dracu' umbli, tovarășe Costăchescu ? Noi ne perpelim, iar dumitale îți arde de plimbare.

Tremura ca o piftie.

— Scuzați-mă, tovarășe Coman... s-a întîmplat ceva îngrozitor. Lîngă... lîngă statuie m-am întîlnit cu fostul meu șef, cu profesorul Iulian. Luase tridentul și se pregătea să fugă cu el. I-am vorbit frumos, dar degeaba. Cînd am încercat să-l opresc, a scos un revolver și l-a îndreptat spre mine. Nu știu cum, am reușit să-l apuc de încheietură... i-am răsucit-o și, deodată... o pocnitură. L-am simțit cum se lasă moale, am vrut să-l susțin... A alunecat la pămînt și a rămas nemișcat... Cred că l-am omorît !

Nu-mi păsa de Iulian, viu sau mort, ci de schema hidro-aerodinei. Convins că de emoție uitase tridentul în mîna statuii, am strigat :

— Unde-i tridentul ? Nu cumva l-ai lăsat acolo ?

— Cum să-l fi lăsat, tovarăşe Coman, s-a mirat el, că doar al nostru e !

Şi mi l-a întins.

Un căpăcel de stilou rezolvă problema

„Waterloo"-ul rămăsese undeva în urmă. Înaintam anevoie prin noaptea de pîslă, concentrîndu-mă asupra drumului care nu era drum, ci un fel de teren de antrenament ca pentru vehicule selenare.

Nefiind un as al volanului, eram concentrat asupra conducerii maşinii şi nu mă puteam atinge de trident, chit că ardeam de nerăbdare. Curiozitatea lui Costăchescu şi a lui Pelerin a fost în schimb satisfăcută de Mihaela, cu o modestie cuceritoare.

— Nu-i meritul meu, ci al întîmplării. Maşina lui Portella rămăsese nesupravegheată, aşa că m-am putut ascunde în port-bagaj.

— Cum de... ? s-a mirat Mihai, gîndindu-se la cutezanţa fetei, dar ea a interpretat-o ca pe o aluzie.

— Destul de greu, pentru o namilă ca mine ! Am stat înghesuită şi m-am ales cu nişte cucuie. Important e că nu m-au dibuit. La Parnaiba am aşteptat pînă s-a făcut linişte, apoi am ieşit.

— Unde v-aţi dus ? a întrebat Pelerin.

— Drept la poliţie ! Din păcate n-am reuşit mai mult decît dumneavoastră la Buenos Aires. Comisarul de serviciu era ori nătîng, ori rău intenţionat. Aducîndu-i la cunoştinţă că prietenii mei sînt prizonierii lui Portella şi că doar o intervenţie rapidă şi decisă îi poate salva, s-a răstit la mine, cică aş fi una dintre acele muieruşti care inventează trucuri ca să se apropie, cu intenţii matrimoniale, de slăvitul rege al vitelor cornute. La insistenţele mele a răspuns cu ironii, cu glume deşănţate şi în cele din urmă m-a dat afară.

Mi-a venit atunci ideea să mă adresez poliției din Natal și am pornit în căutarea unui telefon. Localurile publice fiind închise, am alergat la hotel. În hol, la recepție, stăteau doi bărbați. Unul, un tip mărunt cu ochelari, parlamenta cu funcționara. Pe celălalt, înalt, de o eleganță rafinată, l-am recunoscut imediat, că-l văzusem de atîtea ori pe ecran și în fotografiile din ziare: era Mario Digenar!

Pelerini m-a bătut pe umăr.

— Ei, alteță, a fost rău că i-am pomenit despre latifundiarul brazilian? Dacă n-aș fi comis această primă indiscreție, dumneavoastră n-ați fi făcut-o pe a doua, iar îngerii noștri salvatori ar mai fi stat și acum la Buenos Aires. Spuneți mai departe, domnișoară — s-a adresat el Mihaelei — cum l-ați cucerit pe frumosul Mario?

— I-am solicitat o convorbire între patru ochi, pe care mi-a acordat-o. Nu contează cum a decurs discuția, fapt e că i-am promis tridentul în schimbul eliberării voastre.

— A acceptat? a întrebat-o Mihai.

— Pe loc! Declarînd însă că nu are încredere în mine și că mă va ține sub supraveghere pînă la lichidarea afacerii. L-a trimis apoi pe însoțitorul lui, pe Bergun, să adune trupa — vreo douăzeci de inși — și s-o îmbarce într-un camion. Restul îl știți!

Au urmat comentarii care nu mă interesau, așa că m-am putut dedica problemelor tehnice de conducere auto, lăsîndu-mă totodată măcinat de hamletiana întrebare: „O fi sau n-o fi pelicula în tija tridentului?"

Ocolind Parnaiba — era de preferat să abandonăm valizele decît să ne arătăm acolo — m-am angajat pe șoseaua națională în direcția Fortaleza. După vreo cincizeci de kilometri rulați pe asfalt, o desfătare după echilibristica din brusă, am tras mașina pe dreapta și mi-am invitat tovarășii să coboare.

— Dezmorțiți-vă picioarele. Stăm zece minute!

Mi-au mulțumit pentru această inițiativă excelentă. Costăchescu a luat-o pe Mihaela de braț și a pornit cu ea de-a curmezișul cîmpiei; Pelerin s-a învîrtit nedecis în-

colo și încoace, apoi s-a îndepărtat și el în căutarea unui locșor izolat.

De cînd așteptam această clipă ! Am luat tridentul de pe banchetă — mîinile nu-mi tremurau, deși ar fi avut tot dreptul — și l-am ținut cîtva timp în căușul palmelor. Aveam ciudă pe el că-mi scosese peri albi, dar mă și bucuram, ca de regăsirea unui lucru drag.

În cutia de lîngă volan era o trusă cu scule. Am ales o șurubelniță subțire și am introdus-o în tija destinată tridentului. Am scormonit ușurel, apoi am scuturat relicva. Nimic n-a căzut afară ! Am repetat operația de cîteva ori. Măsurînd cu șurubelnița adîncimea și comparînd-o cu lungimea exterioară a piesei, am ajuns la concluzia de loc îmbucurătoare că era goală.

Pînă la Fortaleza n-am scos o vorbă. Prietenii se străduiau din răsputeri să mă facă să particip la discuțiile lor, dar muțenia mea totală i-a dezarmat și s-au lăsat păgubași.

Ce ar mai fi de povestit ? Pînă la Natal am călătorit cu trenul, de acolo pe calea aerului la Rio de Janeiro și, mai departe, la Buenos Aires.

Îmi pierise cheful de orice, așa că despărțirea de doctorul Pelerin a fost lipsită de căldura pe care bătrînul o merita cu prisosință. Mă înțelesesem cu Mihaela și cu „logodnicul" ei — nu participasem la nici o ceremonie, dar ea acum așa îl numea — să ne întoarcem la București împreună după ambalarea și expedierea exponatelor, adică peste două zile.

Eșecul mă afecta cumplit, mă umplea de amărăciune. Eram atît de indispus, încît nu ieșeam din cameră decît la ora prînzului, ca să îmbuc ceva și ca să-mi reîmprospătez provizia de țigări. Restul timpului zăceam în pat, toropit de căldură, și nădăjduiam ca Portella, care scosese fără îndoială pelicula înainte de a monta tridentul pe statuie, să fi fost ciuruit de gloanțe, rupt în bucăți de grenade sau pulverizat de ghiulele de tun.

Că făcusem tot ce-i omenește posibil putea fi o justificare pentru superiorii mei, pentru Tomescu, dar nu și

pentru mine ! În profesiunea noastră trebuie să știi să-ți dai singur note, iar eu... eu mă lăsasem repetent !

Pelerin a venit să ne conducă la aeroport. Cu Costăchescu s-a îmbrățișat, pe Mihaela a sărutat-o, pe cînd mie mi-a întins doar vîrful degetelor. Sigur că ar fi fost cazul să-mi explic într-un fel sau altul comportarea, dar nu eram în bună dispoziție ; ajuns acasă, aveam să-i scriu cîteva rînduri și gata.

Difuzoarele au prins să ne invite la avion. În frunte cu o stewardesă frumoasă, grupul s-a pus în mișcare cu o încetineală de melc. Mihaela și Costăchescu făceau pe frații siamezi ; din urmă, un idiot mă împungea cu vîrful umbrelei. Pe scară am alunecat, cît p-aci să-mi rup gîtul.

„Logodnicii“ s-au așezat unul lîngă altul, iar eu în fotoliul din fața Mihaelei, vecin cu o femeiușcă violent fardată care era cît pe-aci să-mi scoată ochii cu evantaiul ei.

În timpul decolării fumatul e interzis. Morfoleam țigara în gură și cînd a dispărut anunțul luminos, nu mai era bună de nimic. Totul mă enerva : așteptarea, zgomotul motoarelor turboreactoare, căldura, evantaiul vecinei și efluviile sentimentale ale lui Costăchescu.

După ce avionul a luat înălțime, mi-am aprins altă țigară, mai puțin de nevoie decît de dragul izolării în spatele perdelei de fum.

Pluteam de o bună bucată de vreme deasupra unor zăpezi făcute parcă anume ca să nu se vadă întinderea albastră a oceanului, cînd, aducîndu-și aminte de mine, Mihaela și-a țuguiat buzele, ca atunci cînd vrei să împaci un copil necăjit.

— Hai, tovarășe Coman, descrețește-ți fruntea !

— Ce-ți pasă dumitale...

— Mai mult nu se putea face ! Asta-i părerea mea !

— Mda, părerea dumitale ! Readuc rolfilmul în țară ? Nu ! Înseamnă că am capotat !

— Nici pomeneală, de vreme ce n-a ajuns la Digenar ! A căzut din trident și s-a prăpădit, ceea ce, în fond, echivalează cu o recuperare.

— Oare ? mi-am exprimat eu îndoiala.

Costăchescu s-a trezit din reveriile sale trandafirii.

— Despre ce rolfilm vorbiţi ?

Fără să-mi ceară consimţămîntul, Mihaela l-a pus în temă :

— Iulian s-a folosit de trident, ca să scoată din ţară o peliculă cu schema unei invenţii...

— Cea care urma să fie experimentată lîngă șantierul nostru ? Deci asta era !

— Întocmai ! am confirmat, mirîndu-mă că știe sau că-și aduce aminte de ceva ce nu e în legătură directă cu preocupările sale profesionale. Fostul dumitale șef, care pe lîngă meseria de arheolog mai avea una, a fotografiat hidro-aerodina cu un film special, pe cînd aceasta evolua sub apă ; apoi a introdus filmul în trident, ca dumneata să i-l transporţi peste graniţă. Ei bine, pelicula a dispărut ! Cînd și unde, în timpul călătoriei, la fundaţie sau la fazenda lui Portella, uite că n-am idee !

— Un rolfilm... special ! a repetat Costăchescu, trăgînd de cuvinte. Faţa sa palidă s-a acoperit de o ușoară roșeaţă și vinele de la tîmple au prins să zvîcnească. Cum arăta acest rolfilm, tovarășe Coman ?

— Păi, cum să arate ! Nu l-am văzut nici eu, dar presupun că e de mărimea unui degetar — altfel nu putea încape în trident — băgat într-o casetă din material plastic. Un flecușteţ, pe care-l scapi ușor din mînă ! am adăugat cu un vag optimism.

— Din plastic maron-roșcat ? a întrebat arheologul, candid.

— Maron, negru, verde, galben, liliachiu... Putea fi de orice culoare !

— Da, da, da ! O cutiuţă minusculă de culoare cafenie bătînd în roșu !

— Ai văzut așa ceva ? a sărit Mihaela ca arsă.

— Cred... cred că da !

— Unde, cînd ? am urlat, de am speriat-o pe cucoana cu evantaiul și alţi zece-cincisprezece pasageri.

— La Fundaţia Garcia, cînd despachetam lăzile. L-am scos, l-am șters cu o cîrpă, deoarece avea pe el fire de

nisip, și cînd să-l pun jos, mi-a căzut din mînă și s-a izbit de podea. Aplecîndu-mă să-l ridic, am observat un mic cilindru din material sintetic maron-roșcat. Înainte de plecarea din țară, pierdusem căpăcelul de stilou. Mi-am zis că despre el este vorba, că se deșurubase în buzunar și că acum alunecase afară.

— Ce ai făcut cu el ? am strigat, Mihaela și cu mine, la unison.

— Știu și eu ? Poate că l-am păstrat !

— Unde, Mihai ? Încearcă să-ți aduci aminte !

— Poate l-am pus într-un sertar. În sertarul de sub oglindă, sau...

— Erai la hotel ? Ai controlat lăzile în camera ta de la hotel ?

— A, nu ! La fundație ! Înseamnă... înseamnă că am băgat căpăcelul în buzunar. Stați, stați puțin...

A început să se scotocească. Purta o cămașă albă, nou-nouță, cumpărată de Mihaela la Natal și pantalonii mult încercați ai costumului în care plecase de acasă, cărora fata reușise să le dea un aspect cît de cît civilizat. A scos pe rînd portvizitul, o legătură de chei, un pumn de mărunțiș și o batistă șifonată, punîndu-și-le pe genunchi. Mihaela și cu mine îl urmăream cu sufletul la gură, ca pe un iluzionist gata să extragă dintr-un joben un iepure de casă.

Mai rămăsese buzunărelul de ceas. A introdus două degete și cînd acestea au reapărut, țineau strîns micul cilindru cafeniu. Nu l-am lăsat să-l ridice triumfător, cum intenționa, ci i l-am smuls. Tremurînd ca varga, am deșurubat capacul. Înăuntru înfășurată pe o bobină, era o bandă îngustă de celuloid.

Greu de descris ce a urmat ! Prezența simpaticei vecine cu evantaiul m-a împiedicat să execut un dans al pieilor roșii, nu însă s-o trag pe Mihaela de păr și s-o sărut. Nici arheologul n-a scăpat de spontanele mele manifestări de bucurie.

După ce mi-a mai trecut și sîngele a revenit la o viteză de circulație normală, am întrebat-o pe tînăra și frumoasa stewardesă cît costă *„un telegrama para*

Rumania". Suma era piperată și cei cîțiva pesos rămași prin buzunare abia ajungeau pentru adresă și trei cuvinte.

Puteam cere cu împrumut diferența de la minunații mei prieteni, dar erau atît de ocupați cu privitul ochi în ochi încît mi-a fost nu știu cum să-i tulbur.

Iată de ce, radiograma adresată lui Tomescu s-a rezumat la următorul text, nici în spaniolă, nici în limba mea maternă, ci în... latinește, pe cît de scurt, pe atît de semnificativ :

„VENI, VIDI, VICI"

EDITURA
MILITARĂ